

KYYJÄRVEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2023

1. Kunnanjohtajan katsaus	3
2. Johdanto	5
3. Kyyjärven yleiskatsaus	6
4. Kunnan hallinto	9
4.1 Kunnanvaltuusto	9
4.2 Kunnanhallitus	10
4.3 Lautakunnat	10
4.4 Tilintarkastus	11
4.5 Henkilöstöorganisaatio	11
4.6 Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä tulevasta kehityksestä	11
4.6.1 Alijäämää ei pystytty kattamaan taloussuunnitelmavuosina	13
4.7 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	14
5. Kunnan talous	14
5.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	15
5.2 Toimintakate	15
5.3 Verotulot	16
5.4 Valtionosuudet	16
5.5 Vuosikate, poistot ja tilikauden tulos	17
5.6 Toiminnan rahoitus	17
5.6.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	18
5.6.2 Investointien tulorahoitus	19
5.6.3 Lainojen hoito	19
5.6.4 Maksuvalmius	19
5.6.5 Rahoituksen rakenne	19
5.7 Tase ja sen tunnusluvut	20
5.7.1 Omavaraisuusaste	20
5.7.2 Suhteellinen velkaantuneisuus	20
5.7.3 Lainakanta	21
5.8 Kokonaistulot ja –menot 2023	21
5.9 Yhteenveto 2023	21
6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	23
6.1 Kyyjärven kuntakonsernirakenne	23
6.2 Kunnan omistukset yhteisöissä	23
6.3 Kyyjärven Vuokra-Asunnot Oy	24
6.3.1 Yhtiön talous	24
6.3.2 Toimintakertomus	24
6.4 Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskus	25
6.4.1 Yhtiön talous	25
6.4.2 Toimintakertomus	25
6.5. Kyyjärven Paletti Oy	26
6.5.1 Yhtiön talous	26
6.5.2 Toimintakertomus	26
6.6 Kyyjärven Lämpö Oy	27
6.6.1 Yhtiön talous	27
6.6.2 Toimintakertomus	27
6.7 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	28
6.8 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	29
6.9 Konsernitase ja sen tunnusluvut	30
7 Tilikauden tuloksen käsittely	31

8 Talousarvion toteutuminen	31
8.2 Tuloslaskelman toteutuminen	33
8.3 Investointien toteutuminen	34
8.4 Rahoituksen toteutuminen	35
8.5. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen hallintokunnittain	36
8.5.1 Hallinto-osasto	36
8.5.2 Sivistysosasto	42
8.5.3 Tekninen osasto	54
9 Henkilöstötilinpäätös	65
10 Tietotilinpäätös	66
11 Hyvinvointikertomus	67
12 Tuloslaskelma	69
13 Rahoituslaskelma	71
14 Tase	72
15 Konsernituloslaskelma	73
16 Konsernirahoituslaskelma	74
17 Konsernitase	75
18 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	76
19 Tuloslaskelman liitetiedot	76
20 Taseen liitetiedot	78
21 Vesilaitostaseyksikkö	82
22 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	84
23 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	85
24 Omistus muissa yhteisöissä 31.12.2023	86
25 Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet	87
26 Konsernitaseen liitetiedot	88
27 Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	89
28 Liitteet	90
28.1 Luettelo tilikirjoista	90
28.2 Tunnuslukujen laskentakavat	91
28.2.1 Tuloslaskelman tunnusluvut	91
28.2.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut	91
28.2.3 Taseen tunnusluvut	92
28.3 Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen yhteisöistä	93
28.4 Taloushallinnon eri sovellusten yhteydet	94
29 Tilinpäätöksen allekirjoitus	95

1. Kunnanjohtajan katsaus

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan varjosti 2023 vuotta. Suomen itänaapurin arvaamattomuuden myötä Suomi liittyi Natoon. Sodan myötä iski energiakriisi ja eläminen kallistui. Inflaatio lähti laukalle ja euriborkorot nousuun. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa.

Kyyjärven elinvoimaisuutta edistettiin vuoden aikana monin toimin. Kyyjärven kunta jatkoi KyKy-Betsetin kanssa yhteistyösopimusta Mestaruusliigakaudelle 2023-2024. Yhteistyösopimus pohjautuu siihen, että kunta tarjoaa maksutta tilojaan Mestaruusliigan käyttöön. Yhteistyö on molempia osapuolia hyödyntävää ja kunta on saanut paljon näkyvyyttä lentopallon myötä.

Kyyjärven markkinoita vietettiin 22.7.2023 Anton Häkkisen tahdittamana. Kyyjärvi Camping järjesti monenmoisia tapahtumia Kyyjärven taidekesä 2023 -hankkeen avustamana. Legendaarinen Nopola Pop -festari heräsi henkiin 5.8.2023.

Vuoden yrittäjäpalkinnon sai Oikarin Sora Oy:n Jukka ja Pirkko Viertamo. Vuoden positiivisin oli Kylätupa, joka saa ihmiset hyvälle mielelle. Kylätupa on tärkeä ja merkityksellinen kohtaamispaikka. Vuoden liikuntatekona palkittiin iloinen ja lämminhenkinen Metsolahiihto, joka on vuosittain Kumpulan kyläseura ry:n järjestämä liikuntaa ja hyvinvointia edistävä tapahtuma. Vuoden kulttuuriteoksi valittiin Kyyjärven kappeliseurakunnan kirkkokuoro, joka on edistänyt aktiivista kulttuurityötä pyyteettömästi vapaaehtoistyönä vuosikymmenten ajan.

Vuoden 2023 aikana syntyi 6 vauvaa, joita muistettiin 300 euron vauvaperheen avustuksella kirjastolla 20.2.2024. Kyyjärvellä kuoli 25 henkilöä, joten luonnollinen väestömuutos oli -19. Asukasluku väheni 22 henkilöllä vuodessa ja asukasluku oli vuoden lopussa 1 174 (-1,8 %).

Kyyjärven kunnassa on meneillään Kirvesvuoren, Kauniskankaan, Hanhinevan ja Kämpäkankaan tuulivoimakaavoitus. Kyyjärvellä on hyvät tuuliolosuhteet ja seutu on harvaan asuttua, joten uskomme soveltuvia paikkoja löytyvän tuulimyllyille kaavoitusprosessin edetessä. Hallakankaan (8) ja Peura-linnan (7) tuulivoimapuistot valmistuivat vuoden 2023 aikana. Winda Energy järjesti kaikille kuntalaisille avoimen Hallakankaan tuulivoimapuiston avajaistilaisuuden liikuntahallilla 28.9.2023.

Investointeja tehtiin 241 050 euron edestä. Investoinnit pitivät sisällään mm. viemärikaivojen sujustusta, taloushallinnon ohjelmiston päivytystä, leirintäalueen pesutilojen uudistamista, koulukeskukseen parkkialueen muotoilua, katuvaloverkoston valaisimien päivytystä ja viemärlaitoksen laitteiston uusimista, kuntoilutilan kalustamista ja tietokoneiden hankintaa.

Kyyjärven kunnan taseessa Kauppakeskus Paletti Oy:n osakkeiden arvo alaskirjattiin, millä oli 140 000 euron tulosvaikutus. Vedenottamo kiinteistö myytiin Vehkaperän kylältä hintaan 1000 eurolla ja siitä tuli 60 euroa myyntivoittoa. Vanhat koulurakennukset purettiin, mikä aiheutti 145 775 euron purkukustannukset käyttötalouteen.

Verotuloja saatiin yhteensä 3 295 874 euroa ja valtionosuuksia 985 460 euroa (sisältäen 266 000 euron harkinnanvaraisen avustuksen). Vuosikate oli 725 942 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 193 903,66 euroa. Taseen alijäämä vuoden lopussa oli -2 860 404 euroa.

Kunnan lainakanta pieneni 500 000 eurolla ja lainaa on nyt 10 200 000 euroa eli 8 688 euroa / asukas (2022 vuonna 8 946 €/as.). LähiTapiolan sijoitusrahaston markkina-arvo oli vuoden lopussa 6 612 604 euroa (5 633 €/as.) ja kirjanpitoarvo 5 926 361. Sijoituksia kotiutettiin 50 000 euron edestä ja sijoitustuottoja kirjattiin 198 132 euroa. Sijoitussalkusta tuli arvonalentumisen peruuntumisia 127 289 euron edestä. Asukasluvun alenema vaikeuttaa lainan vähentymistä, toisaalta taas sijoitusvarannot kasvavat suhteessa asukaslukuun.

Konsernin tulos muodostui 266 588,18 euroa ylijäämäiseksi. Konsernitaseen alijäämä vuoden lopussa oli -2 797 941 eli -2 383 euroa asukasta kohden (2022 vuonna -2 580 €/as.). Konsernin lainamäärä oli vuoden lopussa 12 583 075 euroa eli 10 718 euroa asukasta kohden (2022 vuonna 14 211 €/as.).

Kyyjärven tytäryhtiöistä yhdistetään Kyyjärven kuntakonserniin 2 829 392 euroa alijäämää, mikä on kestävä tilanne. Kauppakeskus Paletin tilinpäätös oli -24 633,77 euroa, Kyyjärven lämmön -24 470,80 euroa, Liikekeskuksen 481,92 euroa ja Vuokra-asuntojen 1,81 euroa. Kyyjärven kunnan tyttärillä on lainaa yhteensä 2 597 593 euroa (lyheni vuodessa 187 195 €).

Kyyjärven kunta täyttää edelleen kriisikuntakriteerit ja olemme valtiovarainministeriön tarkkailussa. Alijäämä on muodostunut niin suureksi, ettei sitä pystytä kääntämään ylijäämäksi kuntalain 110 § edellyttämässä ajassa. Kyyjärven kunta täyttää kriisikuntakriteereiden raja-arvot; kuntakonserniin kertyneen alijäämän sekä rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut; tuloveroprosentin, konsernitiilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrän sekä laskennallisen lainanhoitokatteen.

Uskon, että hyvin hoidettu kunnan talous on suurin vetovoimatekijä. Kyyjärven kunta on tehnyt jo kolme hyvää tilinpäätöstä, mutta 2025 tulee kuntataloudelle erittäin vaikeat ajat. Kyyjärven tytäryhtiöissä on suuria haasteita ja ne vaikuttavat suoraan kuntatalouteen. Kyyjärven kunnan itsenäisyys on edelleen uhattuna ja korkojen nousu lisää vaikeuskerrointa. Sote-siirtolaskelmien vaikutukset Kyyjärven valtionosuuksiin ja tulevat neuvottelut Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa vuokrasopimuksista altistaa kuntamme jälleen kriisikuntamenettelyyn. Talouden tasapaino on ainoa keino säilyttää kunnan itsenäisyys ja asukkaiden palvelut. Sitä kohti olemme määrätietoisesti pyrkineet ja kuntalaina supistui tänäkin vuonna 4,7 %.

Tuloksekkaan vuoden mahdollisti kunnan henkilöstö ja kiitoksen ansaitsee myös sujuva yhteistyö luottamushenkilöidemme ja sidosryhmiemme kanssa. Taloutemme liikkumavara on erittäin pieni, mutta niukoillakin resursseilla onnistuimme yhdessä tekemään upean tuloksen.

Haluan kiittää kunnan päättäjiä, henkilöstöä, alueen yrittäjiä ja yhdistyksiä sekä seuroja Kyyjärven kunnan eteen tehdystä työstä. Erityiskiitoksen haluan osoittaa niille kuntalaisille, jotka ovat omassa arjessaan palvelleet toisiaan ja siten ollut rakentamassa parempaa tulevaisuutta meille kaikille.

Tiina Pelkonen

Kunnanjohtaja

2. Johdanto

Kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot, jotka laaditaan tasekirjaksi. Tilinpäätöksen laatii kunnanhallitus tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

Toimintakertomuksessa kunnanhallitus antaa selvityksen olennaisista tapahtumista kunnan toiminnassa ja taloudessa päättyneellä tilikaudella sekä selvityksen toiminnan rahoituksesta ja rahoitusasemasta. Lisäksi toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä kunnanhallitus tekee esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamisesta.

Toimintakertomuksen sisällöstä säädetään kuntalain 115 §:ssä. Lain mukaan toimintakertomuksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Toimintakertomuksen tarkoituksena on selvittää valtuuston hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Tavoitteiden toteutuminen esitetään sillä tasolla ja tarkkuudella kuin valtuusto on tavoitteet talousarviossa asettanut.

Tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita koskevat talousarvion muutokset tulee pääsääntöisesti tuoda valtuuston päätettäväksi talousarviovuoden aikana. Käytännössä tavoitteiden toteutumisen selvittäminen saattaa kuitenkin jäädä tilinpäätöksen laadinnan yhteyteen. Tällöin poikkeamat selvitetään toteutumisvertailussa.

Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia sen jälkeen, kun kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen. Julkisia ovat tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen lisäksi myös tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä asioita.

Julkaistavassa tilinpäätöskokonaisuudessa on oltava kuntalain 113 §:n 2 mom. luetellut asiakirjat. Muut tilinpäätösasiakirjat kuten esimerkiksi tase-erittelyt on esitettävä pyydettäessä julkisuuslain tarkoittamalla tavalla.

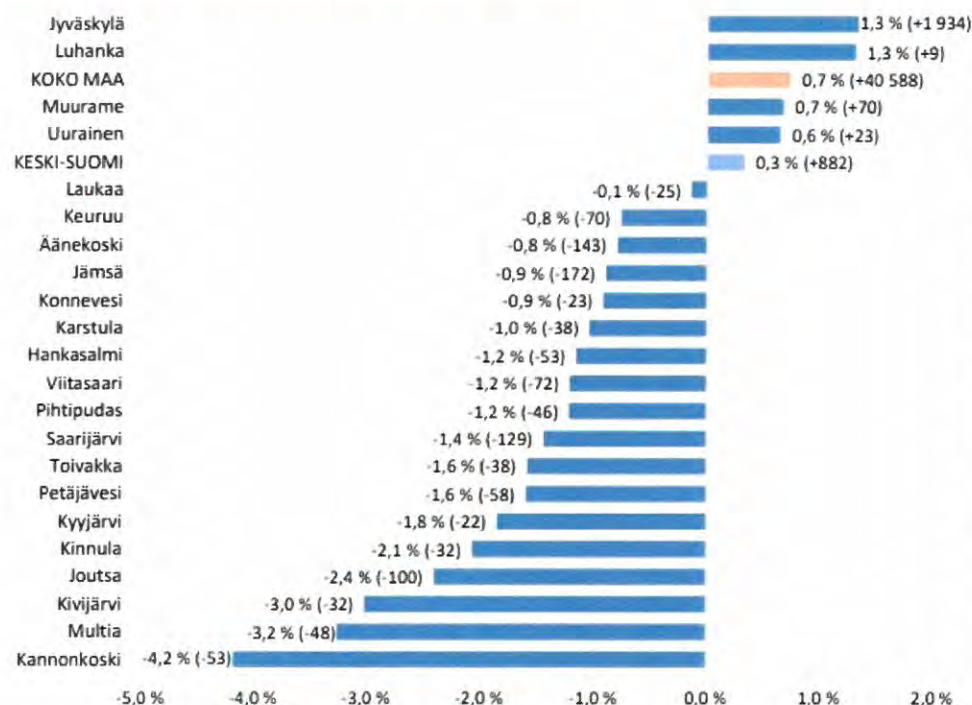
Kunnan tasekirja on säilytettävä pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säädöksiä.

3. Kyyjärven yleiskatsaus

Keski-Suomen väestömäärä kääntyi pieneen 0,3 % nousuun. Kasvuun vuonna 2023 ylsivät vain Jyväskylä, Luhanka, Uurainen ja Muurame. Nekin kunnat kasvoivat vain maahanmuuton turvin.

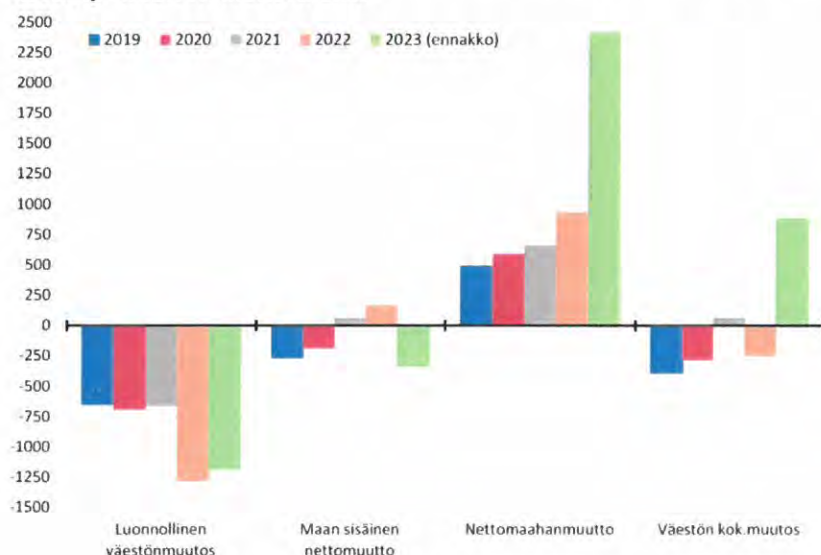
Väestömäärän vuosimuutos kunnittain 2023, %

(suluissa muutos henkilömääränä; ennakko)

Väestö 31.12.2023	
KOKO MAA	5 604 558
KESKI-SUOMI	273 319
Jyväskylä	147 821
Jämsä	19 175
Laukaa	18 750
Äänekoski	17 977
Muurame	10 556
Keuruu	9 180
Saarijärvi	8 846
Viitasaari	5 879
Hankasalmi	4 548
Joutsa	4 071
Pihtipudas	3 740
Karstula	3 627
Uurainen	3 615
Petäjävesi	3 593
Konnevesi	2 498
Toivakka	2 369
Kinnula	1 522
Multia	1 429
Kannonkoski	1 216
Kyyjärvi	1 174
Kivijärvi	1 032
Luhanka	701

Kyyjärven kunnan asukasluku oli 1174 vuoden 2023 lopussa, joista lapsia 16 %, työikäisiä 45 % ja ikääntyneitä 39 %. Kyyjärven väestö väheni 22 henkilöllä vuodessa (-1,8 %). Kyyjärvellä syntyi 6 ja kuoli 25 henkilöä, joten luonnollinen väestönmuutos oli -19. Kyyjärveltä lähti 50 ja tuli 35 henkilöä, joten nettomaahanmuutto oli -15 henkilöä. Kyyjärvi sai nettomaahanmuuttoa peräti 12 henkilöä. Kyyjärven taloudellinen huoltosuhde oli 196 eli työvoiman ulkopuolella olevien määrä sataa työllistä kohden. Korkea taloudellinen huoltosuhde heikentää veropohjaa ja lisää julkisia menoja. mm. väestön ikääntyminen heikentää sitä.

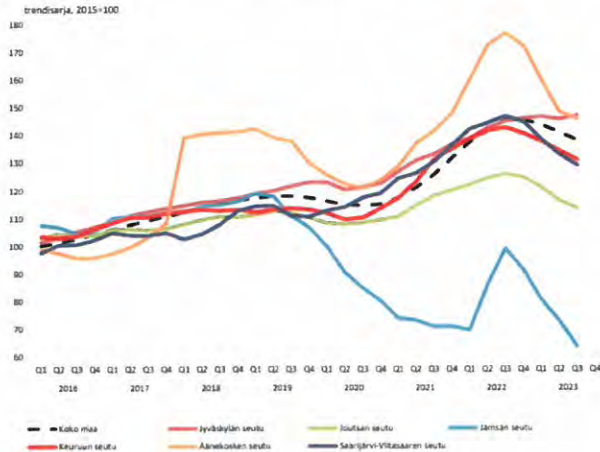

Väestömäärän
muutostekijät
Keski-Suomessa
2019–2023
ennakko

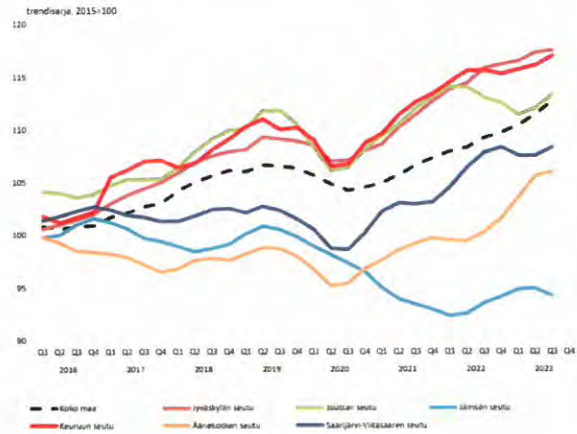
Aluetalous ja työpaikat

Yritysten liikevaihdon kehitys seutukunnittain 2016–2023. Yksityisten palvelualojen liikevaihto pysytteli kasvussa edelliseen vuoteen verrattuna, sen sijaan teollisuuden ja erityisesti rakentamisen alan kehitys synkentyi vuoden edetessä, joka heijastui erityisesti Saarijärvi-Viitasaari seudulle. Keski-Suomen yritysten henkilöstömäärän kasvu alkoi hienoisesti hidastua vuoden 2023 lopulla.

Yritysten liikevaihdon kehitys

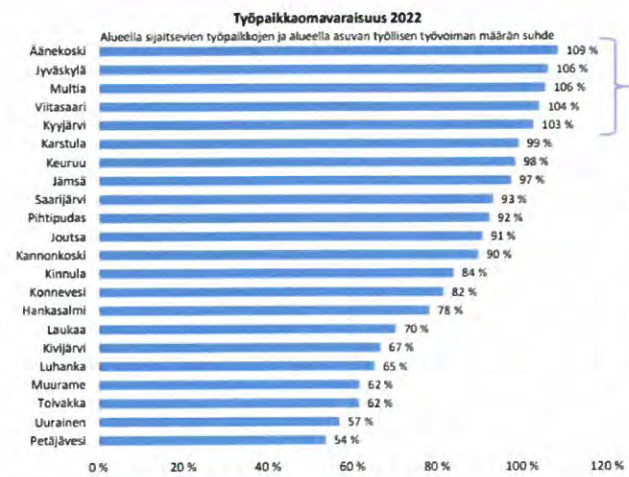

Yritysten henkilöstömäärän kehitys

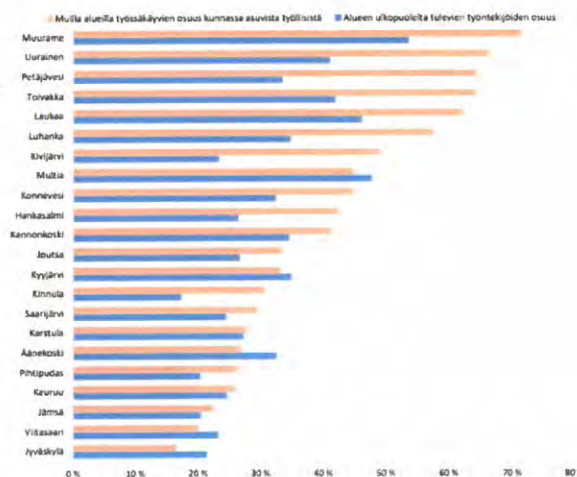

Kyyjärven työpaikkaomavaraisuus oli 103 eli meillä on enemmän työpaikkoja kuin työikäisiä. 33 % kyyjärvisistä käy muualla töissä ja Kyyjärvellä käy töissä 35 % muualta. 32 % työskentelee ja asuu Kyyjärvellä. 33 % kyyjärvisistä käy muualla töissä, heistä 50 % Keski-Suomen muissa kunnissa, 45 % muissa maakunnissa ja 5 % Jyväskylässä.

Työpaikkaomavaraisuus

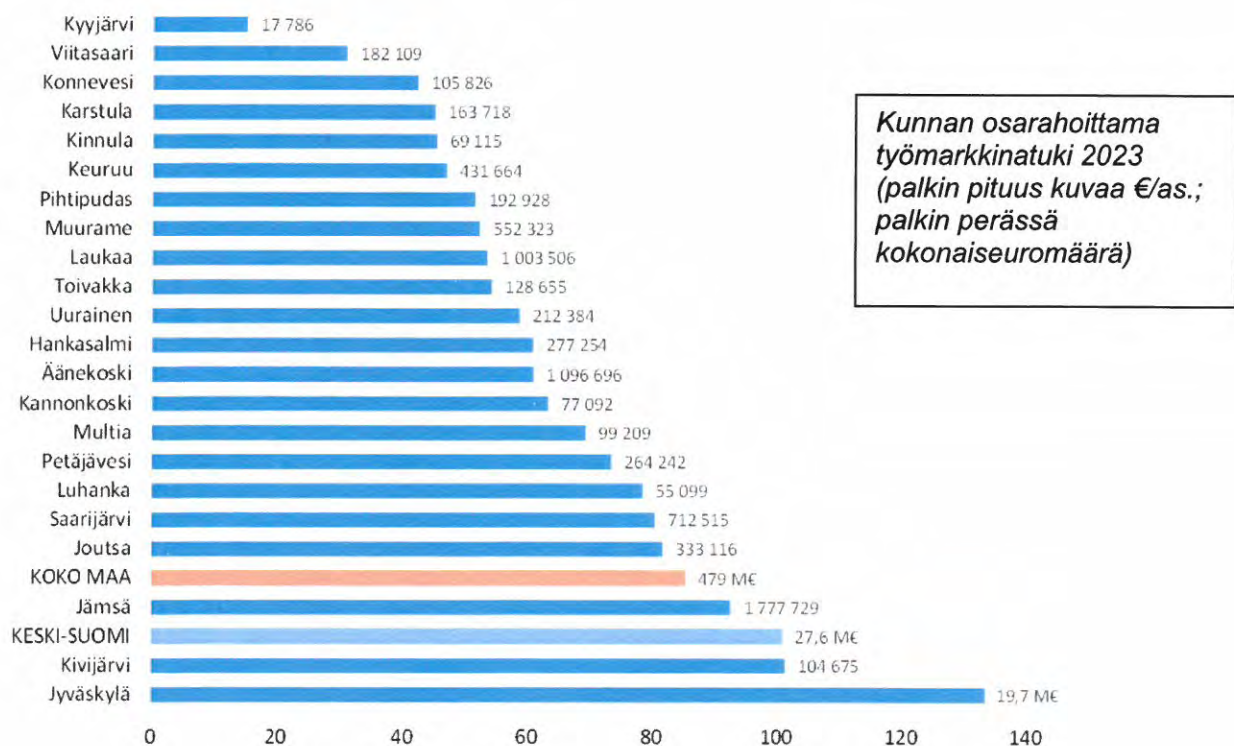
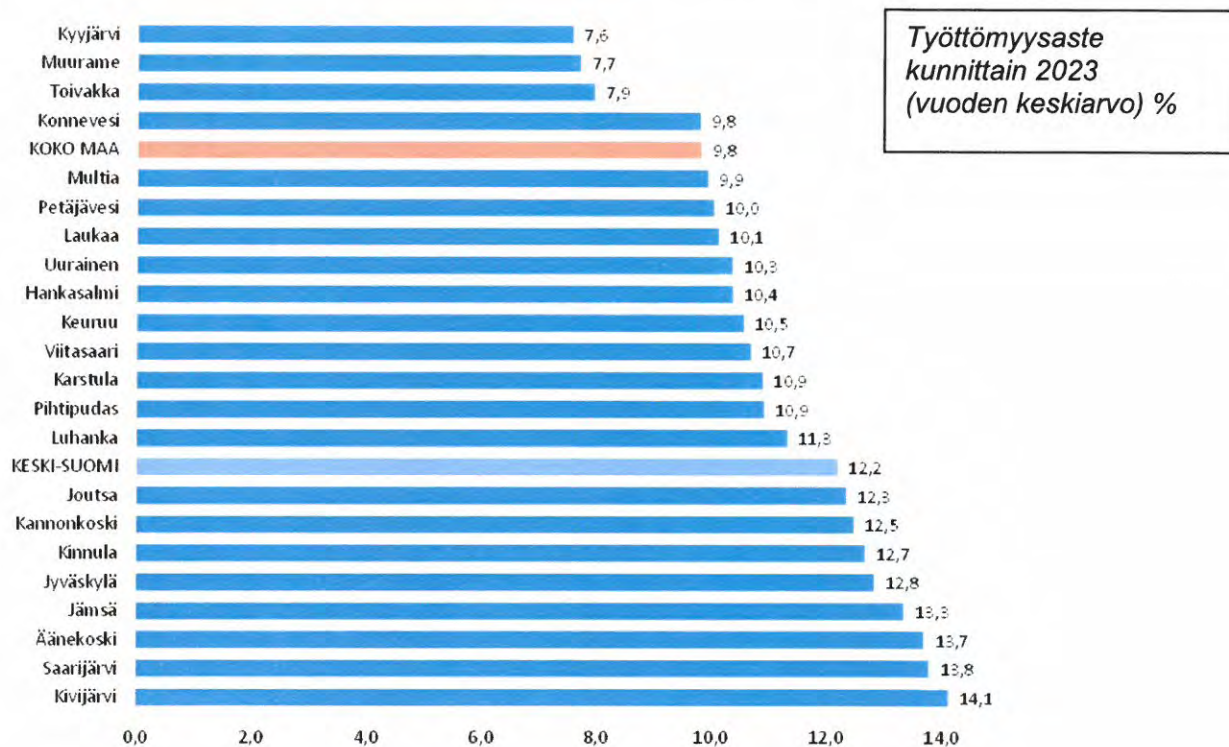

Pendelöinnin osuus kunnittain

Työttömyys

Keski-Suomen työttömyys oli 12,2 % kun kokomaan työttömyysaste oli 9,8 %. Kyyjärven kunnan työttömyysaste oli Keski-Suomen alhaisin 7,6 %. Kyyjärvi maksoi työmarkkinatukea vain 17 786 euroa eli 15 euroa/asukas kun Jyväskylä maksoi 135 euroa/asukas.

4. Kunnan hallinto

Kunnan hallinnosta vastaavat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat sekä viranhaltijat. Kunnan hallinnon ja taloudenhoidon tarkastavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

4.1 Kunnanvaltuusto

Valtuuston jäsenet ja varajäsenet eli valtuutetut ja varavaltuutetut valitaan kuntavaaleissa neljäksi vuodeksi kerrallaan. Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. 13.6.2021 pidetyissä kuntavaaleissa valittiin valtuusto toimikaudeksi 2021–2025. Kyyjärvellä on 15 valtuutettua.

Kunnanvaltuuston voimasuhteet

Suomen keskusta	9 valtuutettua
Kansallinen Kokoomus	2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit	2 valtuutettua
Perusuomalaiset	2 valtuutettua

Kunnanvaltuuston puheenjohtajisto

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja	Uusisalo Maija (kesk.)
Kunnanvaltuuston I varapuheenjohtaja	Tuukkanen Antti (kesk.)
Kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja	Peltola Juha (kok.)

Kunnanvaltuuston kokoonpano ja osallistuminen kokouksiin:

Uusisalo Maija	puh.joht, (kesk.)	5/5
Tuukkanen Antti	1. varapuh.joht. (kesk.)	5/5
Peltola Juha	2. varapuh.joht. (kok.)	5/5
Bergman Esa-Pekka	jäsen (kesk.)	0/5
Honkanen Jaana	jäsen (kesk.)	3/5
Humalajoki Johanna	jäsen (kesk.)	4/5
Huumarkangas Jouko	jäsen (kesk.)	4/5
Hänninen Jarkko	jäsen (kok.)	4/5
Kainu Lasse	jäsen (kd.)	5/5
Kirvesmäki Pasi	jäsen (kesk.)	0/5
Lahtinen Lauri	jäsen (kd.)	5/5
Oinonen Kai	jäsen (kesk sit.)	3/5
Oksa Esa	jäsen (kesk.)	4/5
Paananen Merja	jäsen (PS.)	3/5
Sääksjärvi Ilpo	jäsen (PS)	5/5

Varavaltuutetuista paikalla ovat olleet:

Kaltainen Jouko	varajäsen (PS)	2/5
Lautanen Jari	varajäsen (kok+kd)	1/5
Sauramäki Lasse	varajäsen (kesk.)	4/5
Tamminen Raimo	varajäsen (kesk.)	3/5

Kunnanvaltuusto piti vuoden 2023 aikana viisi kokousta. Valtuusto käsitteli vuoden aikana 41 pykälää.

4.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta. Kunnanhallitus valmistelee kaikki valtuuston käsittelyyn menevät asiat, lakisääteisesti tarkastuslautakunnalle kuuluvia asioita lukuun ottamatta ja valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa sekä käyttää kunnan puhevaltaa. Kunnanhallituksen tehtävänä on myös antaa lisäohjeistusta mm. talousarvion täytäntöön panosta, saatavien perinnästä ja sisäisestä valvonnasta.

Kyyjärven kunnanhallituksessa on seitsemän jäsentä ja seitsemän henkilökohtaista varajäsentä.

Kunnanhallituksen voimasuhteet

Suomen keskusta	4 jäsentä
Kansallinen Kokoomus	1 jäsentä
Kristillisdemokraatit	1 jäsentä
Perussuomalaiset	1 jäsentä

Kunnanhallituksen puheenjohtajisto

Oinonen Kai	puheenjohtaja (kesk. sit.)
Lahtinen Lauri	varapuheenjohtaja (kd.)

Kunnanhallituksen jäsenet ja osallistuminen kokouksiin:

Oinonen Kai	puh.joht. (kesk.sit.)	9/10
Lahtinen Lauri	varapuheenjohtaja (kesk.)	9/10
Honkanen Jaana	jäsen (kesk.)	10/10
Humalajoki Johanna	jäsen (kesk.) (jäsen 31.5.2023 asti)	4/10
Huumakangas Jouko	jäsen (kesk.)	9/10
Nissinen Minna	jäsen (kesk.) (jäsen 1.6.2023 alk.)	5/10
Laajala Heljä	jäsen (kok.) (jäsen 4.12.2023 asti)	6/10
Paananen Merja	jäsen (PS.)	7/10

kunnanhallituksen varajäsenistä paikalla ovat olleet:

Hänninen Jarkko	varajäsen (jäsen 4.12.2023 alk.)	4/10
Kaltainen Jouko	varajäsen	3/10
Oksa Esa	varajäsen	1/10
Sauramäki Lasse	varajäsen	1/10

sekä valtuuston puheenjohtajiston osallistuminen

Uusisalo Maija	valtuuston pj. (kesk.)	10/10
Tuukkanen Antti	valtuuston 1. varapj. (kesk.)	8/10
Peltola Juha	valtuuston 1. varapj. (kok.)	10/10

Kunnanhallitus piti vuoden 2023 aikana 10 kokousta. Kunnanhallitus käsitteli vuoden aikana 136 pykälää. Kokousten esittelijänä on toiminut kunnanjohtaja Tiina Pelkonen.

4.3 Lautakunnat

Kyyjärven kunnassa on kolme lautakuntaa. Niiden tehtävänä on huolehtia oman toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta sekä valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisesta. Lautakunnissa on jäseniä seuraavasti:

Tarkastuslautakunta	3 jäsentä + 3 varajäsentä
Keskusvaalilautakunta	5 jäsentä + 5 varajäsentä
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	7 jäsentä + 7 varajäsentä

4.4 Tilintarkastus

Vastuulliseksi tilintarkastusyhteisöksi on kunnanvaltuusto valinnut BDO Auditor Oy, tarkastustyön suoritti JHT, HT Joni Mäkitalo ja avustava tilintarkastaja Päivi Varis.

Kunnanvaltuuston toimikausille 2021-2025 valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluvat Lasse Kainu puheenjohtaja ja jäsenenä Esa-Pekka Bergman ja Irene Ojala.

4.5 Henkilöstöorganisaatio

Työ- tai virkasuhteessa 31.12.2023 oli 50 eri henkilöä. Kunnan henkilöresurssi (henkilötyövuosi) oli 49. Vuoden lopussa vakituisia työntekijöitä oli 42 ja määräaikaisia 8. Kunnan työntekijöistä 80 % on naisia ja 20 % miehiä. Työntekijöiden keski-ikä on 48 vuotta. Kunnan henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2023:

Henkilöstö- määrä	Sivistys	Tekninen	Hallinto	yht.
-vakinaiset	25	11	6	42
-sijaiset/määräaikaiset	7	1		8
Yhteensä	32	12	6	50

1.1.2023 kunnan henkilökunnasta siirtyi 5 vakinaista työntekijää Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

4.6 Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä tulevasta kehityksestä

Kyyjärven kunnan vuoden 2022 tilinpäätös laadittiin niin, että se vastasi hyvinvointialueen sairaanhoitopiirille laatimaa tilinpäätöstä. Hyvinvointialueen Kyyjärven kunnalle esittämää 140 584,24 euron laskua ei ole vuoden 2022 tilinpäätöksen laatimisvaiheessa suoritettu, vaan siitä on tehty Kyyjärven kunnan tilinpäätökseen pakollinen varaus. Hyvinvointialue toimi vastoin sairaanhoitopiirin lainvoimaista päätöstä. Peruspääoman alentamiskirjauksen korjaaminen ei ole mikään harkitsemattoman virheen korjaaminen tilinpäätöksessä, joka voitaisiin tehdä viranhaltijatyönä ja viedä tilinpäätöksen osana hyvinvointialueen päätöksentekijöille hyväksyttäväksi. Kyseisellä ratkaisulla kumotaan hyvän hallinnon vastaisesti sairaanhoitopiirin valtuuston lainvoimainen päätös. Keski-Suomen kunnat ovat valittaneet hyvinvointialueen tilinpäätöksestä. Sairaanhoitopiirin laskulle määrätään eräpäivä vasta kun saamme korkeimmasta hallinto-oikeudesta päätöksen, voittiko Keski-Suomen kunnat vai Keski-Suomen hyvinvointialue oikeudessa. Vuoden 2023 tilinpäätöstä laatiessamme emme ole vielä saaneet korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin 86 miljoonan euron alijäämän kattaminen jätti pysyvän vajeen Keski-Suomen kuntien talouteen, koska siirtolaskelmat perustuvat vuosien 2021 ja 2022 sosiaali- ja terveystalouden toteutumiin. Uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023, ja nyt näyttää siltä, että osa Keski-Suomen kunnista menetti pysyvästi sote-siirtolaskelmissa valtionosuuksia myös tulevilta vuosilta. Tämä vaikeuttaa oleellisesti kunnan peruspalvelujen järjestämiseen. Kyyjärven kunta toivoo pikaista valtionosuusjakoperusteiden päivittämistä vastaamaan kuntien lakisääteisten palvelujen järjestämistä.

Sote-kiinteistöt siirtyivät hyvinvointialueille kolmen vuoden vuokrasopimuksilla. Pelkona on, että hyvinvointialue irtisanoo sopimuksia päättymään vuoden 2025 lopussa. Tällä olisi dramaattisia vaikutuksia kuntien tulopohjaan. Maaseudulla sote-kiinteistöille ei ole yksityisellä sektorilla kysyntää, joten niiden käyttökulut jäisivät kunnille ja kunnat joutuisivat jopa purkamaan sote-kiinteistöjään.

Kunta-alan palkkaratkaisut heikentävät julkista taloutta. Samaan aikaan rakennusteollisuuden haasteet johtavat lomautuksiin ja irtisanomisiin. Kyyjärven suurin työnantaja Betsetin tilauskannan heikentyminen heijastuu suoraan kunnallis- ja yhteisöveron määrään. Tilapäisen vuokratyövoiman irtisanoessa vuokra-asuntojaan vaikutukset ulottuvat myös Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy:n liikevaihtoon. Kyyjärven kuntakonsernin yhtiöt ovat taloudellisesti jo nyt haasteellisessa asemassa, eikä sieltä ole näköpiirissä kuntaan tulo-rahoitusta, pikemminkin tummia pilviä.

Suomi kaupungistuu vauhdilla ja Kyyjärveltäkin on muuttoliikettä kasvukeskuksiin. Samaan aikaan asukkaita kuolee enemmän kuin uusia asukkaita syntyy. Yleinen väestömuutos ja asukkaiden ikääntyminen haastaa kunnan taloudenpitoa. Lisäksi edessä oleva pidempiaikainen valtiontalouden sopeuttamistarve heikentää talousnäkyviä entisestään. On paljon puhuttu normienpurkutaloista, mutta yhteiskuntaamme vaivaa kuitenkin normien lisääntymistalkoot, joka nähdään riskinä koko yhteiskunnallemme. Kuntataloudessa on edessä jyrkkä käänne heikompaan.

Kunnan taloustilanne on kehittynyt viimeisten vuosien aikana hyvään suuntaan. Lainamäärää on määrätietoisesti pienennetty. Vuodesta 2020 laina on supistunut jo 21,8 %, mutta sitä on edelleen liikaa asukasmääräämme nähden. Tämä ei ole ollut ongelma korkotason ollessa matala, mutta lainamäärään liittyvät riskit ovat kasvaneet, kun korkotaso on lähtenyt nousuun. 12 kk euribor on tällä hetkellä n. 4,0 %, mikä tarkoittaa Kyyjärven lainakannalla n. 408 000 euron vuosittaista koronmaksua. Velkamäärään liittyvää riskiä pienentää toki kunnan suuri sijoitusomaisuus.

Kunnan pieni koko ja sitä kautta organisaation pienuus vaikuttaa myös siihen, että yksittäisiin, erityisesti avaintehtävissä toimiviin henkilöihin liittyvät riskit kasvavat. Tilannetta hankaloittaa jatkuvasti lisääntyvä normiohjaus lisääntyvine säädöksineen. Samat normit koskevat myös pieniä yksiköitä ja edellyttävät erityistä ja yksityiskohtaista asiantuntemusta ja osaamista, vaikkei kunnalla ole mahdollisuutta palkata erityisosaajia. On inhimillisesti ajoittain mahdotonta "pysyä mukana" jatkuvasti lisääntyvässä lainsäädännössä ja normeissa. Talouden tasapainottamisohjelma kestää kunnassa vuosia ja kohtuuttoman suuressa säästöpainanteessa työskentely voi vaarantaa sekä henkilöstön jaksamisen, että työssä pysymisen.

Geopoliittisten jännitteiden takia talouden ennustaminen on haastavaa ja epävarmuus jatkuu. Sodan jatkuminen kuitenkin väistämättä pienentää aikaisemmin ennustettua talouskasvu-uraa. Venäjän taloudelle asetettujen sanktioiden negatiiviset vaikutukset ulottuivat myös Suomeen. Sota näkyy energia- ja raaka-ainemarkkinoilla välittömästi hintojen nousuna. Energian hintamuutokset vaikuttavat myös Kyyjärven kunnan ja sen tytäryhtiöiden kustannuksiin ja kannattavuuteen.

Raaka-aineiden ja yritysten tuotantokustannusten nousu välittyy nopeasti kuluttajahintoihin ja inflaatioon, jonka pitkäkestoinen kasvu heikentää kuluttajien ostovoimaa ja vähitellen myös yksityistä kulutusta. Jos inflaatiopaineet välittyvät myös palkankorotusten tasoon, palkkainflaatiosta voi syntyä itseään ruokkiva kierre.

Hintojen nousuakin suurempi vaikutus kulutukseen ja investointien kehitykseen voi syntyä sodan aiheuttamasta epävarmuudesta, tulevaisuudenuskon heikentymisestä, eristäytymisestä ja maarikistä, joka liittyy Suomen ja Venäjän maantieteelliseen läheisyyteen ja tiiviisiin talouskytköksiin. Venäjän sotatoimet ovatkin järkyttäneet suomalaisen yhteiskunnan luottamusta ja tulevaisuudenuskoa jo rajusti. Sodan leviäminen muihin maihin on riski, johon pitää varautua. Myös Venäjän yhteiskuntarakenteen nopeisiin muutoksiin ja mahdolliseen pakolaistulvaan on varauduttava. Hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa myös julkisen sektorin menoihin ja tuloihin sekä kuntatalouteen.

4.6.1 Alijäämää ei pystytty kattamaan taloussuunnitelmavuosina

Kyyjärven kunta täyttää edelleen kriisikuntakriteerit ja olemme valtiovarainministeriön tarkkailussa. Alijäämä on muodostunut niin suureksi, ettei sitä pystytty kääntämään ylijäämäksi kuntalain 110 § edellyttämässä ajassa. Kyyjärven kunta ylittää kriisikuntakriteereiden raja-arvot; kunnan kertyneen alijäämän kattamisveloitteen ja kuntakonsernin alijäämän. Tämän lisäksi täytämme rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut; tuloveroprosentin, konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrän sekä laskennallisen lainahoitokatteen.

Kuntarakenteen muutoksen arvioiminen käytiin läpi vuoden 2021 aikana eikä valtiovarainministeriö käyttänyt pakkoliitosta Kyyjärven kunnan yhdistämiseksi isompaan kokonaisuuteen. Käyttötalous ei tällä hetkellä vaaranna kunnan lakisääteisiä palveluita, ja Kyyjärven kuntaan on toteutumassa tuulivoiman kiinteistöverotuottoja vuodesta 2024 ja 2025 alkaen.

Kriisikuntakriteereiden pohjalta arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa. Alijäämät tulee kattaa neljä vuotta tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

- Kyyjärvellä tämä kriteeri on täytynyt jo vuoden 2017 tilinpäätöksessä, emmekä kykene kattamaan sitä annetussa määräajassa. Tällä hetkellä konsernitaseessa on alijäämää on -2 383 euroa asukasta kohden.

•tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;

- Kyyjärvellä 153,6 %, joten tämä ehto ei täyty.

2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti 7,37 %;

- Kyyjärvellä 9,86 %, joten tämä ehto täyttyy.

3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla.

- Kyyjärvellä 12 489 €/asukas, joten tämä ehto täyttyy.

4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8. (Kuntakonsernin ka 1,7).

- Kyyjärven 0,6, joten tämä ehto täyttyy.

4.7 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnan sisäinen valvonta on järjestetty linjaorganisaationa. Kunnanvaltuuston alaisuudessa toimiva kunnanhallitus valvoo kunnan viranhaltijajohtoa. Viranhaltijaorganisaation valvonta on kunnanjohtajan vastuulla. Kunnanjohtaja on hyväksynyt alaistensa laskut ja hänen laskunsa on hyväksynyt kunnanhallituksen puheenjohtaja. Osastopäälliköt ja tulosaluevastaavat ovat hyväksyneet alaistensa laskut.

Kunnassa on käytössä asianhallintajärjestelmä, johon voidaan luoda ja tallentaa kaikki kunnan asiakirjat sähköisessä muodossa. Asianhallintajärjestelmä helpottaa päätösten ja asiakirjojen saatavuutta ja seurantaa, kun ne saadaan sähköisestä arkistosta. Asianhallintajärjestelmän kautta myös esityslistat ja pöytäkirjat saadaan kunnan www-sivuille kuntalaisten nähtäville.

Talousarviota seurataan kolmen kuukauden välein kunnanvaltuustossa ja havaituista poikkeamista on vaadittu ja annettu välittömästi selvitykset. Kunnanjohto tarkkailee talousarvion toteutumista kuukausittain.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kunnan omaisuus on vakuutettu ja ne tarkistetaan määräajoin.
Kokonaisvaltaista riskikartoitusta ei ole tehty.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuksien hankinnassa on noudatettu kunnanvaltuuston hyväksymää hankintaohjetta 13.12.2021.
Kunnanhallituksen keskuudestaan valitsemat rahavarojen tarkastajat ovat tarkastaneet kunnan rahoitus-, vaihto- ja käyttöomaisuuden viimeksi tehtävänsä mukaisesti 22.11.2023.

Sopimustoiminta

Voimassa olevat sopimukset on koottu ajantasaiseksi kokoelmaksi.

Konsernivalvonta

Konsernijohto eli kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat konserniyhteisöjen ohjauksesta ja valvonnasta konserniohjeen mukaisesti. Konserniyhteisöjen edustajat raportoivat tarvittaessa kunnanhallitukselle. Lisäksi kunnanjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisöjen hallituksissa tai vastaavissa toimielimissä. Konserniohje on hyväksytty 18.2.2019.

5. Kunnan talous

Kunnan tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan yleisesti tuloslaskelman sekä sen tunnuslukujen avulla. Tuloslaskelmassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Tuloslaskelman välituloksia ovat toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos. Seuraavassa esitettävät Kyyjärven kunnan välitulokset ja tunnusluvut on laskettu kunnan ulkoisesta tuloslaskelmasta, josta kunnan sisäiset erät on eliminoitu.

5.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2023
	1 000 euroa	1 000 euroa
Toimintatuotot	1 496	1 300
Valmistus omaan käyttöön	7	14
Toimintakulut	-11 116	-4 841
Toimintakate	-9 613	-3 527
Verotulot	5 531	3 296
Valtionosuudet	5 050	985
Rahoitustuot. ja -kulut		
Korkotuotot	19	1
Muut rahoitustuotot	10	334
Korkokulut	-21	-349
Muut rahoituskulut	-137	-15
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-129	-28
Vuosikate	839	726
Poistot ja arvonalentumiset		
Sumu-poistot	-376	-375
Arvonalentumiset	367	-140
Satunn. tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0	1
Satunnaiset kulut	0	-18
Satunn. tuot. ja kulut yht.	0	-17
Tilikauden tulos	830	194
Tilinpäätössiirot		
Tilik. yli-/alijäämä	830	194
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut %	13,47 %	26,93 %
Vuosikate/Poistot, %	8669 %	141,00 %
Vuosikate, euroa/asukas	701 €	618 €
Asukasmäärä	1197	1174

5.2 Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja kulujen erotus. Se kertoo kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toimintatuotot muodostuvat kunnan tuottamista suoritteista ulkopuolisilta saaduista tuotoista. Tällaisia ovat mm. kunnan saamat tulot tavaroista ja palveluksista sekä kunnan liiketoiminnan (mm. vesihuoltotoiminta) suoritteista perimät korvaukset. Toimintatuotoiksi kirjataan myös korvaukset suoritteista, jotka kunta on valtion toimeksiannosta tuottanut ja luovuttanut kolmannelle osapuolelle. Toimintatuottoihin sisällytetään myös kunnan perimät asiakasmaksut kuten päivähoiton maksut.

Toimintatuottoja ovat myös kunnan saamat tuet, avustukset ja muut tulonsiirrot valtiolta. Tällaisia Kyyjärven kunnan saamia korvauksia ovat mm. palkkatuki ja Kansaneläkelaitoksen korvaukset kunnalle oman henkilöstön työterveyshuollon järjestämisestä. Lisäksi toimintatuottoihin sisältyvät myös vuokratuotot ja olennaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot.

Kyyjärven kunnan toimintakulut muodostuvat henkilöstökuluista, tavaroiden ja palveluiden ostoista ja kunnan kotitalouksille ja yhteisöille myöntämistä avustuksista sekä muista toimintakuluista (esim. vuokramenot).

Kyyjärven kunnan ulkoiset toimintatuotot olivat vuonna 2023 yhteensä 1 299 839 euroa, jossa oli laskua 13,1 % edellisestä vuodesta. Toimintakulut pienenevät yli puolella, kun SoTe -palvelut siirtyvät K-S Hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Toimintakulut olivat yhteensä 4 840 501 euroa (v. 2022 11 116 706 e). Toimintakatteeksi muodostui - 3 526 897 euroa. Toimintakateprosentti oli 26,93 % (13,47 % v. 2022).

5.3 Verotulot

Kyyjärven kunnan verotulot pienenevät 40,4 %, ollen 3 295 874 euroa.

Kunnallisverotuotto pieneni 45,3 %, ollen 1 972 693 euroa.

Yhteisöverotuotto pieneni 44,0 %, ollen 804 223 euroa.

Kiinteistöveron tuotto kasvoi 5,8 % ollen 518 958 euroa.

Alkuperäiseen 2023 talousarvioon verrattuna verotuloja kertyi 127 874 euroa enemmän.

5.4 Valtionosuudet

Hyvinvointialueiden aloittamisen vuoksi kuntien valtionosuuksissa tapahtui voimakas väheneminen vuonna 2023. Kyyjärven kunnan saamat valtionosuudet v. 2023 olivat 985 460 euroa, kun ne edellisvuonna olivat 5 050 248 euroa. Valtionosuuksista verotulomenetysten korvausta on 292 548 euroa ja harkinnanvaraista valtionosuutta 266 000 euroa.

	TP2022	TA2023	Ta-muutos	muut. jälk	Toteutuma	Poikkeama
Tulovero	3 605 278,79	1 758 000	214 693	1 972 693	1 972 693,30	0,30
Yhteisövero	1 434 900,43	933 000	-128 777	804 223	804 222,63	-0,37
Kiinteistövero	490 346,14	477 000	41 958	518 958	518 957,77	-0,23
VEROTULOT YHTEENSÄ	5 530 525,36	3 168 000	127 874	3 295 874	3 295 873,70	-0,30

VALTIONOSUUDET 2023

	TP2022	TA2023	Ta-muutos	Talousarvio muutoksen jälk	TP2023	Poikkeama
Harkinnanvarainen valtionosuus	0,00		266 000,00	266 000,00	266 000,00	
Peruspalveluiden valtionosuus	4 109 037,00	455 141,00	-19 781,00	435 360,00	680 513,00	245 153,00
Verotuloihin per. valt.os.tasaus	0,00	0,00			63 060,00	
Verotulomenetysten korvaus	941 211,00	284 100,00		284 100,00	292 548,00	8 448,00
Opet- ja kultt.toim. muut valt.os.	0,00	0,00			-316 661,00	
VALTIONOSUUDET YHT.	5 050 248,00	739 241,00	246 219,00	985 460,00	985 460,00	0,00

PALVELUIDEN OSTOJEN ERITTELY 2023

ulkoiset

	2022	2023
Asiakaspalveluiden ostot	6 433 105,48	98 208,79
Muiden palveluiden ostot	1 069 055,30	1 077 313,64
Yhteensä	7 502 160,78	1 175 522,43

5.5 Vuosikate, poistot ja tilikauden tulos

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä. Tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa vuosikateprosentti on vakiintunut tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden poistoista. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuoden 2023 tilinpäätökseen kirjattiin suunnitelman mukaisia poistoja 374 607 euroa ja arvonalentumisia 140 000 euroa, joten poistot ja arvonalentumiset yhteensä vuonna 2023 olivat 514 607 euroa. Vuonna 2023 vuosikate riitti kattamaan poistojen määrän.

Kyyjärven kunnan tulorahoitus on vuosikatteella mitattuna 725 941,54 euroa ylijäämäinen. Vuosikate heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 113 225,18 euroa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Kyyjärven kunnan vuoden 2023 tilikauden tulokseksi kirjattiin 211 334,09 e ja satunnaisten erien jälkeen tilikauden ylijäämäksi 193 903,66 euroa.

5.6 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten investoinnit ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Rahoituslaskelman keskeisimpiä tunnuslukuja ovat investointien tulorahoitus, lainanhoitokate sekä kassan riittävyys.

5.6.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	839	726
Satunnaiset erät	367	-17
Pakollinen varaus	-9	0
Tulorahoituksen korjauserät	-351	-1
	846	708
Investointien rahavirta		
Investointimenot -	-341	-269
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot +	58	264
	-283	-6
Toiminnan ja investointien rahavirta	563	702
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-		
Antolainasaamisten vähennykset+	106	36
	106	36
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos (lis/väh+/-)	-800	-500
	-800	-500
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	1	-3
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	15	66
Korottomien velkojen muutos	627	-721
	643	-658
Rahoituksen rahavirta	-51	-1 122
Rahavarojen muutos	512	-420
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 035	6 614
Rahavarat 1.1.	-6 523	-7 035
	512	-420
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v:lta, 1000€	399	1 517
Investointien tulorahoitus, %	246	269
Laskennallinen lainanhoitokate	0,63	0,66
Kassan riittävyys, pv	207	442
Asukasmäärä	1197	1174

Satunnaiset erät:

SoTe kuntayhtymän kuntien loppulasku	-20 042,92
Vehkaperän vedenottamon myynti Caiwin Oy:lle	940,00
SoTe kuntayhtymän tilitys 5-12/2023	1 672,49
	-17 430,43

Tulorahoituksen korjauserät:

Vehkaperän vedenottamon myynti Caiwin Oy:lle	-940,00
--	---------

5.6.2 Investointien tulorahoitus

Kyyjärven kunnan vuoden 2023 investointimenot olivat 241 050 euroa ja investoinnit rahoitettiin kassavaroilla.

5.6.3 Lainojen hoito

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun kuvataan yleisesti lainanhoitokatteella. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusarvo on 1 tai tätä suurempi. Kyyjärven kunnan lainanhoitokate oli 0,66.

Koska kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, v. 2023 tunnuslukua laskettaessa on käytetty laskennallista vuosilyhennystä, joka saadaan jakamalla lainakanta kahdeksalla.

5.6.4 Maksuvalmius

Kyyjärven kunnan maksuvalmius pysyi edellisvuoden tasolla ja sitä voidaan pitää laskennallisesti hyvänä. Kyyjärven kunnan kassavarat riittävät noin 442 päivän kassasta maksuihin.

5.6.5 Rahoituksen rakenne

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmassa.

Yleisimmin käytettyjä taseen tunnuslukuja ovat kunnan omavaraisuuden, suhteellisen velkaantuneisuuden ja asukaskohtaisen lainamäärän tunnusluvut.

Kyyjärven kunnan rahoitusasemaa arvioitaessa on syytä ottaa huomioon merkittävä rahoitusarvopapereista koostuva omaisuus.

5.7 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2023	VASTATTAVAA	2022	2023
	1000€	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 471	5 343
Muut pitkävaikutteiset menot	218	186	Muut omat rahastot	16	16
	218	186	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-3 884	-3 054
			Tilikauden yli-/alijäämä	829	194
				2 433	2 499
Aineelliset hyödykkeet			PAKOLLISET VARAUKSET		
Maa- ja vesialueet	1062	1062	Muut pakolliset varaukset	141	141
Rakennukset	2788	2626		141	141
Kiinteät rakenteet ja laitteet	808	864			
Koneet ja kalusto	237	262			
Ennakkomaksut ja kesken-			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
eräiset hankinnat	0	7	Valtion toimeksiannot	0	0
	4895	4821	Muut toimeksiantojen pääomat	6	3
				6	3
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	1953	1418	Pitkäaikainen		
Muut lainasaamiset	308	273			
	2261	1691			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	0	0
Valtion toimeksiannot	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut toimeksiantojen varat	3	3	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
	3	3			
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus				0	0
Valmiit tuotteet	0	0	Lyhytaikainen		
	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 700	10 200
Myyntisaamiset	78	32	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut saamiset	56	69			
Siirtosaamiset	49	17	Saadut ennakot	5	3
	183	118	Ostovelat	977	268
			Muut velat	50	51
Rahoitusomaisuusarvopaperit			Siirtovelat	283	270
Osakkeet ja osuudet	5 658	5927		12 015	10 792
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	VASTATTAVAA	14 595	13 434
	5 658	5927			
Rahat ja pankkisaamiset	1 377	688			
VASTAAVAA	14 595	13 434	TASEEN TUNNUSLUVUT		
			Omavaraisuusaste,%	17 %	19 %
			Suhteellinen velkaantuneis.-%	99 %	193 %
			Kertynyt yli-/alijäämä,1000€	-3 055	-2 860
			Kertynyt yli-/alijäämä,€/asukas	-2 552	-2 436
			Lainat ja vuokravastuut,1000€	13 367	12 659
			Lainat ja vuokravastuut €/as.	11 167	10 783
			Lainat 31.12., €/asukas	8 939	8 688
			Lainakanta 31.12., 1000 €	10 700	10 200
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	308	273
			Asukasmäärä 31.12.	1197	1174

5.7.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste lasketaan kunnan oman pääoman ja varausten suhteena taseen loppusummasta. Tunnusluku kertoo kunnan vakavaraisuudesta ja kyvystä selvittää sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä. Kyyjärven kunnan vuoden 2023 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 19 %.

5.7.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun. Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kyyjärven kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden 2023 tilinpäätöksessä 193 %. Se laski 94 %-yksikköä edellisvuodesta.

5.7.3 Lainakanta

Kyyjärven kunnan lainamäärä oli vuoden 2023 lopussa 10 200 000 euroa eli 8 688 euroa asukasta kohden. Lainakanta pieneni edellisvuodesta 500 000 eurolla.

5.8 Kokonaistulot ja –menot 2023

TULOT	<i>1000 euroa</i>	<i>%</i>	MENOT	<i>1000 euroa</i>	<i>%</i>
VARSINAINEN TOIMINTA			VARSINAINEN TOIMINTA		
Toimintatuotot	1 299,8	21,8	Toimintakulut	4840,5	81,0
Verotulot	3 295,9	55,4	- valmistus omaan käyt	-13,8	-0,2
Valtionosuudet	985,5	16,6	Korkokulut	348,8	5,8
Korkotuotot	1,0	0,0	Muut rahoituskulut	14,8	0,2
Muut rahoitustuotot	334,1	5,6	Satunnaiset kulut	18,4	0,3
Satunnaiset tuotot	1,0	0,0	Tulorah.korjauserät	0,0	0,0
Tulorah.korjauserät	0,0	0,0	+/- pakoll.varausten muutos	0,0	0,0
- käyttöom.myyntivoitot	0,0	0,0	- käyttöom.myyntitappiot	0,0	0,0
INVESTOINNIT	0,0		INVESTOINNIT		
Rahoitusosuudet inv.	0,0	0,0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	269,4	4,5
Käyttöom. myyntitulot	0,0	0,0	RAHOITUSTOIMINTA		
RAHOITUSTOIMINTA			Antolainasaam. lisäykset	0,0	0,0
Antolainasaam.vähennys	35,5	0,6	Pitkäaik.lainojen vähennys	0,0	0,0
Pitkäaik.lainojen lisäys	0,0	0,0	Lyhytaik.lainojen vähennys	500,0	8,4
Lyhytaik.lainojen lisäys	0,0	0,0	Oman pääoman vähennys	0,0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,0	0,0	Kokonaismenot yhteensä	5978,1	100,0
Kokonaistulot yhteensä	5 952,8	100,0			
Täsmäytys					
Tulot	5 952,8				
Menot	-5 978,1	-25,3			
Rahoituslaskelmasta:					

5.9 Yhteenveto 2023

Talousarvion ja tilikauden aikana tehtyjen 141 454 euron määrärahamuutosten jälkeen kunnan tuloksen arvioitiin muodostuvan 144 254 euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulokseksi vuodelta 2023 muodostui kuitenkin 211 344 e ja satunnaisten erien jälkeen tilikauden ylijäämäksi 193 903,66 e.

SoTe-palvelujen siirryttyä K-S Hyvinvointialueelle v. 2023 alusta, kunnan talouslukuja ei voi suoraan verrata edellisvuoteen. Ulkoiset toimintatulot olivat 1 299 839 euroa (1 496 344 e v. 2022). Ulkoiset toimintamenot pienenivät yli puolella, ollen 4 840 501 e (11 116 706 e v. 2022). Toimintakatteeksi v. 2023 muodostui 3 526 897 euroa (9 612 897 e v. 2022).

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Nettomääräraha-/tuloarvio

V=kunnanvaltuustotaso

		MENOT					TA MUUT.					TULOT					TA MUUT.				
		TA 2023	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2023	POIKK.	TA 2023	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2023	POIKK.	TA 2023	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2023	POIKK.	TA 2023	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2023	POIKK.
Sitovuustaso																					
Yleishallinto	V	668 677	-29 464	639 213	637 905	-1 308						69 400	19 008	88 408	88 408	0					0
Elinkeinopalvelut	V	393 245	9 055	402 300	402 399	99						252 100	28 426	280 526	280 888	362					
Maaseutupalvelut	V	31 300	-5 821	25 479	25 479	0						0	0	0	0	0					0
Hallinto osasto		1 093 222	-26 230	1 066 992	1 065 783	-1 209						321 500	47 434	368 934	369 296	362					
Koulutuspalvelut	V	2 008 426	11 888	2 020 314	2 012 835	-7 479						66 900	-10 112	56 788	57 539	751					
Kirjastopalvelut	V	145 748	-3 014	142 734	142 360	-374						9 100	0	9 100	8 879	-221					
Vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut	V	174 484	3 162	177 646	187 292	9 646						19 000	2 250	21 250	31 617	10 367					
Varhaiskasvatus	V	593 166	3 371	596 537	588 206	-8 331						40 400	-2 620	37 780	31 324	-6 456					
Sivistysosasto		2 921 824	15 407	2 937 231	2 930 693	-6 538						135 400	-10 482	124 918	129 359	4 441					
Tekniset palvelut	V	218 918	18 819	237 737	237 597	-140						20 250	13 727	33 977	33 977	0					
Tilapalvelut	V	1 014 635	94 215	1 108 850	1 107 663	-1 187						1 116 611	164 026	1 280 637	1 280 137	-500					
Liikelaatokset	V	146 600	38 268	184 868	183 367	-1 501						308 865	-4 070	304 795	304 795	0					
Rakentamis- ja ymp.palvelut	V	146 023	-12 541	133 482	133 287	-195						10 000	-1 700	8 300	8 305	5					
Tekninen osasto		1 526 176	138 761	1 664 937	1 661 914	-3 023						1 455 726	171 983	1 627 709	1 627 214	-495					
KAYTTOTALOUSOSA		5 541 222	127 938	5 669 160	5 658 390	-10 770						1 912 626	208 935	2 121 561	2 125 869	4 308					
		MENOT					TA MUUT.					TULOT					TA MUUT.				
Tulosalue		TA 2023	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2023	POIKK.	TA 2023	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2023	POIKK.	TA 2023	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2023	POIKK.	TA 2023	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2023	POIKK.
Maa- ja vesialueet	V	0	0	0	0	0						0	60	60	60	0,00					
Kirkonkylän vesiliinjat	V	0	0	0	1 468	1468						0	0	0	0	0,00					
Sivukylän vesiliinjat	V	3 000	8 947	11 947	10 479	-1468						0	0	0	0	0,00					
Kirkonkylän viemäriinjat	V	3 000	-3 000	0	0	0						0	0	0	0	0,00					
Viemärikaivojen saneeraus	V	35 000	3 003	38 003	38 003	0						0	0	0	0	0,00					
Pengerialueiden pumpaamon siirto	V	15 000	-14 064	936	936	0						0	0	0	0	0,00					
Vanhan koulun viemäriin siirto	V	15 000	-1 253	13 747	13 747	0						0	0	0	0	0,00					
Ruuvikuivaimen päivitys	V	20 000	-11 287	8 713	8 713	0						0	0	0	0	0,00					
Jätevesilaitoksen valvomokone ja ohjel	V	15 000	-500	14 500	14 500	0						0	0	0	0	0,00					
Tahan ohjelmistopäivitykset	V	50 000	893	50 893	50 893	0						0	0	0	0	0,00					
Idt-investoinnit, sivistys	V	26 000	-1 757	24 243	24 243	0						0	0	0	0	0,00					
Kivirannan kuntosallilaitteet	V	10 000	3 639	13 639	13 639	0						0	0	0	0	0,00					
Nopolan koulun keittiön muutostyöt	V	10 000	-4 150	5 850	5 850	0						0	0	0	0	0,00					
Leirintäalueen pesutilat	V	20 000	3 355	23 355	23 355	0						0	0	0	0	0,00					
Koulukeskuksen parkkialueen rakentam	V	35 000	-6 213	28 787	28 787	0						0	0	0	0	0,00					
Kivirannan energiatarkastelu	V	10 000	1 560	11 560	8 560	-3000						3 000	0	3000	0	3 000,00					
Muksulan energiamuutos	V	25 000	-22 000	3000	0	-3000						3 000	0	3000	0	3 000,00					
Sote ky purku, peruspääoman palautus	V	0	0	0	0	0						28 262	0	28262	28262	0,00					
Katuverkoston valaisimien päivitys	V	34 000	-7 801	26199	26 199	0						0	0	0	0	0,00					
				0	0	0								0	0	0,00					
INVESTOINTIOSA		326 000	-50 628	275 372	269370	-6000						34 262	60	34 322	28 322	6 000					
Verotulot	V											3 168 000	127 874	3 295 874	3 295 874	0					
Valtionosuudet	V											739 241	246 219	985 460	985 460	0					
Korkotulot	V											1 700	-734	966	966	0					
Muut rahoitustulot	V											233 558	113 106	346 664	346 667	3					
Korkomenot	V	330 000	18 807	348 807	348 807	0										0					
Muut rahoitusmenot	V	14 058	13 260	27 318	27 321	3										0					
Käyttöom.myyntitappiot/vo/tot	V															0					
TULOSLASKELMAOSA		344 058	32 067	376 125	376 128	3						4 142 499	486 465	4 628 964	4 628 967	3					
Antolainojen vähennys	V											56 940	0	56 940	272 522	215 582					
Pitkäaik. lainojen vähen.	V															0					
Pitkäaik. lainojen lisäys	V															0					
Lyhytaik. lainojen muutos	V	0		0	500 000	500 000										0					
Oman pääoman muutos	V															0					
Vaikutus maksuvalm. /pakoll. varaus	V	0		0	140 584	140 584										0					
RAHOITUSOSA		0	0	0	640 584	640 584						56 940	0	56 940	272 522	215 582					
YHTEENSA		6 211 280	109 377	6 320 657	6 944 472	623 817						6 146 327	695 460	6 841 787	7 055 680	225 893					

6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä.

Kunnan tytäryhteisöllä tarkoitetaan sellaista kirjanpitovelvollista, jossa kunnalla on määräämisvalta. Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Kirjanpitolain nojalla kunnalla on määräämisvalta muussa yhteisössä, kun sillä on

- enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräämisvalta.

Kuntayhtymä kuuluu kuntakonserniin riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus yhtymän varoista ja velvoitteista ja siitä, miten kunnan äänivaltaa on sopimuksilla rajoitettu.

Jos kunnalla tai sen tytäryhteisöillä on yksin tai yhdessä kuntakonserniin kuuluvien muiden yhteisöjen kanssa merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, käsitellään tällaista kirjanpitovelvollista kuntakonsernin osakkuusyhteisönä. Kunnalla on huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, jos kunnalla on yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa vähintään 1/5 ja enintään 1/2 osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä mainitussa kirjanpitovelvollisessa.

6.1 Kyyjärven kuntakonsernirakenne

<u>Kuntayhtymät</u>	Kyyjärven kunnan omistusosuus
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	0,55 %
Keski-Suomen liitto	0,435 %

<u>Tytäryhteisöt (yli 50 %)</u>	
Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy	100,00 %
Kiint. Oy Kyyjärven Liikekeskus	100,00 %
Kyyjärven Lämpö Oy	100,00 %
Kyyjärven Paletti Oy	71,22 %

6.2 Kunnan omistukset yhteisöissä

Pohj. K-S:n verkkopalvelut Oy	
Kuntien Tiera Oy	Suomenselän Lentokenttä Oy
Kuntarahoitus Oy	Kunnan Taitoa Oy
Millespakka Oy	Keski-Suomen Verkkoholding Oy

6.3 Kyyjärven Vuokra-Asunnot Oy

Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy on kunnan kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jonka toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja huoneistoja sekä harjoittaa isännöintiä ja huoltotoimintaa yhtiön hallinnoimissa kiinteistöissä ja rakennuksissa.

Yhtiön omistuksessa on yhteensä 71 asuntoa.

Vuoden keskimääräinen käyttöaste on ollut 94 %, joulukuun lopussa 82 %.

Yhtiön hallituksen jäsenenä toimintavuonna ovat toimineet Maija Uusisalo (puheenjohtaja) sekä jäsenenä Kai Oinonen ja Jarkko Hänninen. Varajäseniä ovat Lauri Lahtinen, Juha Peltola ja Merja Paananen.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Marjukka Latva-Laturi.

Yhtiön kirjanpito- ja talonmiespalvelut hoitaa Mediatili Oy ja talonmiespalvelut on ostettu Kyyjärven kunnalta. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo.

6.3.1 Yhtiön talous

Liikevaihto yhteensä	417 300
Liiketoiminnan muut tuotot	45 847
Kulut	-398 055
Poistot ja arvonalentumiset	-37 548
Rahoitustuotot- ja kulut	-44 802
Veroperusteisten varausten muutos	17 260
Tulos	2
 Tilikausien alijäämää	 -97 718
Lainaa	1 943 909

Hallitus esittää, että tilikauden voitto 1,81 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto-/tappiotilille ja että osinkoa ei jaeta. Tilikausien alijäämää on yhteensä 97 718 euroa. Yhtiöllä on lainaa 1 943 909 euroa. Lainoja lyhennettiin 45 490 euroa.

6.3.2 Toimintakertomus

Ahjolan rivitalo purettiin kesän 2023 aikana, vuokra-asuntojen määrä väheni 6 asunnolla.

Suurimpana korjauksena toteutettiin Kartanontien 4 C talon katto muutettiin peltikatoiksi. Lintupurola ja Kartanontien 2 asuntoa perusteellisesti kylpyhuoneineen ja keittiöineen. Kartanontien 2:lle hankittiin ilmavesilämpöpumppu korvaamaan öljylämmitystä, joka jäi varmistamaan lämmitysenergian toimintavarmuuden myös kovilla pakkasjaksoilla. Vuoden 2023 aikana korjauksiin käytettiin 57 544,44 euroa.

Kaikkien kohteiden osalta tehtiin rakennustekninen kuntoarvio.

Koko vuoden käyttöaste oli hyvä ja liikevaihto kasvoi edellisvuodesta hiukan. Tulevaisuuden haasteet liittyvät suureen lainamäärään ja korkeisiin korkokuluihin. Nähtävissä on myös vuokrausasteen heikentyminen.

6.4 Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskus

Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskus on kunnan kokonaan omistama yhtiö. Yhtiö omistaa Kyyjärven Tuliharjuntien varrella olevan liikekeskusrakennuksen ja huolehtii kiinteistön isännöinnistä ja kunnossapidosta.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Lauri Lahtinen ja jäseninä Jari Hakola ja Heljä Laajala. Toimitusjohtajana toimii Latva-Laturi Marjukka. Yhtiön hallitus on pitänyt toimintavuonna yhden kokouksen.

Yhtiöllä ei ole vakinaista henkilökuntaa. Yhtiöllä on ostopalvelusopimus kunnan kanssa toimitusjohtajan tehtävistä ja laskunmaksupalvelusta. Kaikki toiminnot toteutetaan ostopalveluina. Kiinteistöhuollosta vastaa Kyyjärven kunta. Yhtiön kirjanpidon hoitaa Mediatili Oy. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo.

6.4.1 Yhtiön talous

Liikevaihto yhteensä	41 412
Kulut	-31 975
Poistot ja arvonalentumiset	-8 955
Tulos	482
 Tilikausien alijäämää	 -183 345
Lainaa	0

Yhtiöllä ei ole lainaa. Hoitovastike on 7,00 €/m²/kk. Hallitus esittää, että tilikauden voitto 481,92 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto-/tappiutilille ja että osinkoa ei jaeta. Tilikausien alijäämää on yhteensä 183 344,87 euroa.

6.4.2 Toimintakertomus

Yhtiön tilat ovat olleet täynnä. Vuonna 2023 suurimpana korjauksena suoritettiin tiilikaton korkeapainepesu ja uudelleen pinnoitus. Samalla korjattiin rikkoutuneet tiilet ja varastoon saatiin ylimääräisiä tiiliä. Sammaleentorjuntakäsittely tulee toteuttaa vuosina 2024, 2027 ja 2030, jotta katto säilyy hyvänä myös tulevaisuudessa.

Muita korjauksia oli lämmönjakohuoneen kiertovesipumpun vaihto. Muut korjaukset normaaleja käytöstä aiheutuvia huoltokorjauksia kuten lämmitystolppien ja ovikellon korjaukset. Tulevaisuudessa edessä on sade- ja hulevesijärjestelmän uusiminen sekä käyttövesiputkistojen saneeraus.

6.5. Kyyjärven Paletti Oy

Kyyjärven Paletti Oy hallitsee vuoden 2028 lopulle voimassa olevalla sopimuksella Kyyjärven kunnalta vuokrattua maa-aluetta valtateiden 13 ja 16 risteyksessä, jolle yhtiön omistama liikerakennus on rakennettu. Kyyjärven Paletti Oy on Kyyjärven kunnan konserniin kuuluva tytäryhtiö, jonka osakkeista se omistaa 71,2 %. Loput (28,8 %) osakkeista omistaa Osuuskauppa Keskimaa, jonka osakkuusyhtiö Kyyjärven Paletti Oy on.

Yhtiön hallituksen jäsenenä toimintavuonna ovat toimineet Niko Toivanen, Antti, Heljä Laajala ja Antti Tuukkanen. Yhtiön hallitus on pitänyt toimintavuonna kolme (3) kokousta. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Kyyjärven tekninen johtaja Marjukka Latva-Laturi.

Yhtiön kaikki toiminnot toteutetaan ostopalveluina. Kiinteistöhuollosta ja ulkoalueiden hoidosta vastaa Caiwin Oy. Kirjanpito- ja palvelut on ostettu Mediatili Oy:stä. Yhtiön muut hallintopalvelut on ostettu Kyyjärven kunnalta. Kiinteistötekniikan järjestelmien huollosta vastaa ARE Oy. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Auditor Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo.

6.5.1 Yhtiön talous

Liikevaihto yhteensä	300 866
Kulut	-288 377
Poistot ja arvonalentumiset	-33 124
Rahoitustuotot- ja kulut	-3 996
Tilikauden verot	- 3
Tulos	-24 634
Tilikausien alijäämää	-3 489 596
Lainaa	386 668

Yhtiöllä on lainaa 386 668 euroa, josta Kyyjärven kunnan osuus on 85 % eli 328 668 euroa. Paletti Oy:n lainakanta lyheni vuodessa 46 316 €. Hoitovastike on 9,50 €/m²/kk. Hallitus esittää, että tilikauden tappio -24 633,77 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto-/tappiotilille ja että osinkoa ei jaeta. Tilikausien alijäämää on yhteensä 3 489 596 euroa. Kyyjärven kunta omistaa Paletti Oy:stä 71,2 %, joten kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistetään -2 484 592 euroa alijäämää.

6.5.2 Toimintakertomus

Kävijälaskureiden mukaan kävijöitä oli n. 400 000 (2022–410 000, 2021–463 000).

Insinööritoimisto Kompassi teki peruskuntoarvion 29.6.2023. Brado Oy on 22.5.2023 suorittanut kattorakenteiden osalta kuntotutkimuksen.

Suurimmat korjaustoimet liittyivät Salen kattorakenteiden korjauksiin ja tiivistämiseen; lännenpuoleisen varastotilan TT-laatan ja ulkoseinän liitoksen korjaustyöt sekä TT-laatan päätyjen tiivistys etelän puoleiselta päädyltä. Idänpuoleisen TT-laatan ja IV-kerroksen seinärakenteen tiivistys massamalla. Katon bitumikermille tehtiin yleinen tarkastus, jossa paikattiin mahdolliset vuotokohtat ennalta ehkäisevästi. Asennettiin myös sulanapitokaapelit kulkemaan kattokaivojen välissä. Katolla tehtiin noin 140 kpl erikokoisia paikkauksia, isommat halkeamat vahvistettiin vahvikenauhalla. Kaikki alipainetuulettimet tiivistettiin, valtaosassa havaittiin halkeamia seinämissä. Korjauksiin ja huoltoon kului yhteensä 63 580 € (vuonna 2022 yhteensä 84 846 €)

6.6 Kyyjärven Lämpö Oy

Kyyjärven Lämpö Oy on Kyyjärven kunnan 100 % omistama yhtiö, joka hallinnoi Seiväsahon lämpölaitoksen ja kunnan alueella olevan kaukolämpöverkoston. Yhtiön pääasiallisena toimialana on kaukolämmön tuotanto ja jakelu. Lisäksi yhtiö voi harjoittaa yhdyskuntateknisten rakenteiden ylläpitoa ja huoltoa sekä muuta liiketoimintaa. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita ja kiinteistöjä.

Yhtiön hallituksen ovat kuuluneet Antti Tuukkanen (pj), Tarja Seppänen ja Lauri Lahtinen. Toimintajohtajana on toiminut Kai Oinonen. Hallituksen kokouksia on pidetty 2 ja yhtiökokouksia 1. Yhtiöllä ei ole vakinaista henkilökuntaa. Kaikki toiminnot toteutetaan ostopalveluina. Yhtiön kirjjanpitoa hoitaa Mediatili Oy. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo.

6.6.1 Yhtiön talous

Liikevaihto yhteensä	373 632
Kulut	-314 593
Rahoitustuotot ja -kulut	-14 081
Poistot ja arvonalentumiset	-69 429
Tulos	-24 471
 Tilikausien alijäämää	 -63 736
Lainaa	325 019

Yhtiöllä on lainaa 325 019 euroa (lyheni vuodessa 54 017 €). Hallitus esittää, että tilikauden tappio 24 470,80 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto-/tappiotilille ja että osinkoa ei jaeta. Tilikausien alijäämää on yhteensä 69 429 euroa.

6.6.2 Toimintakertomus

Vuosi 2023 oli seitsemäs toimintavuosi uudistuneella laitoksella. Toimintavuosien kokemusten perusteella voidaan todeta investoinnin saavuttaneet sille asetetut tavoitteet. Laitostekniikka on osoittautunut toimintavarmaksi, käyttäjäystävälliseksi sekä parantanut laitoksen hyötysuhdetta. Nämä tekijät ovat parantaneet myös yhtiön taloudellista tilannetta. Lämpökeskuksen laitteet, kaanaalit ja liittymät on pidetty kunnossa jatkuvalla huollolla ja ylläpidolla, näin lämmöntoiminta on saatu pidettyä jatkuvasti toimivana ja luotettavana. Yhtiö on pystynyt kattamaan verkoston ja laitteiston kunnossapidosta ja huollosta aiheutuvat kustannukset sekä vieraan pääoman kulut. Myös äkillisiin häiriötilanteisiin ja korjaustarpeisiin sekä mahdollisiin laajennuksiin on varauduttu. Vanhan koulun ja Ahjola-rivitalon purkamisen yhteydessä yksi liittymä purettiin vuoden 2023 aikana.

6.7 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2023
	1000 e	1000 e
Toimintatuotot	11 207	1 920
Toimintakulut	-20 135	-5 401
Osuus osak.yht.voitosta(tappiosta)	0	0
Toimintakate	-8 928	-3 481
Verotulot	5 531	3 270
Valtionosuudet	5 050	1 086
Rahoitustuot. ja -kulut		
Korkotuotot	21	15
Muut rahoitustuotot	45	334
Korkokulut	-60	-423
Muut rahoituskulut	-138	-16
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-132	-90
Vuosikate	1 521	785
Poistot ja arvonalentumiset		
Sumu-poistot	-802	-510
Arvonalentumiset	450	-1
Poistot ja arvonalentumiset yht	-352	-511
Satunnaiset erät	67	-17
Tilikauden tulos	1 236	257
Tilinpäätössiirrot	-16	3
Vähemmistöosuudet	7	7
Tilik. yli-/alijäämä	1 227	267

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/toimintakulut %	55,66 %	35,50 %
Vuosikate/Poistot, %	432,10 %	153,60 %
Vuosikate, euroa/asukas	1 271 €	668 €
Asukasmäärä	1197	1174

6.8 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 520	784
Satunnaiset erät	434	-17
Tulorahoituksen korjauserät	-350	-1
Muut pakolliset varaukset	-9	0
	1 595	766
Investointien rahavirta		
Investoinnit-	-405	-316
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	5	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+	77	64
	-323	-252
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 272	514
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset-	0	0
Antolainsaamisten vähennykset-	0	0
	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	90	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	-221	-93
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-799	-500
	-930	-593
Oman pääoman muutokset	29	9
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-3	32
Vaihto-omaisuuden muutos	7	2
Saamisten muutos	-813	430
Korottomien velkojen muutos	827	-1 220
	18	-756
Rahoituksen rahavirta	-883	-1 340
Rahavarojen muutos	389	-826
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 134	7 153
Rahavarat 1.1.	-7 745	-7 979
	389	-826
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-1 109	928
Investointien tulorahoitus, %	380,3	247,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,72	0,60
Kassan riittävyys, pv	136	418
Asukasmäärä	1197	1174

6.9 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022 1 000 €	2023 1 000 €	VASTATTAVAA	2022 1 000 €	2023 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 471	5 343
Aineettomat oikeudet	382	0	Osuus ky:n opo:n lisäyksestä	0	0
Konserniliikearvo			Arvonkorotusraho	14	14
Muut pitkävaikutteiset menot	304	264	Muu oma pääoma	21	16
	686	264	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-4 315	-3 065
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	1 227	267
Maa- ja vesialueet	1 346	1 228		2 418	2 575
Rakennukset	9 118	5 828	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	140	142
Kiinteät rakenteet ja laitteet	672	621	POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	429	302	Poistoero	2	0
Muut aineelliset hyödykkeet	30	0	Vapaaehtoiset varaukset	17	0
Ennakkomaksut ja kesken-	8	9		19	0
eräiset hankinnat	11 603	7 988	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	285	141
Osakkuusyhteisöosuudet	0	0		285	141
Muut osakkeet ja osuudet	675	576	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut saamiset	12	0	Valtion toimeksiannot	0	73
	687	576	Lahjoitusrahastojen pääomat	4	4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Muut toimeksiantojen pääomat	76	0
Valtion toimeksiannot	73	31		80	77
Lahjoitusrahastojen erit.kat	3	3	VIERAS PÄÄOMA		
	76	34	Pitkäaikainen		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	6 050	2 289
Vaihto-omaisuus			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Aineet ja tarvikkeet	52	2	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Keskener.tuotteet	4	0	Muut pitkäaikaiset velat	0	0
	56	2		6 050	2 289
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 961	10 295
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut saamiset	1	1	Saadut ennakot	10	7
	1	1	Ostovelat	1 612	327
Lyhytaikaiset saamiset			Muut velat	165	46
Myyntisaamiset	890	109	Siirtovelat	931	338
Muut saamiset	160	91		13 679	11 013
Siirtosaamiset	378	19	VASTATTAVAA YHT.	22 671	16 237
	1 428	219			
Rahoitusomaisuusarvopaperit			KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Osakkeet ja osuudet	5 658	5 926	Omavaraisuusaste	11,3 %	16,7 %
Sijoitukset markkinarahainstr.	40	44	Suhteellinen velkaantuneisuus,%	90,5	211,8
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3	3	Lainat ja vuokravastuut 31.12.	21 133	14 662
Muut arvopaperit	0	0	Lainat ja vuokravastuut, €/as	17 655	12 489
	5 701	5 973	Konsernin lainat, €/as	14 211	10 718
Rahat ja pankkisaamiset	2 433	1 180	Kons. lainakanta 31.12., 1000 €	17 011	12 583
VASTAAVAA YHT.	22 671	16 237	Kons.lainasaam 31.12., 1000 €	0	0
			Kertynyt alijäämä, 1000 €	-3 089	-2 798
			Kertynyt alijäämä, €/as	-2 580	-2 383
			Kunnan asukasmäärä	1197	1174
			Konsernin henkilöstömäärä	52	50

7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 70 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Kyyjärven kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden 2023 ylijäämä 193 903,66 euroa kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

8 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuuston alaisten toimielinten oli noudatettava kunnanvaltuuston hyväksymää talousarvioita vuonna 2023.

Kilpailuttamalla on pyrittävä kokonaistaloudellisesti edullisimpiin ratkaisuihin kaikilla niillä toiminnan ja hankinnan aloilla, missä se suinkin on mahdollista. Kunnan hankinnoista on lähtökohtaisesti hyvässä ajoin ennen hankintojen suorittamista ilmoitettava kunnan www-sivuilla kohdassa kunnan hankinnat. Kunnan hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia ja sen täytäntöönpanoa tarkentavia kunnan omia ohjeita.

Yksityiskohtaisemmat ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta ja seurannasta antaa kunnanhallitus.

Vakinaisten työ- ja virkasuhteiden täyttö tehdään vain kunnanhallituksen luvalla. Kunnanhallituksella on oikeus antaa tarkempia määräyksiä myös talousarvion sitovuudesta sekä minkä tahansa määrärahan käytöstä kesken vuotta.

Talousarvion ja -suunnitelman sitovuudesta ja käytöstä noudatetaan seuraavia periaatteita:

1. Talousarvion tulosalueen nettomenojen yhteismäärää ei saa ylittää ilman kunnanvaltuuston lupaa eikä käyttää muuhun kuin kyseisen tulosalueen menoihin.

2. Kukin osasto ja asianomainen tilivelvollinen viranhaltija ovat vastuussa tulosalueen nettomenoista. Tulosalueiden on huolehdittava kustannustason nousun seuraamisesta ja tulojen ajallaan kertymisestä.

Edellä kohdissa 1 ja 2 määriteltyjä sitovuusrajoja laskettaessa ei oteta huomioon laskennallisia eriä (poistot, vyörytyserät ja ostojen alv.)

3. Henkilöstökuluihin varatut määrärahat ovat sitovia siten, että henkilöstökulutileiltä ei voida kattaa muita menoja eikä vastaavasti siirtää määrärahoja muilta tileiltä henkilöstömenojen katteeksi.

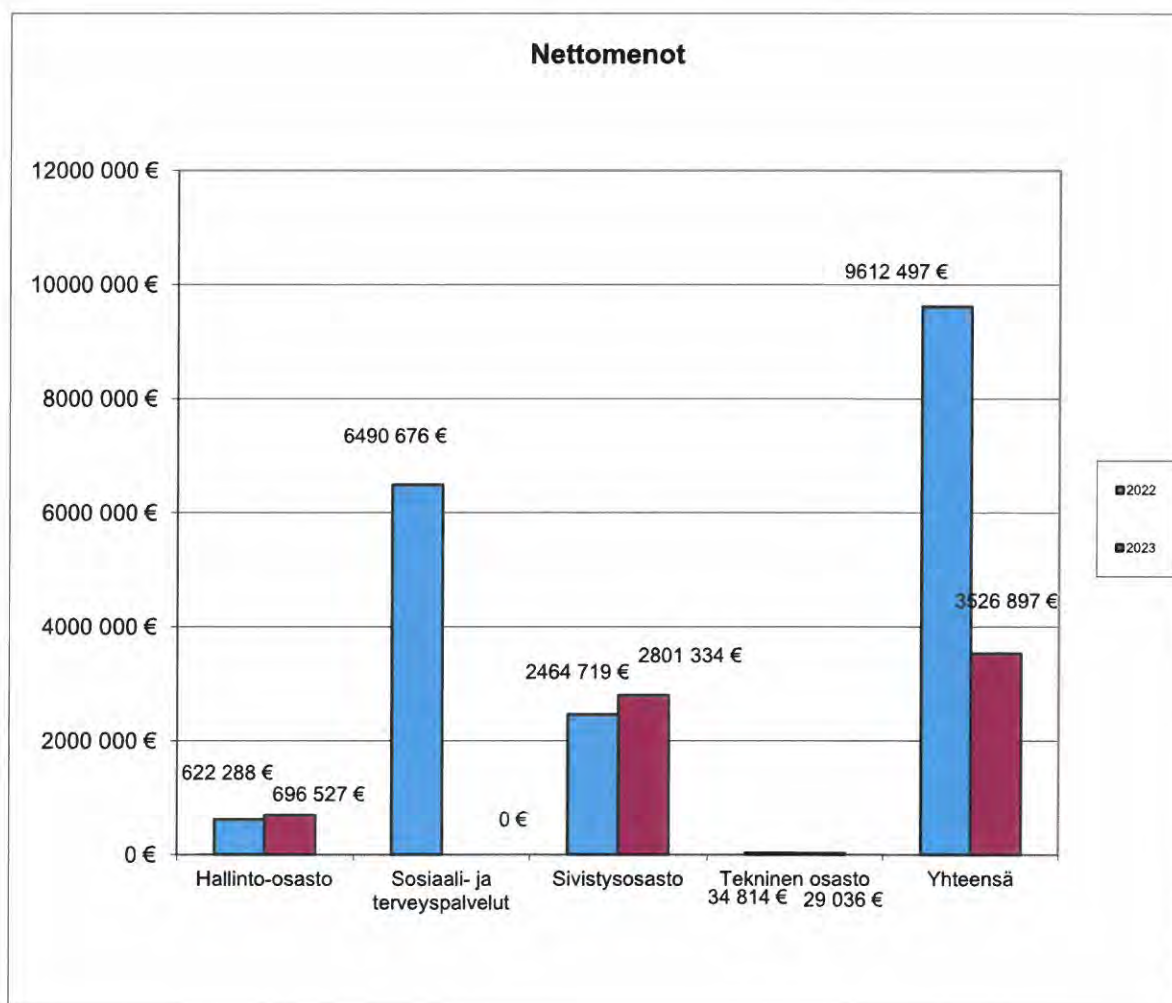
4. Määrärahoihin liittyvät päätökset (lisäykset, vähennykset ja tulosalueen sisällä tapahtuvat siirrot) on tehtävä etukäteen, sillä organisaatiotasolla, jolle päätösvalta asiassa kuuluu. Muutoksista tulee antaa välittömästi tieto kirjanpitoon.

5. Talousarvioon sisältyvät investoinnit ovat erillisessä investointiohjelmassa. Suunnitelmavuosien osalta investointiohjelma tarkentuu kunkin vuoden talousarviossa.

6. Lautakuntien tulee vahvistaa käyttösuunnitelmat hyväksytyn talousarvion mukaiseksi tavoitteiden ja määrärahojen osalta. Lautakunnille tulee antaa vähintään neljännesvuosittain talous- ja toimintakatsaus kuluvalta vuodelta. Raportit talousarvion toteutumisesta annetaan kunnanvaltuustolle vähintään tilanteista 31.3. ja 30.6. sekä 30.9.

Tulojen kertymistä tulee seurata samanaikaisesti menojen seurannan kanssa.

Talous						
Ulkoiset	TP2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	1 503 809,67	1 206 712,00	74 655,00	1 281 367,00	1 313 603,57	32 236,57
Toimintamenot	11 116 706,26	4 835 307,66	22 599,00	4 857 906,66	4 840 500,82	-17 405,84
Netto	-9 612 896,59	-3 628 595,66	52 056,00	-3 576 539,66	-3 526 897,25	49 642,41
Ulkoiset ja sisäiset		TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	2 214 122,84	1 912 626,00	215 371,00	2 127 997,00	2 132 304,21	4 307,21
Toimintamenot	11 827 019,43	5 541 221,66	127 938,00	5 669 159,66	5 659 201,46	-9 958,20
Netto	-9 612 896,59	-3 628 595,66	87 433,00	-3 541 162,66	-3 526 897,25	14 265,41
Vyörytyserät	297 590,50					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 50,00	31.12.2022 52,00	31.12.2021 53,00	31.12.2020 49,5	31.12.2019 53,72	31.12.2018 55,10
Poistot	374 607,45					

8.2 Tuloslaskelman toteutuminen

Toimintatuotot	TP2022	TA 2023	MRM	TA+MRM	TP 2023	Käyt.-%	Poikkeama
Myyntituotot	u 645651,83	423 590,00	20 080,00	443 670,00	446 627,16	100,67	2 957,16
	s 450265,19	460 374,00	48 862,00	509 236,00	510 410,76	100,23	1 174,76
yht	1095917,02	883 964,00	68 942,00	952 906,00	957 037,92	100,43	4 131,92
Maksutuotot	u 21060,60	18 000,00	-7 552,00	10 448,00	10 448,36	100,00	0,36
	s 0,00	0,00		0,00	0,00		0,00
yht	21060,60	18 000,00	-7 552,00	10 448,00	10 448,36	100,00	0,36
Tuet ja avustukset	u 152442,80	57 200,00	2 000,00	59 200,00	65 018,07	109,83	5 818,07
	s 0,00			0,00	0,00		0,00
yht	152442,80	57 200,00	2 000,00	59 200,00	65 018,07	109,83	5 818,07
Muut tuotot	u 677188,58	707 922,00	60 127,00	768 049,00	777 745,18	101,26	9 696,18
	s 267513,84	245 540,00	91 854,00	337 394,00	322 054,68	95,45	-15 339,32
yht	944702,42	953 462,00	151 981,00	1 105 443,00	1 099 799,86	99,49	-5 643,14
Toimintatuotot yht	u 1496343,81	1 206 712,00	74 655,00	1 281 367,00	1 299 838,77	101,44	18 471,77
	s 717779,03	705 914,00	140 716,00	846 630,00	832 465,44	98,33	-14 164,56
yht	2214122,84	1 912 626,00	215 371,00	2 127 997,00	2 132 304,21	100,20	4 307,21
Valm. omaan käyt.	u 7465,86	0,00		0,00	13 764,80		13 764,80
	s -7465,86	0,00		0,00	-13 764,80		-13 764,80
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2505491,26	-2 490 699,66	-24 586,00	-2 515 285,66	-2 507 019,96	99,67	-8 265,70
Palkat ja palkkiot	-1985659,17	-2 019 501,66	-11 956,00	-2 031 457,66	-2 038 453,73	100,34	6 996,07
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-473446,86	-414 467,00	-14 630,00	-429 097,00	-432 624,02	100,82	3 527,02
Muut sivukulut	-46385,23	-56 731,00	2 000,00	-54 731,00	-35 942,21	65,67	-18 788,79
Palvelujen ostot	u -7502160,78	-1 254 887,00	57 183,00	-1 197 704,00	-1 175 522,39	98,15	-22 181,61
	s -436207,99	-452 824,00	-27 810,00	-480 634,00	-490 474,06	102,05	9 840,06
yht	-7938368,77	-1 707 711,00	29 373,00	-1 678 338,00	-1 665 996,45	99,26	-12 341,55
Aineet, tarv ja tav.	u -508932,15	-522 499,00	-78 205,00	-600 704,00	-595 377,56	99,11	-5 326,44
	s -6591,34	-7 550,00		-7 550,00	-6 171,90	81,75	-1 378,10
yht	-515523,49	-530 049,00	-78 205,00	-608 254,00	-601 549,46	98,90	-6 704,54
Avustukset	u -103449,21	-103 300,00	28 300,00	-75 000,00	-73 178,40	97,57	-1 821,60
	s 0,00	0,00		0,00	0,00		0,00
yht	-103449,21	-103 300,00	28 300,00	-75 000,00	-73 178,40	97,57	-1 821,60
Muut kulut	u -496672,86	-463 922,00	-5 291,00	-469 213,00	-489 402,51	104,30	20 189,51
	s -267513,84	-245 540,00	-77 529,00	-323 069,00	-322 054,68	99,69	-1 014,32
yht	-764186,70	-709 462,00	-82 820,00	-792 282,00	-811 457,19	102,42	19 175,19
Toimintakulut yht.	u -11116706,26	-4 835 307,66	-22 599,00	-4 857 906,66	-4 840 500,82	99,64	-17 405,84
	s -710313,17	-705 914,00	-105 339,00	-811 253,00	-818 700,64	100,92	7 447,64
yht	-11827019,43	-5 541 221,66	-127 938,00	-5 669 159,66	-5 659 201,46	99,82	-9 958,20
Toimintakate	-9612896,59	-3 628 595,66	87 433,00	-3 541 162,66	-3 526 897,25	99,60	-14 265,41
Verotulot	5530525,36	3 168 000,00	127 874,00	3 295 874,00	3 295 873,70	100,00	-0,30
Kunnallisvero	3605278,79	1 758 000,00	214 693,00	1 972 693,00	1 972 693,30	100,00	0,30
Kiinteistöv	490346,14	477 000,00	41 958,00	518 958,00	518 957,77	100,00	-0,23
Yhteisöv	1434900,43	933 000,00	-128 777,00	804 223,00	804 222,63	100,00	-0,37
Valtionosuudet	5050248,00	739 241,00	246 219,00	985 460,00	985 460,00	100,00	0,00
Rahoitustuot. ja -kulut u+s							
Korkotuotot	19233,54	1 700,00	-734,00	966,00	966,25	100,40	0,25
Muut rahoitustuotot	22602,73	233 558,00	113 106,00	346 664,00	346 666,99	102,00	2,99
Korkokulut	-21355,45	-330 000,00	-18 807,00	-348 807,00	-348 807,08	102,20	0,08
Muut rahoituskulut	-149160,91	-14 058,00	-13 260,00	-27 318,00	-27 321,07	97,80	3,07
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-128680,09	-108 800,00	80 305,00	-28 495,00	-28 494,91	97,40	-0,09
Vuosikate	839196,68	169 845,34	541 831,00	711 676,34	725 941,54	102,00	-14 265,20
Poisotot käyttöomais. ja Arvon alentumiset	-376760,10	-392 045,00		-392 045,00	-374 607,45		
Satunn. tuotot ja kulut	367079,96	0,00	-140 000,00	-140 000,00	-140 000,00		
Satunnaiset tuotot	0,00	225 000,00	-225 000,00	0,00	940,00		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00		0,00	-18 370,43		
Satunn. yht.	0,00	225 000,00		0,00	-17 430,43		
Tilikauden tulos	829516,54	2 800,34	176 831,00	179 631,34	193 903,66		
Poistoeron muutos	0,00	0,00			0,00		
Varausten muutos	0,00	0,00			0,00		
Rahastojen muutos	0,00	0,00			0,00		
Tilik. yli-/alijäämä	829516,54	2 800,34	176 831,00	179 631,34	193 903,66		

Käyttötalouden tuloihin varattiin kertomusvuoden alkuperäisessä talousarviossa (u+s) 1 912 626 euroa ja käyttötalouden menoihin 5 541 222 euroa. Tilikauden aikana tehtiin 87 433 euron määrärahamuutokset.

Vuoden 2023 toteutuneet käyttötalouden menot ovat 9 958 euroa alle muutetun talousarvion ja käyttötalouden toteutuneet tulot ovat 4 307 euroa yli muutetun talousarvion. Toimintakate on 14 265 euroa muutettua talousarviota parempi.

8.3 Investointien toteutuminen

Talousarvion investointien hankinnoista vastaa kunkin osaston johtaja määrärahojen puitteissa.

KYYJÄRVEN KUNTA INVESTOINNIT

		TA2023 Menot	TA2023 Tulot	TA2023 Netto	TP2023 Toteuma	2023 MRM
Sote	Sote ky purku; Peruspääoman palautus		28 262	28262	-28262	0
Kaavatiet	Katuvaloverkoston valaisimien päivitys Maa- ja vesialueet	-34000		-34000	26199 -60	-7801 -60
Vesilaitos	Vesiliittymät	-3000		-3000	11947	8947
Viemärlaitos	Viemärlittymät	-3000	-	-3000	0	-3000
	Viemärikaivojen saneeraus, sujutus	-35000		-35000	38003	3003
	Pengerlehdon pumppaamon siirto (suunn.)	-15000		-15000	936	-14064
	Vanhan koulun viemärin siirto	-15000		-15000	13747	-1253
	Ruuvikuivaimen päivitys, jätevesilaitos	-20000		-20000	8713	-11287
	Jätevesil. valvomokone ja ohjelma	-15000		-15000	14500	-500
Kiinteistöt	Muksulan energiamuutos	-25000	3000	-22000	0	-22000
	Kivirannan kuntosalin ja kuntoilut. kalust.	-10000		-10000	13639	3639
	Nopolan koulun keittiön muutostyöt	-10000		-10000	5850	-4150
	Leirintäalueen pesutilat	-20000		-20000	23355	3355
	Koulukesk. parkkialueen rakentaminen	-35000		-35000	28787	-6213
	Kivirannan energiatarkastelu	-10000	3000	-7000	8560	1560
ICT-invest.	Sivistyksen tietokoneet ja älytaulut	-26000		-26000	24243	-1757
	Taloushallinnon ohjelmistot	-50000		-50000	50893	893
Yhteensä		326000	34262	-291738	241 050	-50 688

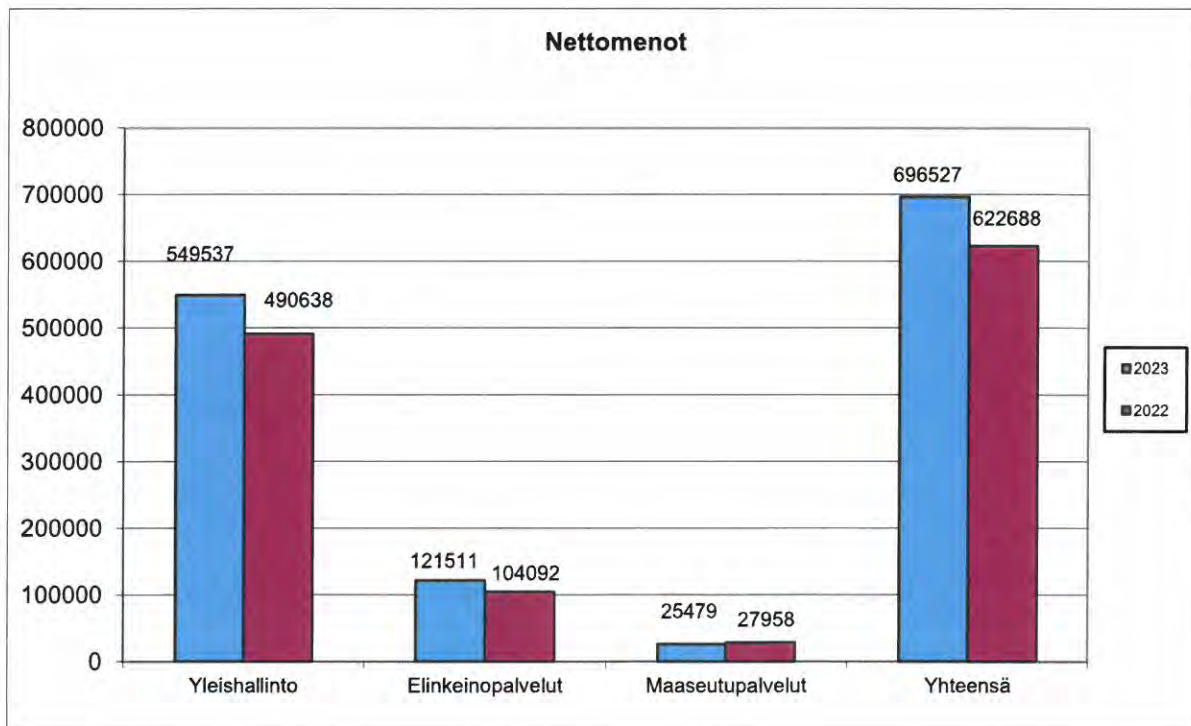
8.4 Rahoituksen toteutuminen

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	169 845,00	541 831,00	711 676,00	725 941,54	14 265,54
Satunnaiset erät	225 000,00	-225 000,00	0,00	-17 430,43	-17 430,43
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	-940,00	-940,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	394 845,00	316 831,00	711 676,00	707 571,11	-4 104,89
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-326 000,00	38 478,00	-287 522,00	-269 372,94	18 149,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	6 000,00	-3 000,00	3 000,00	0,00	-3 000,00
Pysyvien vast. hyödyk.luovutustulot+	28 262,00	0,00	28 262,00	263 561,95	235 299,95
	-291 738,00	35 478,00	-256 260,00	-5 810,99	250 449,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	103 107,00	352 309,00	455 416,00	701 760,12	246 344,12
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	56 940,00	63 450,00	120 390,00	35 518,96	-84 871,04
	56 940,00	63 450,00	120 390,00	35 518,96	-84 871,04
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys +/-	0,00	700 000,00	700 000,00	-500 000,00	-1 200 000,00
	0,00	700 000,00	700 000,00	-500 000,00	-1 200 000,00
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0,00
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	160 047,00	1 115 759,00	1 275 806,00	237 279,08	
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. varojen ja pääom muutos				-2 578,81	
Vaihto-omaisuuden muutos				0,00	
Saamisten muutos				65 526,77	
Korottomien velkojen muutos				-720 723,38	
				-657 775,42	
Rahoituksen rahavirta	56940	763450	820390	-1 122 256,46	
Rahavarojen muutos	160047	1115759	1275806	-420 496,34	
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.				-7 034 981,02	
Rahavarat 1.1.				6 614 484,68	
				-420 496,34	

8.5. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen hallintokunnittain

8.5.1 Hallinto-osasto

Talous						
Ulkoiset	TP2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	300 372,57	318 500,00	47 434,00	365 934,00	366 256,40	322,40
Toimintamenot	935 681,36	1 088 444,00	29 405,00	1 059 039,00	1 052 107,84	-6 931,16
Netto	-635 308,79	-769 944,00	76 839,00	-693 105,00	-685 851,44	7 253,56
Ulkoiset ja sisäiset						
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	317 454,57	321 500,00	47 434,00	368 934,00	369 256,40	322,40
Toimintamenot	940 142,10	1 093 222,00	26 230,00	1 066 992,00	1 065 783,74	-1 208,26
Netto	-622 687,53	-771 722,00	73 664,00	-698 058,00	-696 527,34	1 530,66
Vyörytyserät	277 701,22					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 6,00	31.12.2022 6,00	31.12.2021 7	31.12.2020 11	31.12.2019 11	31.12.2018 10,5
Poistot	38 279,83					

Hallinto-osasto muodostuu seuraavista tulosalueista ja tulosityksiköistä

- Yleishallinto (kunnanhallitus/-valtuusto, tarkastuslautakunta, vaalit ja keskustuomisto)
- Elinkeinopalvelut
- Maaseutupalvelut

Yleishallinnon talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	46 645,65	69 400,00	19 008,00	88 408,00	88 368,46	-39,54
Toimintamenot	536 010,00	665 399,00	32 639,00	632 760,00	629 788,96	-2 971,04
Netto	-489 364,35	-595 999,00	51 647,00	-544 352,00	-541 420,50	2 931,50
Ulkoiset ja sisäiset	Talousarvio		Mrm	Ta-muutoksin	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	46 645,65	69 400,00	19 008,00	88 408,00	88 368,46	-39,54
Toimintamenot	537 283,31	668 677,00	29 464,00	639 213,00	637 905,76	-1 307,24
Netto	-490 637,66	-599 277,00	48 472,00	-550 805,00	-549 537,30	1 267,70
Vyörytyserät	286 171,70					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 6	31.12.2022 6	31.12.2021 6	31.12.2020 6	31.12.2019 6,00	31.12.2018 4,9
Poistot	23 941,55					

Yleishallinto tulosalueena vastaa hallinnon toimivuudesta. Kunnanhallituksella tulosityksikkönä on vastuulla kunnan hallinnon lisäksi taloudenpito, kunnanvaltuuston päätösten valmistelu, täytännönpano sekä valvonta.

Keskustoimisto vastaa kunnan yleishallinnosta ja päätöksentekoon liittyvistä valmistelutehtävistä sekä tiedottamiseen ja kunnan kokonaismarkkinointiin liittyvistä asioista. Lisäksi se tuottaa keskiteytyt talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelut.

Keskustoimiston henkilökuntaan kuuluivat vuoden lopussa: kunnanjohtaja (70 %), sivistysjohtaja (50 %), 2 hallinto- ja taloussihteeriä (100 %) sekä toimistosihteeri (100 %).

Elinvoimakoordinaattori hoitaa elinkeinoa 80 % työajalla ja työllisyydenhoitoa 20 % työajalla. Myös kunnanjohtajan työajasta 30 % lasketaan elinkeinoon.

Hallinnon toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteuma
Arkistohallinta	Arkistohallinnan ajantasaistamista jatketaan. Paperiset aineistot arkistoidaan terveysaseman tiloihin.	Toteutunut osittain. Paloasemalta löytyneet asiakirjat on suurimmaksi osaksi läpikäyty ja siirretty terveysaseman arkistoon. Vanhan koulun asiakirjat täytyy vielä käydä läpi ja tuoda terveysaseman arkistoon.
Talouden seuranta	Raportointi ajan tasalla	Osavuosisikatsaukset raportoitu neljännesvuosittain. Taloudessa päästiin parempaan tulokseen kuin talousarviossa laadittiin.
Kuntalaskennan taloushallintopalveluiden ulkoistus 1.1.2023 ja palkkahallinnon 1.4.2023.	Uuden taloushallintojärjestelmän e-finan käyttöönotto	Opittu käyttämään e-finaa: ostolaskujen kierrätys, myyntilaskujen teko, raportoinnit, talousarvion teko. Järjestelmässä on vielä paljon kehitettävää, jotta soveltuisi paremmin kuntapuolelle.
Palkkahallinnon siirto Kuntalaskennalle	Palkat maksetaan 1.4.2023 uudesta palvelusta	Opittu käyttämään Populus HR-järjestelmää ja palkanmaksut ovat onnistuneet hyvin.

Eduskuntavaalien järjestäminen	Sujuvat ja turvalliset vaalikäytännöt. äänestysaktiivisuus keskiarvoa korkeampaa.	Kyyjärvellä äänestysaktiivisuus yli maan keskiarvon
Tiedottaminen ja kunta-markkinointi	Aktiivinen ja oma-aloitteinen tiedottaminen päätöksistä ja tapahtumista Facebookissa, Instagramissa ja Nopola Newsissä.	Kunta ollut hyvin esillä Some-kanavissa ja lisännyt myös facebook-live -lähetysten tekemistä tilaisuuksistaan. Nopola Newsiä on käytetty kuntalaisten tiedottamiseen.
Asiahallintajärjestelmä Dynasty 10 käyttöönotto	Hyväksyttää TOS suunnitelma. Opittu käyttämään Dynasty 10 -ohjelmaa.	TOS-suunnitelma laadittu ja hyväksytty. Dynasty 10.3 ei ole saatu vielä käyttöönotettua, sen käyttö on tarkoitus aloittaa 1.4.2024.
TE-palvelu uudistukseen valmistautuminen	Löytää sopiva työllisyysalue min. 20 000 työllistä. TE-palvelun kuntayhtymän tai isäntäkuntamallin valmistelu aloitettu.	Keski-Suomeen muodostui 3 aluetta. Kyyjärvi kuuluu Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jonka isäntäkuntana toimii Ääneskosken kaupunki. Valmistelut ovat hyvällä mallilla, mutta paljon on tekemistä vielä edessäkin.
Työttömyyden aleneminen ja työttömien työnhakijoiden aktivointiasteen nosto.	Työllistymistä ja aktivointiasteen nostoa edistävien toimien tekeminen yhdessä työllisyyskoordinaattorin kanssa. Vähenevä työttömyys ja kasvava aktivointiaste.	Elinvoimakoordinaattorin toimenkuvaan sisällytettiin myös työllisyysneuvonta 1.10.2023 alkaen ja sopimus Oiva Työn kanssa päätettiin. Kyyjärven koko vuoden työttömyysaste oli Keski-Suomen alhaisin 7,6 %.
Yritysten työvoiman saataavuuden edistäminen.	Kotouttamissuunnitelma laatia yhteistyössä Pohjoisen Keski-Suomen kanssa.	Nimettiin kotouttamisen henkilöksi hyvinvointikoordinaattori, joka alkaa nyt vuoden 2024 aikana rakentaa siihen liittyvää suunnitelmaa. Keskustelu myös avointa, tulisiko kotouttaminen ottaa osaksi Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluetta.
Tyhy-toiminnan edistäminen	Työhyvinvoinnin edistäminen koko kunnan henkilöstön osalta. Työhyvinvointisuunnitelman, työsuojeluohjelman, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, varhaisentuen käyttö, sairauspoissaolojen seuraaminen.	Työhyvinvointisuunnitelma (§20), työsuojelutoimintaohjelma (§19) ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma (§8) hyväksyttiin vuosille 2024-2025. Kunta tarjosi kesäteatteriesityksen kunnan työntekijöille puolisoineen sekä osallistumisen KyKy-Betset kotiotteluisännyyteen. Tyhy-rahaa tarjottiin 100 €/työntekijä, käyttö oli 73 €/hlö. Hallinnon ja teknisen osaston väki viettivät Tyhy-päivän keväällä Kyyjärven sivukylän tustuen ja syksyllä keilaillen. Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 15 pv / henkilö. Koulutuspäiviä 1,5 pv/hlö.

Yleishallinnon kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

- kuntalaiset saavat kunnantoimistosta laadukasta palvelua
- tiedottaminen on avointa ja aktiivista
- yhteistyötä lähialueen kuntien kanssa tiivistetään
- vesilaskutuksen uudistaminen
- valmiussuunnitelman päivittäminen
- sähköiseen arkistoon siirtyminen
- palvelujen tuottamistapaa tarkastellaan jatkuvasti ja päivitetään tarvittaessa.

- uutta tekniikkaa hyödynnetään tiedottamisessa ja asiakirjojen toimittamisessa
- kustannustehokkuutta haetaan toimintojen uudistamisella ja osaamisen varmistamisella.
- TYHY-toiminnan sisältöä kehitetään ja tarjontaa laajennetaan.
- henkilöstön kanssa käydään kehityskeskustelut.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluiden toiminta-ajatuksena on tukea työllisyyttä ja liiketoiminnan kehittymistä. Elinvoimakoordinaattori työskentelee 80 % työajalla elinkeinoon ja 20 % työajalla työllisyydenhoitoon, joka on keskustoimiston alaista toimintaa. Elinvoimakoordinaattori varmistaa työvoiman saatavuuden ja tekee ennaltaehkäisevää työtä asukkaidemme työttömyyden vähentämiseksi.

Elinkeinotoimessa osallistutaan yrityskehitysympäristön hyödyntämiseen ja kehittämiseen kolmella tasolla: valtakunnallisella, seudullisella sekä alueellisella tasolla:

1. Valtakunnallisen tason TEM-toimijoiden (Finnvera, ELY-keskus, TE-toimisto ja Business Finland) palvelut, kuten yritysten kehittämis- ja rahoituspalvelut tuodaan tutuiksi paikallisille yrittäjille tapahtumissa ja henkilökohtaisissa tapaamisissa sekä pyritään siihen, että näitä palveluita käytetään mahdollisimman tehokkaasti yritysten kehittämisen ja kasvun tukena.

2. Seudullisella tasolla tehdään yhteistyötä pohjoisen Keski-Suomen alueen yrityskehitystoimijoiden sekä maakuntarajojen ulkopuolella olevien kehitysyhtiöiden kanssa sekä osallistutaan aktiivisesti seutujohtoryhmän ja seutukoplan toimintaan. Lisäksi osallistutaan kuntarahoitusosuuden kautta seutukunnan elinvoimaa edistäviin hankkeisiin.

3. Alueellisella tasolla pidetään huolta siitä, että kunnassa on tarjolla yritysten tarpeisiin sopivia tontteja sekä tuotanto- ja liiketiloja. Yrityskehityspuolella tehdään kiinteää yhteistyötä alueen yritysten kanssa ja tuetaan heitä toiminnan eri vaiheissa. Yrittäjyydestä kiinnostuneita henkilöitä autetaan liikeidean hahmottamisessa, liiketoimintasuunnitelman tekemisessä sekä yritysten perustamisessa. Lisäksi edistetään kunnan tapahtumatuotantoa pienyrittäjyyttä ja kolmannen sektorin toimintaa tukevaan suuntaan. Omia kunnan vetämiä Maaseudun Kehittämisrahaston tai Keski-Suomen Liiton rahoittamia hankkeita toteutetaan voimavarojen niin salliessa.

Elinkeinopalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	253 726,92	249 100,00	28 426,00	277 526,00	277 887,94	361,94
Toimintamenot	372 700,99	393 245,00	9 055,00	402 300,00	398 339,66	-3 960,34
Netto	-118 974,07	-144 145,00	19 371,00	-124 774,00	-120 451,72	4 322,28
Ulkoiset ja sisäiset	Talousarvio		Mrm	Ta-muutoksin	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	270 808,92	252 100,00	28 426,00	280 526,00	280 887,94	361,94
Toimintamenot	374 900,42	393 245,00	9 055,00	402 300,00	402 398,76	98,76
Netto	-104 091,50	-141 145,00	19 371,00	-121 774,00	-121 510,82	263,18
Vyörytyserät	-8 470,48					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 1,0	31.12.2022 0	31.12.2021 0,8	31.12.2020 0,6	31.12.2019 0,6	31.12.2018 0,6
Poistot	14 338,28					

Elinkeinopalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite / toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteuma
Elinkeinopalvelut näkyvät suunnitelmallisesti kunnan viestinnässä.	Aktiivista some-markkinointia. Yrittäjämyönteisyyden edistäminen ja positiivisten asioiden esiin nostaminen eri medioissa.	Kunnan somekanavissa ja Nopola Newsissä on nostettu säännöllisesti esiin yrityksiä ja yrittäjiä mm. yritysvierailujen yhteydessä ja lehtijuttuja jakamalla. Uusista yrittäjistä on tehty juttua kunnan somekanaviin ja Nopola Newsiin. Yrittäjille suunnattuja tilaisuuksia ja tapahtumia on markkinoitu aktiivisesti kunnan somekanavissa ja niistä on tehty juttua myös jälkikäteen. Elinvoimakoordinaattori ja kunnanjohtaja ovat olleet mukana useissa yrittäjäyhdistyksen tilaisuuksissa mm. Yrittäjän päivässä, syyskokouksessa ja yrittäjäjuhlassa, näitä tilaisuuksia ja tilaisuuksissa palkittuja on aktiivisesti nostettu esiin kunnan somekanavissa. Joulukuussa yrittäjät ja vapaaehtoistoimijat kutsuttiin yhteisen Puurojuhlan äärelle. Tilaisuudessa solmittiin kunnan ja yrittäjäyhdistyksen välille elinvoimalupaus. Juhlasta ja elinvoimalupauksesta tehtiin juttua Nopola Newsiin ja kunnan somekanaviin.
Elinkeinoyhteistyön vahvistaminen alueen lähikuntien kanssa.	Osallistuminen aktiivisesti seudulliseen kehittämistyöhön maakunnallisesti ja ylimaakunnallisesti.	Osallistuttiin aktiivisesti Sydänsuomen kehittäjätiimin ja hankkeiden ohjausryhmien työskentelyyn, sekä Kuntatiimiin. Pohjoiseen Keski-Suomeen hyväksyttiin uusi Sydänsuomen aluestrategia, jota jalkautettiin vuoden 2023 aikana.
Yritysrahoituksen käytön edistäminen yritysten eri kehitysvaiheissa sekä yleishyödyllisten hankkeiden tarjonta yhdistyksille.	Tiedotus ja neuvonta eri yritysrahoitusmuodoista sekä yleishyödyllisten kehittämishankkeiden rahoituksesta yhdistyksille. Aktiivinen tiedottaminen. Myönnettyjen yritysrahoitusten määrä.	Maaliskuussa järjestettiin Rahoitusinfo yhteistyössä Leader Viisarin kanssa yrittäjille ja yritystoimintaa suunnitteleville. Toukokuussa järjestettiin Vappurieha yrittäjille, missä kuultiin hankerahoituksen mahdollisuuksista JTF rahoituksen osalta. Marraskuussa järjestettiin Puhutaan investoinneista ja kehittämisestä aamupäivä Kivijärven, Karstulan ja Kyyjärven alkutuotanto/maatalousyrittäjille yhteistyössä Leader Viisarin ja Ely:n kanssa. Tiedotettiin aktiivisesti mm. TEM:in, Leader ja EAKR rahoituksista ja kyyjärveläiset yritykset myös saivat niitä. Yhdistyksiä tiedotettiin aktiivisesti hankerahoitusmahdollisuuksista sekä hankeinfoista, joita mm. Leader Viisari järjesti yhdistystoimijoille. Kyyjärven KyKylle annettiin 5 000 euron avustus Kyyjärvipäivän järjestämiseen. Tapahtuma oli onnistunut. Yhteistyösopimusta jatkettiin KyKy-Betsetin 2023-2024 kaudelle tarjoamalla joukkueelle maksuttomat tilat.

Kunnanjohtaja on osallistunut aktiivisesti pohjoisen Keski-Suomen Kuntatiimin ja elinvoimakoordinaattori Kehittäjätiimin toimintaan. Yrittäjäksi aikovia on autettu liiketoiminnan suunnittelussa ja LTS:n kirjoittamisessa, yrityksen perustamisessa ja rekisteröimisessä, starttirahan hakemisessa, rahoituksen suunnittelussa ja hakemisessa Finnverasta ja ELY-keskuksesta sekä liikelilojen etsimisessä. Toimivia yrityksiä on avustettu rahoituksen suunnittelussa ja rahoitushakemusten tekemisessä, ELY:n yritysten kehittämispalveluiden sekä hankkeiden tarjoamien osaamisen ja toiminnan kehittämisen palveluiden hyödyntämisessä. Pohjoisen Keski-Suomen alueella toimii runsaasti erilaisia hankkeita. Yrittäjiä on tiedotettu hankkeiden tarjoamista palveluista ja koulutustilaisuuksista sekä pyydetty hankkeiden vetäjiä kertomaan hankkeista eri tilaisuuksiin.

Kyyjärven kunta on aktiivinen toimija Pohjoisen Keski-Suomen seudullisessa yhteistyössä, ja kehittää sen avulla sekä oman kunnan että koko alueen elinvoimaisuutta. Kyyjärven ja sen lähialueen elinkeinoelämässä tapahtuneet positiiviset kehitysnäkymät heijastuvat myös kuntatalouteen yhteisöverojen kasvuna ja työllisyyden parantumisena.

Elinkeinopalvelujen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024 – 2025

Elinkeinopalveluiden tavoitteena on kehittää toimintaympäristöä ja tukea alueemme yritysten kasvua. Luoda ja edesauttaa yritysmyönteisen kuntaimagoamme kehittymistä. Elinkeinopalveluista ja positiivisista uutisista tiedotetaan eri kanavissa sekä tavataan yrittäjiä aktiivisesti.

Yritysten kehittämiseen ja rahoitukseen hyödynnetään erilaisia julkisia palveluita ja rahoitusmuotoja. Näistä tiedotetaan aktiivisesti ja autetaan yrittäjiä löytämään parhaiten heille sopivat palvelut ja rahoitusmuodot. Koulutus- ja infotilaisuuksia toteutetaan yhdessä hankkeiden kanssa.

Kyyjärven kunnan ja elinkeinoelämän vuoropuhelua kehitetään edelleen Kyyjärven yrittäjäyhdistyksen kanssa. Yhteisiä tilaisuuksia järjestetään yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville sekä tehdään yrittäjäyyskasvatusta yhdessä koulun ja eri yhdistystoimijoiden kanssa.

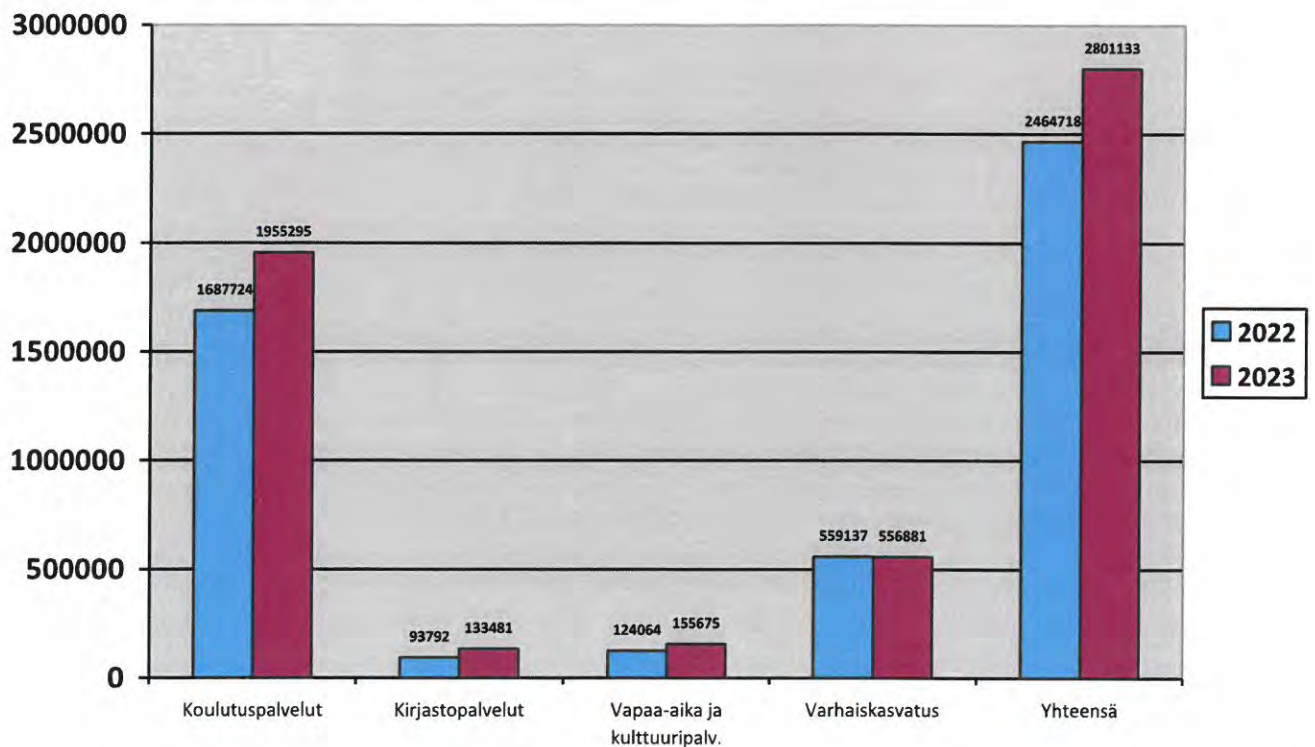
Kyyjärven kunta on aktiivinen toimija Pohjoisen Keski-Suomen seudullisessa yhteistyössä, ja kehittää sen avulla sekä oman kunnan että koko alueen elinvoimaisuutta. Kyyjärven ja sen lähialueen elinkeinoelämässä tapahtuvat positiiviset kehitysnäkymät heijastuvat kuntatalouteen yhteisöverojen kasvuna ja työllisyyden parantumisena.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella, jossa isäntäkuntana toimii Pihtipudas. Maaseutupalvelut maksoivat Kyyjärven kunnalle 25 479 euroa (2022 vuonna 27 958 €).

8.5.2 Sivistysosasto

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	165 781,15	135 400,00	-10 482,00	124 918,00	129 359,28	4 441,28
Toimintamenot	2 219 316,89	2 518 867,66	65 922,00	2 452 945,66	2 445 042,67	-7 902,99
Netto	-2 053 535,74	-2 383 467,66	55 440,00	-2 328 027,66	-2 315 683,39	12 344,27
Ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	165 781,15	135 400,00	-10 482,00	124 918,00	129 359,28	4 441,28
Toimintamenot	2 630 500,00	2 921 823,66	-15 407,00	2 937 230,66	2 930 693,00	-6 537,66
Netto	-2 464 718,85	-2 786 423,66	-25 889,00	-2 812 312,66	-2 801 333,72	10 978,94
Vyörytyserät	-198 667,43					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 32,00	31.12.2022 31,00	31.12.2021 32,20	31.12.2020 32,20	31.12.2019 32,92	31.12.2018 34,80
Poistot	137 822,89					

Sivistyshallinto

Sivistyshallinnon tavoitteena on luoda edellytyksiä ja asettaa suuntaviivoja opetus- ja sivistystoimen (koulu-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuorisotoimi, kansalaisopisto, musiikkitoiminta, taiteen perusopetus, varhaiskasvatus ja hyvinvoinnin edistäminen) kehittymiselle ja arvioida toimintaa.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on kokoontunut vuoden 2023 aikana 10 kertaa. Kokouksissa on käsitelty 96 asiakohtaa. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esittelijänä on vuoden aikana toiminut sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä organisaatiomuutosten (1.10.2023) jälkeen sivistysjohtaja-rehtori. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsenet ja osallistuminen kokouksiin:

Hänninen Jarkko	puheenjohtaja	10/10
Nissinen Minna	varapuheenjohtaja	8/10
Koskinen Anne	jäsen	8/10
Kyrölähti Tanja	jäsen	6/10
Noponen Valtter	jäsen	6/10
Sääksjärvi Ilpo	jäsen	9/10
Uusimäki Marjatta	jäsen	8/10
Tamminen Jussi	varajäsen	0/10
Sauramäki Paavo	varajäsen	3/10
Oksa Esa	varajäsen	1/10
Oinonen Katriina	varajäsen	2/10
Koskelo Anna-Maria	varajäsen	1/10
Paananen Merja	varajäsen	0/10
Lahti Kalevi	varajäsen	2/10
Honkanen Jaana	khall edustaja	6/10
Immonen Maija-Liisa	sivistys- ja hyvinvointi joht.	8/10 (siv.- ja hyvinvointijoht. 30.9.2023 asti)
Auranen Heli	varhaiskasvatusjohtaja	1/10 (varhaiskasvatusjoht. 31.07.2023 asti)
Luoma-Aho Hanna	varhaiskasvatusjohtaja	2/10 (varhaiskasvatusjoht. 25.09.2023 alk.)
Honkonen Sanna	rehtori/siv.joht.-rehtori	6/10
Ohranen Maarit	kirjastonhoitaja	0/10
Pitkänen Minna	hyvinvointikoordinaattori	1/10

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on tehtävänsä mukaisesti päättänyt sivistystoimen toiminnasta ja taloudesta, perusopetuksen työajoista, hyväksynyt perusopetuksen tuntikehyksen lukuvuodelle 2023-2024 ja opetussuunnitelmaan perustuvan lukuvuosisuunnitelman sekä varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman. Päättänyt maksuttomasta varhaiskasvatuksesta 1.3.2023 alkaen. Hyväksynyt ehkäisevän päihdetyön, mielen hyvinvoinnin ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelman, tehostetun nuorisotyön suunnitelman ym suunnitelmia. Päivittänyt liikuntasalimaksuja, valinnut Nuorten kyvyt ja ääni esiin palkintojen saajat, liikunta- ja kulttuuriteon ja myöntänyt järjestöavustuksia. Sivistyslautakunta täytti opettajan virkoja mm. erityisopettajan tuntiopettajan viran vakinaisesti 1.1.2024 lukien.

Vuodelle 2023 sivistysosaston toimintakulut kasvoivat 300 193 €, toimintatuotot vähenivät 36 422 € ja toimintakate kasvoi 336 615 € vuoteen 2022 verrattuna. Kotikuntakorvaukset ja varhaiskasvatuksen myyntituotot vähenivät huomattavasti. Sivistysosaston toimintakate alittui määrärahamuutosten jälkeen 10 979 €. Toimintakulujen ylitys johtui lähinnä vanhan koulu- ja kirjastorakennuksen purkukustannuksista ja kasvaneesta (takautuvasti maksetusta) sähkölaskusta. Nämä molemmat olivat kertakustannuksia vuonna 2023. Lisäksi nuorisotalo Rientola jäi sivistyspalveluiden kustannuksiin, vaikka nuorisotilat muuttivat vanhaan Muksulaan. Toimintatuotot vähenivät myyntitulojen ja vuokratulojen osalta. Sivistyspalveluissa oli useita valtion erityisavustuksella toteutettuja hankkeita. Vuonna 2021 alkanut kirjaston lukemista edistävä Lukuisia lukuhetkiä -hanke jatkui vuoden 2023 loppuun, koululaisten harrastustoimintaa edistävä Harrastamisen Kyyjärven malli -hanke ja varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistävä hanke v. 2022-2023.

Koulutuspalvelut

Koulutuspalveluita ovat sivistyshallinto, esi- ja perusopetus ja niihin liittyvät hankkeet, aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalaisopisto ja taiteen perusopetus.

Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuuta omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstään ja saa Kyyjärveltä hyvät eväät oppimiselle, kasvuille, osallisuudelle ja hyvinvoinnille.

Koulutuspalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	112 271,82	66 900,00	-10 112,00	56 788,00	57 539,43	751,43
Toimintamenot	1 545 007,93	1 773 540,66	47 779,00	1 725 761,66	1 718 779,29	-6 982,37
Netto	-1 432 736,11	-1 706 640,66	37 667,00	-1 668 973,66	-1 661 239,86	7 733,80
Ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	112 271,82	66 900,00	-10 112,00	56 788,00	57 539,43	751,43
Toimintamenot	1 799 996,30	2 008 425,66	11 888,00	2 020 313,66	2 012 834,79	-7 478,87
Netto	-1 687 724,48	-1 941 525,66	-22 000,00	-1 963 525,66	-1 955 295,36	8 230,30
Vyörytyserät	-135 575,29					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 21,00	31.12.2022 21,00	31.12.2021 21,57	31.12.2020 21,00	31.12.2019 19,40	31.12.2018 19,40
Poistot	72 671,51					

Sivistyshallinnon ja koulutuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite /Toimenpide	Tavoitetaso	Toteutuma
Sivistyshallinto		
Kuntalaisten osaa- misen ja hyvinvoin- nin edistäminen	Monipuolinen kansalaisopiston ohjelma. Musiikin ja kuvataiteen perusopetusta. Kansalaisopiston kurssien lukumäärä, tuntimäärät ja osallistujamäärät. Oppilasmäärä Hyvinvoinnin edistyminen Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttaminen	Tuntimäärä kansalaisopisto 625,11 ja Viitasalo-opisto 406 (musiikki). Käsi- ja taideteollisuus ja kädentaidot 209 t, kirjallisuus 18 t, teatteri ja tanssi 80 t, musiikki 106,56 t, kuvataide 89 t, liikunta- ja urheilu 107,55 t, puutarhanhoito 3 t ja ruuanvalmistus 12 t. Osallistujia Kansalaisopistolla 117, joista 98 naista ja 19 miestä. Osallistujia Viitasalo-opisto 12. Kansalaisraati on toteutunut, kuntalaiskävely ja vapaaehtoisten kahvit, samoin matalan kynnyksen liikuntapiirit ikäihmisille. digitukea annettu, vapaaehtoistoiminnan tukeminen Hykari-hankkeen avulla.
Perheiden palvelui- den saavutettavuus- edistäminen	Lasten, nuorten ja perheiden varhaisen tuen palvelut. Yhteistyö hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa	Maksuton varhaiskasvatus aloitettu 3/2023. Perhekeskustoiminnan suunnittelu aloitettu hyvinvointialueen koordinaattorin kanssa. Hyvaks on päivittänyt palveluoppaan.

Esi- ja perusopetus Yhtenäiskouluna toimimisen vahvistuminen	Digipassit käytössä kaikilla vuosiluokilla. Tiimi- ja yhteisopettajuuden sekä samanaikaisopetuksen kehittäminen osittain vuosiluokkiin sitoutumattomana opetuksena.	Digipassit käytössä kaikilla vuosiluokilla. Yhteisopettajuutta on jonkin verran otettu uudelleen käyttöön koronavuosien jälkeen. Monialaisia opintokokonaisuuksia toteutettiin mm. oppilaiden osallistuessa erilaisten tapahtumien ja juhlien järjestelyyn sekä valinnaisaineissa.
Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja henkilöstön kehittäminen.	Työhyvinvointisuunnitelman toteutuminen. Työhyvinvointikyselyt. Työterveyshuollon tuki henkilöstön hyvinvoinnille. Oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoihin sekä mielen hyvinvointiin liittyvät koulutukset. Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja kiusaamisen puuttumiseen liittyvät koulutukset ja hyvien käytänteiden jakaminen. Henkilökunnan digitaitojen kehittäminen, ylläpitäminen ja osaamisen jakaminen.	Työhyvinvointisuunnitelma on toteutunut. Kolmen vuoden välein toteutettava työpaikkaselvitys työterveyshuollon kanssa toteutettiin. Tyhy -tiimi on järjestänyt mm. virkistystoimintaa ja ylläpitänyt työhyvinvointiasioita esillä. Hyvinvointikyselyiden tulokset ovat parantuneet. Tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvien oppituntien pitämiseen on kiinnitetty huomiota. Yhteistyötä myös oppilashuollon kanssa. Kiusaamiseen puuttumiseen on käytössä Kiva-koulumalli. Henkilökunnalle on tarjottu koulutuksia digitaitoihin liittyen. Käytännön vinkkejä on jaettu muille.
Ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki. Riittävät oppilashuolto ja oppimisen-tuen resurssit.	Sujuva ja ennaltaehkäisevä sidosryhmäverkostojen toiminta. Oppilashuollon henkilöstön riittävä läsnäolo ja saavutettavuus. Resurssin säilyminen vähintään nykyisellään hyvinvointialueelle siirtymisestä huolimatta. Kuraattorin palvelut noin 2 pv/vko, vastaavan kuraattorin palvelut. Koulupsykologi 1 pv/vko. Kouluterveydenhoitaja 1 pv/vko. Oppimisen tuen resurssin lisääminen 0,5 htv erityisopetukseen ja erityisopetuksen kehittäminen. Varhaiserityisopettajan / erityisopettajan kanssa tehtävä yhteistyö esiopetuksessa.	Monialaisten oppilashuoltopalavereiden (neuvonpitojen) 9 Henkilöstön määrän mitoitusmääräykset toteutuvat. Kuraattori noin 7 pvä/kk, koulupsykologi 1 pvä/ vko ja kouluterveydenhoitaja noin 1 krt/vko. Koulupsykologi vaihtunut puolivuositain hyvinvointialueen ostopalvelusopimusten katkonaisuuden vuoksi. Oppimisen tukea on lisätty toisen erityisopettajan palkkaamisella (tuntiopettaja) ja koulunkäynninohjaajia palkkaamalla. Yhteinen erityisopettaja varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alaluokkien kanssa. Tehostettuun oppilaanohjaukseen varattu 0,5 vvt.
Lasten ja nuorten hyvinvointi.	Tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen. Elämänhallintataitojen kehittäminen. Oppilaiden osallisuuden tukeminen.	Oppilaille teetettyjen kyselyjen perusteella on kiinnitetty huomiota tukea tarvittaviin asioihin lisäämällä mm. tunne- ja turvataitojen opettelua. Kyselyiden perusteella oppilaat viihtyvät koulussamme valtakunnan tasoa paremmin. Elämänhallintataitoja on kehitetty opetuksen sisällä mm. urakkatehtävillä (luku-urakat, urakapäivät). 9 luokalle "Arki haltuun" ja "Ajokortti työelämään" koulutukset. 8 luokalle NouHätä. Oppilaskuntatoiminnan ja esim. juhla järjestelyjen kautta opitaan myös elämänhallintataitoja.

		Oppilaskunnan kokoukset noin joka toinen viikko. Oppilaskunnan järjestämiä tapahtumia 6 isompaa ja pienempiä teemapäiviä ym.
Turvallinen ja toimiva oppimisympäristö	Liikennejärjestelyjen ajan tasalle saattaminen (saattoliikenne, koulukyytien P-paikat jne). Uusien teknisen työn tilojen monipuolinen opetuskäytön edistäminen.	Vanha koulu on purettu, mutta liikennejärjestelyt eivät edenneet. Perustettu uusi työryhmä miettimään saattoliikennettä ja parkkialueita. Työryhmän suunnittelutyö jatkuu vuoden 2024 puolelle. Uudet teknisentyön tilat ovat olleet yläkoulun kuvataiteen käytössä.

Toiminnan laajuus

	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023
As.määrä 31.12.	1353	1345	1311	1288	1233	1197	1174
perusopetuksen nettokust./opp. 1-9 lk	11271*	10953	10742	9065	9435	11320 Ei apip 11 108	13 126 Ei apip 12 882
perusop. oppilasm 1-9 lk	127,5*	129,5	133	138	*144	*132	134
esiopetus, €/esioppilas	6002	7482	7944	6344	9495	8490	12 116
esiopetusopp. lkm.	20	18,5	19	19	*13	*13,5	10
opetustuntia/ vk perusopetus	315	316	319	321	306	'309	305
opetustuntia /perusop. opp	2,52	2,44	2,4	2,3	2,1	2,3	2,27
opetustuntia/vk esiop	24,5	22	22	28	26,5	22	21,5
opetusvkt./esiopp.	1,39	1,19	1,1	1,2	2	1,6	2,15
kuljetusopp.lkm	58,5	62	64	61,5	63	64,5	55
oppilaita / opettaja	11,35	11,38	11,26	11,2	11	10	10,9
päätoim.opettajia lkm	13	13	13,5	14	*14,5	'14,5	13,25
osa-aikaista erityisop. saavat	59	30,5	32	47	43	54	51
tehostettua tukea saavat	26	26	23	24,5	25,5	26	28
erityistä tukea saavat oppilaat	6	6	5	7	8,5	10	10
11-vuotinen oppioik.,oppilasm	0	0	1	2	2	0	0
kouluruokailu €/opp.	725	645	892	679	863	859	795
koulukuljetus €/opp.	1359	1437	1220	816	1032	1141	1304
kiinteistömenot €/opp.	1372	1196	1474	1323	1442	1597	1961
koulunkäynninohjaajien tuki €/perusop. opp.	847	820	698	562	583	677	898

*Esi- ja perusopetukseen valmistava opetus

Koulutuspalvelujen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024 -2025

Kuntalaisille on tarjolla hyvinvointia ja harrastuneisuutta tukevaa kansalaisopiston toimintaa, joka vastaa kuntalaisten tarpeisiin. Esi- ja perusopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä taiteen perusopetusta on tarjolla kunnassa.

Opetustoimessa on ammattitaitoinen henkilöstö, joka vastaa opetussuunnitelman mukaisesta opetuksesta ja kehittää opetuksen sisältöä ja laatua. Koululla kehitetään uuden opetussuunnitelman mukaista toimintakulttuuria. Opetusta annetaan riittävän pienissä opetusryhmissä. Oppilaalla on mahdollisuus saada tarvitsemaansa tukea opiskeluunsa ja koulunkäyntiin koulun opetus- ja oppilashuollon henkilöstöltä.

Tehdään yhteistyötä sivistystoimen yksiköiden kesken ja naapurikuntien koulujen kanssa, jotta opetus ja ohjaus saataisiin järjestettyä tarkoituksenmukaisesti.

Henkilöstön hyvinvointia ja osaamista kehitetään ja tuetaan. Tavoitteena on saada pysyvä, ammatitaitoinen henkilökunta tulevaisuudessakin.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	6 819,92	9 100,00	0,00	9 100,00	8 878,91	-221,09
Toimintamenot	90 310,36	130 373,00	3 014,00	127 359,00	128 765,71	1 406,71
Netto	-83 490,44	-121 273,00	3 014,00	-118 259,00	-119 886,80	-1 627,80
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	6 819,92	9 100,00	0,00	9 100,00	8 878,91	-221,09
Toimintamenot	100 612,25	145 748,00	3 014,00	142 734,00	142 359,91	-374,09
Netto	-93 792,33	-136 648,00	3 014,00	-133 634,00	-133 481,00	153,00
Vyörytyserät	-10 974,43					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 1,40	31.12.2020 1,40	31.12.2021 1,33	31.12.2020 1,16	31.12.2019 1,40	31.12.2018 1,40
Poistot	10 260,64					

Kirjastopalvelujen ”tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.” (Kirjastolaki 1 §)

Kirjastolaki velvoittaa kirjastot tarjoamaan pääsyn aineistojen, tiedon ja kulttuurisisältöjen äärelle, ylläpitämään monipuolistuvaa ja uudistuvaa kokoelmaa, edistämään lukemista ja kirjallisuutta, tarjoamaan tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen luku- ja kirjoitustaitoon, tarjoamaan tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistämään yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Tehtävänsä hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö, sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Sillä on keskeinen rooli demokratian toteutumisessa maksuttomuuden ja verkottumisen avulla. Palveluita annetaan tasapuolisesti iästä, sukupuolesta, uskonnosta, kansallisuudesta, kielestä ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta.

Kirjaston tilat ovat monipuolisesti kuntalaisten käytössä. Omatoimikirjasto lisää kirjaston aukioloaikoja. Lisäksi kirjaston tilat toimivat mm. näyttely- ja kokoustilana sekä ennakkoäänestyspaikkana.

Kirjaston toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/ toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteutuminen
Palvelun hyvä saatavuus	Omatoimikirjaston aktiivinen markkinointi ja käyttösopimusten määrän lisääminen. Asiakaspalveluaikaa on 22 tuntia viikossa Henkilökunnan osaamisen jatkuva kehittäminen muuttuviin tarpeisiin.	Omatoimikirjastosopimuksia tehty 353 kpl, joista 39 vuonna 2023. Omatoimikirjastoon kirjautumisten määrä 1944, (v.2022 kirjautumisia 1689) Asiakaspalveluaika tavoitetasolla, 22 h/vko 5,5 koulutuspäivää
Monipuolinen aineistokokoelma	Aineistoa hankitaan tasapuolisesti eri asiakasryhmille Asiakkaalla mahdollisuus tehdä Keski-Kirjastojen seutulainoja ja kaukolainoja.	Hankinnat 720 kpl, vähennystä edelliseen vuo- teen 12 kpl. Hankintojen määrää kasvattaa asia- kaslahjoitukset (kirjat ja lehtien vuosikerrat). Seutulainat toimivat hyvin. Kaukolainaukseen tarvetta vain 5 kertaa vuoden aikana.
Seutuyhteistyö	Mukanaolo Keski-kirjastojen kirjastoyhteistyössä. Osallistuminen *kehittämis- kirjaston järjestämään toimintaan ja koulutuksiin (*Tampereen kaupunginkirjasto, toimialueena Pirkanmaan ja Keski-Suomen kunnat)	Säännölliset kokoontumiset, useimmiten etäyhteydellä. Aineistokuljetukset 2 krt viikossa, asiakkaille maksuton
Monipuolinen tapahtumatarjonta	Tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Tapahtumia 29 kpl. Lukuisia lukuhetkiä- hankkeen tuomat lisäresurssit vaikuttivat tapahtumien määrään ja lisääntyneeseen yhteistyöhön eri tahojen kanssa.

Toiminnan laajuus	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023
As.luku 31.12.	1353	1345	1311	1288	1233	1197	1174
Kirjastokäynnit	22 230	18 977	19 733	11 257	14 485	14 603	15901
Verkkokäynnit	6 746	8 447	27 421	19 965	33 655	23 382	8071*
Lainat	23 860	21 609	20 892	17 528	18 957	17 163	17829
Lainat/as.	17,6	16,1	15,9	13,6	15,4	14,3	15,2
Kirjahankinta kpl/1000 as.	698	663	561	469	483	580	572
Muun aineiston hankinta kpl/1000 as	119	96	59	38	32	40	42
Kirjaston menot €/as.	101,56	96,11	87,13	76,86	81,49	78,36	109
Tapahtumat kpl	15	21	31	6	4	30	29
Tapahtumien kävijämäärä	286	947	818	148	96	518	769
Näyttelyt	7	10	7	3	6	9	5
Kirjastonhoitaja	0,03	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Kirjastovirkailija	1,58	0,79	0,79	0,4	0,43	0,5	0,7

*Verkkokäyntien laskentaperuste muuttunut 1.1.2023

Kirjastossa tapahtumien ja niihin osallistuneiden määrä pysyi edelleen korkealla tasolla viimevuotiseen tapaan. Tähän vaikutti Lukuisia lukuhetkiä- hanke, jonka ansiosta kirjastossa on ollut enemmän resursseja käytettävissä. Hanke aloitettiin 1.4.2022 ja se jatkui vuoden 2023 loppuun. Hankkeella on saatu lisäresurssia henkilökuntaan 0,2 htv.

Hankkeen puitteissa on pystytty tarjoamaan koululaisille kirjastonkäytön opetusta joka vuosiluokalle. Lukuinnostusta on herätelty eri tavoin; esim. kirjailijavierailuilla, kirjavinkkauksilla ja lukuhaastekampanjalla. Hankkeen suomilla resursseilla on myös tiivistetty yhteistyötä järjestöjen, varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa.

Kirjasto on ollut hyvin kuntalaisten saavutettavissa. Henkilökunnan asiakaspalveluaika on pysynyt ennallaan, 22 tuntia viikossa. Palveluaikojen lisäksi omatoimikirjasto on ollut asiakkaiden käytössä päivittäin klo 9–21.

Kirjastossa on ollut tarjolla maksutonta digiopastusta tiistaisin klo 12–14 koko vuoden ajan, kesätaukoa lukuunottamatta. Digiopastus oli kesätauolla 1.6. – 14.8.2023.

Kirjasto toimi eduskuntavaalien ennakkoäänestyspaikkana 22.3. – 28.3.2023. Kirjaston henkilökunnalla oli myös työvuoroja ennakkoäänestykseen vaalivirkailijana.

Kirjastopalvelujen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024 –2025

Kirjaston aukioloaikojen ja saavutettavuuden tulee vastata käyttäjien tarpeita ja tilojen olla viihtyisät. Omatoimikirjasto lisää kirjastopalveluiden saavutettavuutta aukioloaikojen osalta. Oheistahtumat ja näyttelyt monipuolistavat kirjaston tarjontaa.

Riittävä määrä ammattitaitoista henkilökuntaa, monipuolinen aineisto ja terveet tilat ovat edellytyksiä laadukkaille kirjastopalveluille. Kirjastot ovat verkostoituneet tehokkaasti. Keski-kirjastojen aineistokuljetus on tehokas ja edullinen.

Yhteiskunnan digitalisoituminen ja asiakkaiden muuttuvat tarpeet haastavat kirjaston muuttamaan toimintatapojaan ja kehittämään palvelujaan jatkuvasti. Muutoksiin varautuminen ja niistä selviytyminen edellyttää, että henkilöstökoulutukseen varataan aikaa ja resursseja. Tämä on tärkeää myös työssä jaksamisen kannalta.

Jotta ajan vaatimuksiin voitaisiin vastata, tulisi kirjaston lisätä käyttäjäkoulutusta kirjaston omiin palveluihin, monilukutaitoon, tiedon hankintaan ja lukemisen edistämiseen liittyen. Myös valtakunnallisesti ollaan huolissaan kansalaisten lukutaidon heikentymisestä. Tähän haasteeseen on pyritty vastaamaan mm. siten, että valtionavustusta on haettavissa jatkuvaan oppimiseen, lukemisen edistämiseen sekä osallisuuteen. Kyyjärven kirjaston tavoitteena on hakea hankerahoitusta.

Vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut

Vapaa-aika ja kulttuuripalveluihin luetaan liikunta- ja nuoriso- sekä kulttuuripalvelut ja niihin liittyvät hankkeet. Kunnan tarjoamat vapaa-ajan palvelut ja kulttuuripalvelut antavat käyttäjilleen mahdollisuuden itsensä kehittämiseen, elämyksiin, hyvinvointiin, virkistykseen ja hyvään elämään. Kunnan tarjoamat tapahtumat palvelevat eri-ikäisiä kuntalaisia, vapaa-ajan asukkaita sekä yritystoimintaa.

Vapaa-aika- ja kulttuuripalveluiden tavoitteena on tarjota kuntalaisille vapaa-ajan harrastuksia ja kehittävää ajanviettoa, elämyksiä sekä virkistystä, estää nuorten syrjäytymistä sekä edistää kuntalaisten fyysistä ja henkistä hyvinvointia.

Vapaa-aika ja kulttuuripalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	16 855,37	19 000,00	2 250,00	21 250,00	31 616,62	10 366,62
Toimintamenot	66 927,51	87 659,00	6 500,00	81 159,00	89 985,94	8 826,94
Netto	-50 072,14	-68 659,00	8 750,00	-59 909,00	-58 369,32	1 539,68
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	16 855,37	19 000,00	2 250,00	21 250,00	31 616,62	10 366,62
Toimintamenot	140 919,81	174 484,00	3 162,00	177 646,00	187 292,01	9 646,01
Netto	-124 064,44	-155 484,00	-912,00	-156 396,00	-155 675,39	720,61
Vyörytyserät	-9 107,15					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 0,10	31.12.2022 0,10	31.12.20210,1 0,20	31.12.2020 0,20	31.12.2019 1,0	31.12.2018 1,00
Poistot	47 349,13					

Vapaa-aika ja kulttuuripalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/ toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteutuminen 2023
Järjestöyhteistyö	Yhteistyöpalaverit järjestöjen kanssa 1-2 kertaa vuodessa Järjestöjen kanssa yhteisiä tapahtumia. Kunnan avustukset järjestöille. Ohjatun toiminnan ja tapahtumien tukeminen. Tapahtumien määrä, myönnetty avustukset	Järjestöjen kanssa 1 yhteinen palaveri ja lisäksi yksittäisten järjestöjen kanssa tarpeen vaatiessa. Avustusperusteet päivitetty, myönnetty avustuksia 6 eri järjestölle yhteensä 13.446 €
Hyvinvoinnin edistäminen	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen, hankerahoitus aikuiset Päihteettömyyden edistäminen Liikunta-alueet kunnossa, tilojen käytön lisääminen Nuorisotalotoiminta 3 kertaa viikossa Seudullinen yhteistyö Etsivä nuorisotyö, toimintaa myös koululla ja nuorisotalolla	Liikunnallisen elämäntavan edistämishanke ei toteutunut. Liikuntatilojen käyttö ei lisääntynyt Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on päivitetty. Nuorisotalo auki 3 krt/vk, 13h/vk. Heinäkuun kiinni ja joulun aikaan viikon kiinni. Seudullista yhteistyötä Crazy action –toiminnassa, 10 kokoontumista Piispalassa. Välituntitoiminta joka toinen viikko, etsivät ja 4H. Ehkäisevän päihdetyön päivä koululla (mukana ainakin 4H ja etsivät) Etsivällä nuorisotyöntekijällä alle 5 säännöllistä asiakasta.
Nuorten osallisuuden lisääminen	Nuorisovaltuuston aktiivinen toiminta. Nuorisovaltuusto edustettuna valtuuston kokouksissa ja pyydettyäessä muissa kokouksissa. Nuorisovaltuuston toiminnan näkyvyys Nuorten osallisuus ja kulttuuri -hanke	Nuorten osallisuus kulttuuritoiminnassa hanke keväällä 2023 (graffiti-työpaja) Nuvalle neljä virallista kokousta, lisäksi epävirallisia, joista ei pöytäkirjaa. 22.3.23 osallistuttiin sivistyslautakunnan kokoukseen. Kummiluottamushenkilöitä mukana kokouksissa kerran vuonna -23, ensimmäinen kokous. Ei edustajaa kunnanvaltuuston kokouksessa. Nuvalle tehty omat instagram-sivut.

Toiminnan laajuus	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023
As.luku 31.12.	1345	1311	1288	1233	1197	1174
Avustukset €/as.	11,71	11,15	10,47	11,14	11,28	11,45
Toimintamenot€/as.	107,47	86,87	87,25	93,09	103,65	134
Nuorisotalo avoinna h/vk	12	12	12	12	12	13
Nuorisotalon kävijä-määrä / ilta	10	15	15	15	5	12
Retket kpl	9	4	1	0	0	3

- ostopalvelusopimukset Karstula-Kyyjärven 4H-yhdistyksen kanssa nuorisotalon toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä nuorisotalon siivouksesta
- etsivän nuorisotyöntekijän palveluita ostettiin Karstulan kunnalta
- koululaisten harrastustoiminnan edistämishankkeet

Vapaa-aika ja kulttuuripalvelujen kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2024-2025

Kuntalaisille on tarjolla monipuoliset sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuudet. Kunta edistää ikäihmisten liikuntaa, tekee yhteistyötä paikallisten järjestöjen ja tukee niiden toimintaa sekä osallistuu seudulliseen yhteistyöhön. Vapaa-aikapalveluilla tuetaan kuntalaisten hyvinvointia. Nuorisovaltuusto tuo nuorten ääntä kuuluviin.

Kunnassa on liikunnanohjaaja (0,1 htv.), jonka tehtävän on järjestää ohjattua liikuntaa erityisesti ikääntyneille kuntalaisille. Nuorisotalotoiminta ostetaan Karstula-Kyyjärven 4H-yhdistys ry:ltä ja etsivä nuorisotyö Karstulan kunnalta. Kunnan tekninen osasto vastaa liikunta-alueiden hoidosta.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista.

Kyyjärvellä varhaiskasvatuksen kokonaisuuteen sisältyvät Nopolan päiväkodin toiminta, varhaiskasvatuksen hankkeet sekä Kelan maksamien lastenhoidon tukien (kotihoito tuki, yksityisen hoidon tuki, joustava hoitoraha ja osittainen hoitoraha) kustannukset.

Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatus

Tarjota lapsille turvallinen, tiedonhankintaan kannustava kasvu- ja oppimisympäristö, jossa heillä on mahdollisuus kehittää persoonallisuuttaan ja taitojaan monipuolisen leikin ja toiminnan kautta, omista lähtökohdista käsin. Keskeisenä tavoitteena on lapsen henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen ja yksilöllisyyden kunnioittaminen.

Varhaiskasvatuksen talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	29 834,04	40 400,00	-2 620,00	37 780,00	31 324,32	-6 455,68
Toimintamenot	517 071,09	527 295,00	8 629,00	518 666,00	507 511,73	-11 154,27
Netto	-487 237,05	-486 895,00	-11 249,00	-480 886,00	-476 187,41	4 698,59
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	29 834,04	40 400,00	-2 620,00	37 780,00	31 324,32	-6 455,68
Toimintamenot	588 971,64	593 166,00	3 371,00	596 537,00	588 206,29	-8 330,71
Netto	-559 137,6	-552 766,00	-5 991,00	-558 757,00	-556 881,97	1 875,03
Vyörytyserät	-43 010,56					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 9,00	31.12.2022 8,00	31.12.2021 9,00	31.12.2020 11,6	31.12.2019 13,0	31.12.2018 13
Poistot	7 541,61					

Tavoite/toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteutuminen
Varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin kehittäminen	Lakien, ohjeiden ja säädösten mukainen toiminta. Laadun arvioinnin ja arviointijärjestelmän kehittäminen Tasavertaisuuden ja yhdenvertaisuuden varmistaminen	Henkilöstövaihdosten vuoksi asiakastytyväisyyskyselyä ei toteutettu vuonna 2023. Päiväkodin henkilöstömitoitus on vuonna 2023 täyttänyt varhaiskasvatuslain mukaiset vaatimukset. Toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman laadinta on aloitettu lain vaatimusten mukaisesti.
Lapsen tuki varhaiskasvatuksessa	Pienryhmätyöskentely Varhaiserityisopettajan palvelu 6 h/vk	Päiväkodilla on vuonna 2023 panostettu onnistuneesti pienryhmätoimintaan. Toimintatuokiot ja siirtymät toteutuvat pääosin pienryhmissä. Varhaiserityisopettaja on päiväkodilla 5 h/viikossa, mikä on yhdessä muun henkilöstömitoituksen kanssa riittänyt vastaamaan lapsiryhmien tarpeisiin.

Turvallinen toimintaympäristö	Turvallisuuden vuosikellon mukainen toiminta. Turvarannekkeen käyttöönotto. Liikennejärjestelyjen ja päiväkodin saattoliikenteen kehittäminen	Turvarannekkeen käyttöönotto ei ole ajankoh- taista. Mikäli ilta- ja yöhoidon tarve kasvaa, tarkastellaan tilannetta uudelleen. Piha-alueen liikennejärjestelyiden paranta- miseksi koottu työryhmä on kokoontunut syk- syllä 2023 ja työstänyt suunnitelmia järjeste- lyiden kehittämiseksi.
Työhyvinvoinnin kehittä- minen ja ylläpitäminen	Työhyvinvointisuunnitelman mukainen toiminta Henkilöstön ammatillisen osaami- sen varmistaminen	Koko päiväkodin henkilöstö on osallistunut täydennyskoulutuksiin positiivista pedagogiik- kaa ja varhaiskasvatuksessa annettavaa tu- kea koskeviin koulutuksiin.
Yhteistyömahdollisuuk- sien kehittäminen	Sijaisjärjestelmän kehittäminen	Vuoden 2023 syyskauden aikana sijaisuudet on saatu hoidettua tilapäisillä sijaisilla, omalla henkilöstöllä tai tekemällä yhteistyötä koulun kanssa. Tilanne ei tällä hetkellä vaadi muita järjestelyjä.

Varhaiskasvatuksen toiminnan laajuus

Päiväkodin käyttö	2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023
Toimintapäivät/ vuosi	291	291	275	284	277	239	237
Lapsia kirjoilla ka.	53	53	60	34	39,8	30,5	29
alle 3 v. ka.	11,2	11,3	11,3	11	13,6	9	9
3-5 v. ka.	30,2	40,6	40,6	22	26,3	21,5	20
tehostettua tukea saavat	1	6	6	4	7,8	2	3
esikoululaiset ja koululaiset	10	9,2	9,2	6,1	4,8	6,5	6,5
Kokopäivät	5912	6329	5774	5019	6596	4840	5460
Osapäivät	1541	2917	2666	1162	675	2184	916
Vuorohoito							0
- aamu	901	1174	1077	755	552		
- ilta	277	676	418	309	147		
- viikonloppu	85	76	31	77	54		
Myytyjä hoitopaikkoja	0	0	2	5	4	0,2	0
Ostettuja hoitopaikkoja	-	-	-	-	-	-	0
Hoitopäivän hinta €/lapsi (netto)	67,07	70,18	67,59	62,19	65,20	61,26	83,2

Kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen käyttö

	2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023
Kotihoidon/perhe	10,6	7,6	8,9	9	5,3	6	5
Kotihoidossa lapsia	17,7	12,3	15,8	15	11,9	18	9,6
Yksityisen hoidon tuki / perhe	0,5	0,2	0	0	0	0	0
Yksityisessä hoidossa lapsia/kk	0,2	0,2	0	0	0	0	0

Varhaiskasvatuksen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2024–2025

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tarjota lapsiperheille laadukasta, lapsilähtöistä ja monipuolista varhaiskasvatusta sekä tukea perheitä heidän kasvatustehtävässään.

Varhaiskasvatusta tarjotaan päiväkodissa, johon myös vuorohoito on keskitetty. Varhaiskasvatuk- sen käytäntöjä ja toimintatapoja uudistetaan muuttuvissa olosuhteissa.

Lapsella on mahdollisuus saada apua ja tukea kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä asioissa. Tukea järjestetään lapsen tarpeista käsin monialaista yhteistyötä hyödyntäen.

Varhaiskasvatuksessa toimii koulutettu ja ammattitaitoinen henkilöstö, joka vastaa varhaiskasvatussuunnitelmien mukaisesta toiminnasta.

Henkilöstön työhyvinvointia ja osaamista kehitetään ja tuetaan. Tavoitteena on motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö.

Tulevissa henkilöstön rekrytoinneissa huomioidaan varhaiskasvatuslain mukainen koulutusmitoituksen muutos.

Yhteistyötä kehitetään eri yhteistyötahojen kesken sekä seudullisesti.

8.5.3 Tekninen osasto

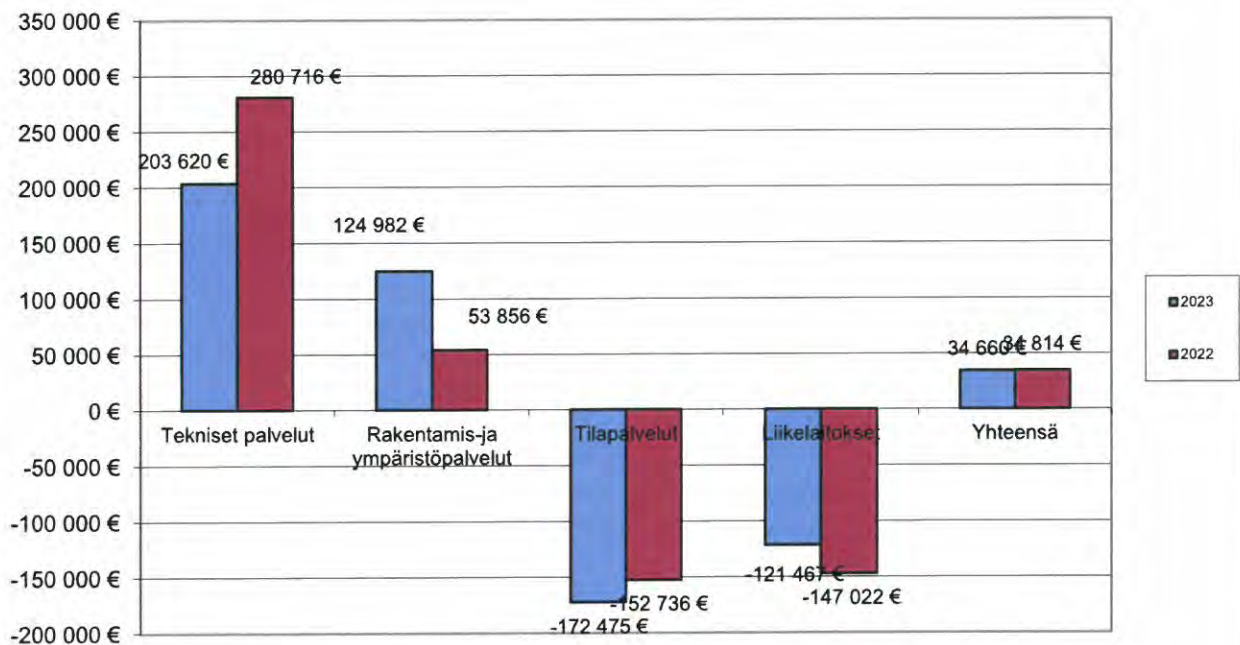
Tekninen osasto muodostuu seuraavista tulosalueista ja tulosyksiköistä;

- Tekniset palvelut
 - tekninen hallinto
 - liikenne- ym. alueet
 - pelastus- ja suojelupalvelut
 - velvoitetyöllistäminen
- Rakentamis- ja ympäristöpalvelut
 - rakennusvalvonta
 - ympäristönsuojelu
 - maankäytön suunnittelu
- Tilapalvelut
 - asuntojen vuokraus
 - toimitilat
 - ateria ja kunnossapitopalvelut
 - talonmiespalvelut
 - siivouspalvelut
 - ateriapalvelut
- Liikelaitokset
 - vesi- ja jätevesilaitos
 - jätehuolto
 - maa- ja metsätilat

Teknisen osaston talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	876680,51	752 812,00	31 267,00	784 079,00	811 552,08	27 473,08
Toimintamenot	1330024,37	1 227 996,00	117 926,00	1 345 922,00	1 342 538,42	-3 383,58
Netto	-453 343,86	-475 184,00	-86 659,00	-561 843,00	-530 986,34	30 856,66
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin		Poikkeama
Toimintatulot	1569911,68	1 455 726,00	171 983,00	1 627 709,00	1 627 252,72	-456,28
Toimintamenot	1604725,69	1 526 176,00	138 761,00	1 664 937,00	1 661 912,83	-3 024,17
Netto	-34814,01	-70 450,00	33 222,00	-37 228,00	-34 660,11	2 567,89
Vyörytyserät	-79 033,79					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 12	31.12.2022 12	31.12.2021 14	31.12.2020 11,5	31.12.2019 11,5	31.12.2018 9,8
Poistot	196 342,98					

Nettomenot

Tekniset palvelut

Tekniset palvelut tulosalueeseen kuuluvat seuraavat toiminnot;

- tekninen hallinto
- liikenne ym. yleiset alueet
- pelastus- ja suojelupalvelut sekä
- velvoitetyöllistäminen

Teknisen hallinnon henkilöstöön kuuluvat tekninen johtaja ja hallintosihteerin työpanosta 60 %. Teknisen johtajan työpanoksesta myydään osa Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy:n ja Kyyjärven Liikekeskus Oy:n sekä Kyyjärven Paletti Oy:n toimitusjohtajan tehtäviin.

Tekninen hallinto vastaa hallinnon, liikenne- ja yleisten alueiden lisäksi tilapalveluista ja liikelaitoksista, joihin kuuluu mm. vesilaitos, jätevesilaitos sekä maa- ja metsätilat. Teknisten palveluiden toiminnan tavoite on, että laitokset toimivat moitteetta niin normaali - kuin poikkeustilanteissakin. Asuin viihtyvyyden ja turvallisuuden lisääminen ovat myös keskeisiä tavoitteita.

Keski-Suomen pelastuslaitos vastaa palo- ja pelastustoimen hallinnosta ja operatiivisesta toiminnasta Kyyjärven kunnan alueella. Palo - ja pelastustoimi ennaltaehkäisee vahinkoja ja turvaa kuntalaisten jokapäiväistä elämää mm. siten, että apua saadaan tarvittaessa viipymättä. Talousarvioon on varattu pelastuslaitoksen ilmoittamat kustannukset sekä vähäiset yleiskustannukset - paloaseman kiinteistökustannukset sisältyvät tilapalveluiden menokohtaan.

Teknisten palveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	24436,59	20 250,00	13 727,00	33 977,00	33 976,92	-0,08
Toimintamenot	278802,57	197 918,00	18 819,00	216 737,00	212 674,76	-4 062,24
Netto	-254 365,98	-177 668,00	-5 092,00	-182 760,00	-178 697,84	4 062,16
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin		Poikkeama
Toimintatulot	24436,59	20 250,00	13 727,00	33 977,00	33 976,92	-0,08
Toimintamenot	305152,82	218 918,00	18 819,00	237 737,00	237 597,20	-139,80
Netto	-280716,23	-198 668,00	-5 092,00	-203 760,00	-203 620,28	139,72
Vyörytyserät	-16 282,23					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
		1,5	2,8	2,8	2,8	2,8
Poistot	17 853,37					

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/ toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteutuminen
Hyvinvointialueen ja kunnan välinen yhteistyö	Tilojen vuokraamisen siirtymäprosessi ja jatkuva ylläpidon hoito	Vuokraus ja käyttäjäryhmien yhteistyö toiminut hyvin

Kaavatiet ovat hyvässä liikennöitävässä kunnossa ympäri vuoden.	Kaavateille tehdään kunnossapitosuunnitelmat tuleville vuosille.	Käyttäjien antamat palautteet ja oma kontrollointi.
Yksityisteiden avustaminen	Yksityistieavustuksia maksetaan yksityislain mukaisesti ja talousarvioon varataan vuosittain määräraha.	Avustus jaetaan hakemusten perusteella 12 hakijalle yhteensä 9535,70 €
Yleisten alueiden kunnostus	Yleisiä alueita kunnostetaan niin taajamassa kuin haja-asutusalueillakin.	Tienvarsien ja rakentamattomien tonttien raivaukset.
Suunniteltujen investointien toteuttaminen	Investointien toteutuminen talousarvion mukaisesti	Investoinnit toteutuivat suunnitellusti

Teknisten palvelujen kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2024-2025

Yhteistyötä tiivistetään paikallisen yrityselämän, kolmannen sektorin toimijoiden ja kuntalaisten kanssa. Yhteistyöllä ja pienillä toimilla voidaan parantaa merkittävästi asuinviihtyvyyttä ja turvallisuutta.

Paikallisessa toiminnassa panostetaan laitosten hyvään ja kustannustehokkaaseen ylläpitoon. Tavoitteena on lähipalveluiden säilyminen.

Teknisissä palveluissa merkittävimmät kustannuserät muodostuvat hallinnon henkilöstökuluista sekä palo- ja pelastustoimen kustannuksista. Palo- ja pelastustoimessa tavoite on, että kuntalaisten palvelutaso ja turvallisuus säilyvät hyvällä tasolla. Palvelutuottajien keskinäiset näkökantojen erot eivät saa vaikuttaa kuntalaisille (maksajille) tarjottaviin palveluihin.

Koulutusta järjestetään talousarvioon varatun määrärahan rajoissa. Henkilöstön kanssa käydään kehityskeskustelut ja työkuormaa pyritään jakamaan tasaisemmin tehtävien mukaisella resursoinnilla.

Rakentamis- ja ympäristöpalvelut

Rakennusvalvonta

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi vastaa kuuden kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) rakennusvalvontaviranomaiselle määrätyistä tehtävistä. Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen ja rakentamisen säädösten noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin ja niiden mukaiseen rakentamiseen liittyvästä ennako-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta.

Rakentamisen lupien määrät ovat edelleen laskeneet. Toimenpidelupia haettiin vain puolet edellisvuoden määrästä. Tähän on vaikuttanut ainakin haettujen lämpökaivojen toimenpidelupien väheneminen. Rakennuslupien määrä pysyi kuitenkin edellisvuoden tasolla. Yleisesti ottaen maailmantilanne on vaikuttanut rakentamisen hiljentymiseen laajalti, mutta varmasti myös vuoden 2025 alusta voimaan tuleva rakentamislaki vaikuttaa jo nyt rakentamisen hakemusmääriin, sillä uusi laki tulee laskemaan poistamaan alle 30 m²:n rakennukset luvanvaraisuuden piiristä. Maatalouden investoinnit näyttävät myös vähentyneen. Katselmusten määrä nousi edellisestä vuodesta noin 50 kappaleella. Mm. sähköinen lupajärjestelmä on osaltaan vaikuttanut katselmusten määrään, koska kiinteistön omistaja saa sitä kautta herätteen esim. vanhentuvasta luvasta. Sähköistä luvanhakua käytti vuonna 2023 noin 96 % asiakkaita.

Ympäristönsuojelu

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi vastaa kuuden kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetyistä lakisääteisistä tehtävistä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edun valvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävän kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua, vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa.

Valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten määrä jäi edelleen hyvin alhaiseksi. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia tulisi tehdä vuodessa keskimäärin noin 100 ja toteuma oli 18 tarkastusta. Ympäristönsuojeluun haettiin loppuvuodesta yhtä uutta vakinaista virkaa lisäresurssiksi suunnitelmalliseen valvontaan, mutta sitä ei saatu.

Tehtyjen tarkastusten määrä pysyi kokonaisuudessaan viime vuoden tasolla, noin 190 tarkastuksessa. Henkilöresurssi kuluu pääosin ilmoitusten ja valitusten käsittelyyn sekä neuvontaan. Lisäksi lukuisat haastavat tapaukset ovat vieneet paljon työaikaa ja niiden osalta on tehty myös yhteistarkastuksia. Poliisin virka-apua on käytetty parissa tapauksessa. Vuoden aikana jouduttiin myös käyttämään pakkokeinoja sekä antamaan määräyksiä. Tutkintapyyntöjä poliisille tehtiin kaksi.

Ympäristö-, maa-aines- ja yhteislupia Kyyjärvellä myönnettiin 2 kpl sekä suoritettiin tarkastuksia 25 kpl.

Eläinlääkintä

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi vastaa kahdeksan kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) peruseläinlääkäripalveluista ja kiireellisen eläinlääkärinavun sekä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan ja muiden kunnaneläinlääkärille eläinlääkintähuoltolaissa säädettyjen tehtävien hoidosta. Eläinlääkärien vastaanotot sijaitsevat Pihtiputaalla, Saarijärvellä ja Karstulassa. Tuotantoeläinpäivystys on jaettu kahteen alueeseen, eteläiseen (Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) sekä pohjoiseen (Viitasaari, Pihtipudas ja Kinnula) alueeseen. Pieneläinpäivystyksestä on tehty maakunnallinen sopimus, jonka kautta pieneläinpäivystys ostetaan Jyväskylän eläinsairaaltalta.

Tila- ja terveydenhuoltokäyntien määrä on selvästi edellisvuodesta laskenut. Trendi on ollut samansuuntainen jo useita vuosia. Toisaalta on kuitenkin huomioitava, että tilakoot ovat kasvaneet ja käyntiin kuluva aika on myös kasvanut aiempaan verrattuna. Kappalemäärä ei siten suoraan kuvaa muutosta. Tilakäynneistä noin 27 % ajoittui päivystysajalle. Päivystysaikaisia käyntejä on selvästi enemmän pohjoisella päivystysalueella. Pieneläinkäyntien määrä on sen sijaan edelleen kasvanut. Myös tältä osin viimeaikainen trendi näyttää jatkuvan. Pieneläinkäynneistä noin 1 % hoidettiin päivystysaikana. Myös pieneläinten päivystysaikaiset käynnit painottuvat pohjoiselle päivystysalueelle. Pääsääntöisesti asiakkaat ohjataan pieneläinpäivystyssopimuksen mukaisesti Jyväskylään. Sijaisia on erityisesti jälkimmäisen vuosipuoliskon aikana saatu hyvin. Välillä sijaisista on ollut jopa ylitarjontaa. Eläinlääkinnän palveluita on ollut hyvin saatavilla.

Eläinsuojelu

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi vastaa kahdeksan kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) valvontaeläinlääkärille määrättyjen tehtävien tuottamisesta. Valvontaeläinlääkärin tehtävänkuvaan kuuluvat eläinsuojelu- ja eläintautilain mukaiset valvontatehtävät, sivutuotevalvonta sekä elintarvikevalvonnan laitos- ja alkutuotannon

valvontatehtävät. Valtio korvaa eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan sekä eläinsuojelua ja eläintautien vastustamista koskevan valvonnan kustannukset.

Muiden Keski-Suomen ympäristöterveydenhuollon yksiköiden kanssa on tehty yhteistyösopimus eläinsuojelulain ja eläintautilain mukaisten valvontatehtävien hoitamisesta. Yhteistyösopimuksella valvontaeläinlääkärit saavat laajempaa kollegiaalista tukea sekä tarvittaessa konkreettista tarkastusapua.

Vuonna 2023 valvontaeläinlääkärit suorittivat 97 eläinsuojelutarkastusta. Valvontaeläinlääkärit tekivät lisäksi myös alkutuotannon valvontaa ja näitä tarkastuksia tehtiin 24 kpl. Kaikki alueen maitohygieniatarkastukset saatiin tehtyä. Lintuinfluenssaan liittyvää näytteenottoa tehtiin yhdellä turkis-tarhalla.

Tehtäviä hoidettiin pääosin sijaisten työpanoksella ja sijaiset myös vaihtuivat. Henkilöstövaihdokset vaikuttivat työtehokkuuteen.

Rakentamis- ja ympäristöpalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	17743,6	10 000,00	-1 700,00	8 300,00	8 304,80	4,80
Toimintamenot	71599,31	146 023,00	12 541,00	133 482,00	133 286,52	-195,48
Netto	-53 855,71	-136 023,00	10 841,00	-125 182,00	-124 981,72	200,28
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin		Poikkeama
Toimintatulot	17743,6	10 000,00	-1 700,00	8 300,00	8 304,80	4,80
Toimintamenot	71599,31	146 023,00	12 541,00	133 482,00	133 286,52	-195,48
Netto	-53855,71	-136 023,00	10 841,00	-125 182,00	-124 981,72	200,28
Vyörytyserät	-26,43					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 0	31.12.2022 0	31.12.2021 0	31.12.2020 0	31.12.2019 0,0	31.12.2018 0,0
Poistot	0,00					

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/ toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteutuminen
Rakennusvalvonta	Sähköinen asiointi ja sähköiset työkalut. Lainsäädännön osaamisen vahvistaminen ja ammattitaidon ylläpito.	Rakennuslupia myönnettiin 12 kpl, toimenpidelupia 1 kpl, maisematyölupia 1 kpl. Uusia omakotitaloja 0 kpl, uusia vapaa-ajanasuntoja 2 kpl ja uusia saunarakennuksia 1 kpl.
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu	Tuulivoimayleiskaavat LYT-alueet kaduksi	Hallinto ja ohjaus aluearkkitehtipalveluissa Ei toteutunut 2023; Aikataulu avoin
Ympäristönsuojelu	Viestintä ja tiedottaminen Yhteistyö	Tiedotetaan asiakkaita paremmin, enemmän ja laadukkaasti. Tiivistetään yhteistyötä läheisten yhteistoiminta-alueiden kanssa

Rakentamis- ja ympäristöpalvelujen kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2024-2025

1.1.2013 alkaen ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan yhteistoiminnan järjestämistä varten on perustettu yhteiseksi toimielimeksi kuntalain (17.3.1995/365) 77 §:n mukainen lautakunta, jossa on 12 jäsentä. Sopijakunnat ovat Viitasaari, Pihtipudas, Saarijärvi, Karstula, Kinnula, Kyyjärvi, Kannonkoski ja Kivijärvi. Lautakunta toimii Viitasaaren kaupungin organisaatiossa.

Ympäristötoimen yhteistoimintasopimuksessa on asetettu seuraavat toimialakohtaiset tavoitteet:

- rakennettavan toimivan organisaation lisäksi kiinnitetään huomiota toimintojen tehostamiseen, henkilö- ja talousresurssien arviointiin sekä sähköisten työmenetelmien kehittämiseen,
- vaikutetaan edistävästi kuntalaisten viihtyvyyteen, terveyteen ja turvallisuuteen ympäristöön vaikuttavin menetelmin,
- edistetään eläinten hyvinvointia ja eläinsuojelua,
- kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet turvataan,
- turvataan alueella palvelujen saatavuus ja laatu.

Rakennustarkastajan tehtävät hankittiin ostopalveluna Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimelta. Rakennusvalvonnan kustannukset olivat 18 498 euroa vuonna 2023 (16 083 euroa vuonna 2022).

Ympäristösihteeripalvelut ostettiin ostopalveluna Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimelta ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon/eläinlääkinnän yhteistyösopimuksen mukaisesti. Ympäristönsuojelun kustannukset olivat 26 625 euroa (23 182 euroa vuonna 2022).

Ympäristöterveydenhuollon / eläinlääkinnän kulut olivat 70 073 euroa (59 684,89 euroa vuonna 2022).

Aluearkkitehtipalveluihin ja hallintokuluihin on maksettu 25 814 euroa (25 535 euroa vuonna 2022).

Kunnassa tulee olla riittävästi tarjolla asumista, matkailua ja elinkeinojen harjoittamista varten kaa-voitettuja tontteja. Laatutasoon kiinnitetään huomiota ja huolehditaan siitä, että alueet viimeistellään kaavan mukaisesti talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Liikunta- vapaa-ajan ja harrastustoiminnan edellytykset on turvattava.

Nykyiset kaava-alueiden kadut ja valaistukset pidetään kunnossa varatun määrärahan turvin. Ympäristön kunnosta ja siistimisestä sekä alueiden yleisestä siisteydestä huolehditaan resurssien mukaan.

8.3.3 Tilapalvelut

Tilapalvelut talousyksikköön kuuluvat, toimitilat sekä kunnossapitopalvelut eli talonmies-, siivous- ja ateriapalvelut. Tilapalvelun henkilöstöön kuuluu 3 laitosmiestä ja 3 siistijää sekä 2 ateriapalvelun ammattilaista. Tarvittaessa ostopalveluna hankitaan lisäresursseja. Isona muutoksena vuoden 2023 alusta ruokavalmistus siirtyi lähes kokonaan Nopolan koululle, jakelukeittiö muutettiin toimimaan valmistuskeittiönä. Henkilöstö on joutunut tekemään valtavan työn muutoksessa, koska Nopolan koulun keittiö ei vastaa toiminnallisuudessaan valmistuskeittiöltä vaadittavia tiloja. Edelleen säilytystilat ja ruokatarvikkeiden varastointi pitää olla Kivirannan keittiöllä, joka aiheuttaa ylimääräistä tavarankuljetusta. Myös ruokalistojen suunnittelu on vaatinut uudelleen laatimista, koska esim. pata sijaitsee vain Kivirannan keittiöllä.

Tilapalvelujen toiminta-ajatus

Tilapalveluiden toiminta-ajatuksena on keskitetysti hallita kunnan kiinteistöjä ja tuottaa niihin taloudellisesti kannattavia ylläpitopalveluja. Talousyksikkö toimii teknisen hallinnon alaisuudessa. Ateriapalveluiden toiminta-ajatus on tarjota laadukasta ruokapalvelua taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti asiakasryhmien erilaiset tarpeet huomioiden. Puhdistuspalveluiden toiminta-ajatus on ylläpitää tilat siistinä ja viihtyisinä.

Tilapalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	550656,30	434 562,00	22 010,00	456 572,00	481 201,60	24 629,60
Toimintamenot	893612,90	796 755,00	90 115,00	886 870,00	889 399,25	2 529,25
Netto	-342 956,60	-362 193,00	-68 105,00	-430 298,00	-408 197,65	22 100,35
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin		Poikkeama
Toimintatulot	1226138,35	1 116 611,00	164 026,00	1 280 637,00	1 280 136,56	-500,44
Toimintamenot	1 073 402,05	1 014 635,00	94 215,00	1 108 850,00	1 107 661,56	-1 188,44
Netto	152736,30	101 976,00	69 811,00	171 787,00	172 475,00	688,00
Vyörytyserät	-54 616,97					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023	31.12.2022 10,50	31.12.2021 0,00	31.12.2020 0,00	31.12.2019 0,00	31.12.2018 7,00
Poistot	96 861,94					

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteutuminen
Kiinteistökannan supistaminen	Rientolan, Päivärinteen ja Paletin myyntiä jatketaan	Rientolan myynnistä luovuttu, Päivärinne ja Paletti myynnissä
Toimitilat	Hyvinvointialue vuokraa tarvitsemansa toimitilat; Kiviranta, Paloasema, Terveysasema, vanha Muksula 50 % ja kuntouttavan työtoiminnan tilat. Päivärinne vuokrattuna.	Käyttäjien tulee pystyä toimimaan viihtyisissä ja terveellisissä tiloissa. Päivärinne vuokrattuna.
Liikuntasali	Turvallinen käyttää.	Tilat olleet käytössä.
Ateria- ja kunnossapitopalvelut kehittäminen	Tuottaa käyttäjien tarvitsemat palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.	Työhyvinvointi ja työssäjaksaminen
Ateriapalvelu	Koulu- ja varhaiskasvatuksen ruokien kehittäminen; Lisätä kouluruuan arvostusta, ruokailuun osallistumista ja kehittää kouluruokailuun liittyviä käytäntöjä, kotimaisuusaste ja ekologisuus huomioiden.	Koululaisille tehtiin kouluruokakysely, jonka pohjalta sovellettiin esim. ruokalistoja. Parannettiin myös ruokasalin viihtyvyyttä. Ravitsemustyöryhmässä mukana.
Puhdistuspalvelu	Omat siivoojat hoitavat kaikki kunnan omien tilojen siivouksen.	Asiakaspalaute ollut hyvää.

Tilapalvelujen kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2024-2025

Tilapalvelut vastaavat kunnan toimitiloista. Kunta tarjoaa monipuolisesti asunto-, ja teollisuustiloja sekä riittävästi tonttitarjontaa. Toiminta-ajatus on ylläpitää tilat kunnossa, siistinä ja viihtyisinä.

Kunnan toimintojen kannalta tarpeettomista tiloista hankkiudutaan tulevaisuudessa kokonaan eroon. Kunnan on kuitenkin turvattava mahdollisimman monipuolinen ja kysyntää vastaava asunto- ja teollisuustilojen määrä sekä riittävästi tonttitarjontaa edellä mainittuihin tarpeisiin. Kiinteistöjen peruskorjaukset kiertävät työn osalta talonmiesyksikön kautta ja siirtyvät kiinteistölle vuokran tai sisäisen siirron kautta. Poikkeuksen muodostavat ainoastaan ns. hätätyön kaltaiset työt, jotka tehdään riippumatta siitä, onko määräraha varattu tai ei.

Ruokapalvelut tuottavat jatkossa palvelut perusopetukselle, esiopetukselle ja varhaiskasvatukselle. Kivirannan keskuskeittiöstä vuokrataan 70 % hyvinvointialueen käyttöön ja edelleen keittiössä valmistetaan ruoka koululle ja varhaiskasvatukseen. Ruokapalveluiden tavoitteena on jatkossakin turvata kunnan tarjoamat ateriapalvelut laadukkaina ja kansallisten ravitsemussuositusten mukaisina.

Siivouspalveluiden toiminta-ajatus on ylläpitää tilat siistinä ja viihtyisinä, huomioiden käyttäjien turvallisuus ja viihtyvyys sekä materiaalien ja pinnoitteiden elinkaari. Siivouspalvelut huolehtivat kunnan omien sekä Hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen siivouksesta, joka huomioidaan vuokrissa.

Henkilöstön kanssa käydään kehityskeskustelut, jonka tavoitteena on tasata työkuormaa ja kohdistaa resursseja mahdollisimman hyvin. Sisäistä tiedonkulkua parannetaan tarvittaessa pidettävillä henkilöstöpalavereilla. Hyvä työterveyshuolto ja tyky-toiminta auttavat jaksamaan henkilöstöä heidän työssään.

Liikelaitokset

Liikelaitoksiin kuuluvat vesi- ja viemärilaitos, jätehuolto sekä maa- ja metsätilat. Laitoksissa tuotetaan kuntalaisille ja asiakkaille turvalliset ja häiriöttömät palvelut sekä normaali - että poikkeustilanteissa. Kunnan omistamat maa- ja metsätilat hoidetaan kannattavasti.

Liikelaitosten talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	283844,02	288 000,00	-2 770,00	285 230,00	288 068,76	2 838,76
Toimintamenot	86009,59	87 300,00	21 533,00	108 833,00	107 177,89	-1 655,11
Netto	197 834,43	200 700,00	-24 303,00	176 397,00	180 890,87	4 493,87
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin		Poikkeama
Toimintatulot	301593,14	308 865,00	-4 070,00	304 795,00	304 834,44	39,44
Toimintamenot	154571,51	146 600,00	38 268,00	184 868,00	183 367,55	-1 500,45
Netto	147021,63	162 265,00	-42 338,00	119 927,00	121 466,89	1 539,89
Vyörytyserät	-8 108,16					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 0	31.12.2022 0	31.12.2021 0	31.12.2020 0	31.12.2019 0	31.12.2018 0
Poistot	81 627,67					

Talous Vesilaitostaseyksikkö						
Ulkoiset	TP 2022	TA2023	Mrm	Ta-muutoksin	TP2023	Poikkeama
Toimintatulot	245618,24	254 000,00	-11 741,00	242 259,00	245 098,05	2 839,05
Toimintamenot	85497,29	85 800,00	21 200,00	107 000,00	106 845,45	-154,55
Netto	160 120,95	168 200,00	-32 941,00	135 259,00	138 252,60	2 993,60
Ulkoiset ja sisäiset			Mrm	Ta-muutoksin		Poikkeama
Toimintatulot	263367,36	274 865,00	-13 041,00	261 824,00	261 863,73	39,73
Toimintamenot	154059,21	145 100,00	37 935,00	183 035,00	183 035,11	0,11
Netto	109308,15	129 765,00	-50 976,00	78 789,00	78 828,62	39,62
Vyörytyserät	-8 083,01					
Henkilöstö - kpl	31.12.2023 0	31.12.2022 0	31.12.2021 0	31.12.2020 0	31.12.2019 0	31.12.2018 0
Poistot	70 413,91					

Vesilaitoksen liittymiä tehtiin yhteensä 3 kpl. Peuralinnan kylällä on kyläkunnan oma vesilaitos. Sormiharjun vedenottamolta verkostoon pumpattu vesimäärä on vakiintunut noin 95.000 m³/v (n. 250 m³/vrk). Laskutettu vesimäärä vuonna 2023 oli 73 496 m³, johon lisäksi Alajärven vesilaitokselta Hokkalaan ja Vehkaperälle ostettu vesimäärä 2658 m³). Kunnan kiinteistöjen osuus veden kulutuksesta oli 3429 m³.

Vesi- ja jätevesimäärät:

Vuosi	Verkostoon pumpattu vesi- määrä/Sormiharju	Vastaanotettu jätevesimäärä (sisältää vuotovedet)
2011	96 015 m ³	126 823 m ³
2012	97 567 m ³	129 386 m ³
2013	99 824 m ³	100 061 m ³
2014	97 932 m ³	80 101 m ³
2015	95 495 m ³	109 237 m ³
2016	97 235 m ³	95 570 m ³
2017	102 841 m ³	92 094 m ³
2018	107 934 m ³	79 795 m ³
2019	102 002 m ³	87 938 m ³
2020	100 551 m ³	104 407 m ³
2021	96 588 m ³	95 952 m ³
2022	95 682 m ³	92 199 m ³
2023	86 978 m ³	118 276 m ³

Vesilaitos toimittaa määräysten mukaista talousvettä ja viemärilaitos vastaa jätevesiverkoston toiminnasta. Vesihuoltolaitoksen päällikkönä toimii tekninen johtaja ja vastaavana hoitajana Jyrki Nojonen.

Vuosi 2023 oli poikkeuksellinen vuosi, pohjaveden korkeus on ollut lähes koko vuoden keskimääräistä korkeammalla. Runsaat sateet nostivat vesistöjen ja pohjavesien vedenkorkeuksia, jotka aiheuttivat paljon hulevesivuotoja. Talvella, kun vuotovesien määrä on pienimmillään, vastaanotettu jätevesimäärä on noin 150 m³/vrk, vuositasolle muutettuna noin 54 750 m³. Viemärlaitoksen piiriin liitetään uudet kiinteistöt toiminta-alueelta. Vuonna 2023 talousveden toimitus on ollut häiriötöntä ja vedenlaadussa ei ole ollut huomauttamista. Jätevedenpuhdistamo täytti Yhdyskuntajätevesiasetuksen 888/2006 vähimmäisvaatimukset. Uusia sopimuksia liittymisestä kunnan vesijohtoverkostoon tehtiin 3 kpl ja viemäriverkostoon 0 kpl.

Vuonna 2023 jätevedenpuhdistamolla tehtiin bioroottorin korjausta, mm. lamellien vaihto. Pääpumppaamon pumppu vaihdettiin. Ylävesisäiliön automaatio saneerattiin sekä Sormiharjun automaatio. Viemäreiden sujutusta tehtiin 250 metriä keskustan alueella sekä uusittiin 6 kaivoa. Vedenjakelualueella korjattiin kaksi vesivuotoa ja yksi viemäririkko.

Kunnilla on velvollisuus järjestää asumisessa syntyneen jätteen ja maatalouden vaarallisen jätteen hyödyntäminen ja käsittely. Lisäksi kunnan on huolehdittava julkisen hallinnon ja palvelutoiminnan sekä koulutustoiminnan yhdyskuntajätteestä. Kunta vastaa myös jätehuoltoon liittyvästä tiedotuksesta ja neuvonnasta. Tarkemmin kunnan vastuut kerrotaan jätelain 32 §:ssä.

Jätehuoltoon kuuluvat mm. ekopisteet ja hyötyjäteaseman ylläpito. Jätehuollon hallinnollisista asioista vastasi Järviseudun jätelautakunta ja käytännön järjestelyistä huolehti Millespakka Oy edellisvuosien tapaan.

Kyyjärvellä tuottajavastuun piiriin kuuluvasta jätehuollosta vastaa Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy ja pisteet sijaitsevat Kauppakeskus Paletin piha-alueella.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/toimenpide	Tavoitetaso 2023	Toteutuminen
Jätevedenpuhdistamon täysimääräinen hyödyntäminen	Sakokaivolietteen määrän seuraaminen	Tuodun määrän seuraaminen
Jätevedenpuhdistamo	Viemäriverkoston saneerausta jatketaan	Toteutunut
Vesilaitos	logiikan päivitys osittain	toteutunut

Liikelaitosten kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2024-2025

Viemäriverkoston määrätietoista uudistamista jatketaan myös tulevinä vuosina. Jätevesilaitoksen tärkein kehittämiskohde on vuotovesien vähentäminen eli vanhojen betoniviemäreiden ja – kaivojen kunnostaminen. Vanhat viemärit kunnostetaan sujutustekniikalla ja viemärikaivot uusilla muovikaivoilla. Uuden laitoksen ja pumppaamon myötä jätevesien käsittely on tehostunut merkittävästi, mikä parantaa Kyyjärven tilaa sekä lisää asumisviihtyvyyttä. Henkilöstön ammattitaitoa pidetään yllä koulutuksilla.

Vesilaitokselle on laadittu riskinarviointi vuonna 2019. Vesihuollossa tavoitteena toiminnan turvaaminen ja yhtenä suunnitteluvaiheen kehityskohteena edelleen Alajärvi–Kyyjärvi runkolinjojen yhdistäminen.

Kyyjärven kunnan jätehuollon käytännön järjestelyistä vastaa Järviseudun jätelautakunta ja jätehuoltoyhtiö Millespakka Oy. Ekopisteverkostostoa on karsittu voimaan tulleen pakkausjätteiden erilliskeräyksen vuoksi. Maksuttomissa pakkausjätteiden keräyspisteissä on paikat metalli-, lasi-,

kartonki- ja muovipakkauksille. Pakkausjätteiden lajitteluohjeet löytyvät osoitteesta www.rinkiin.fi. Pakkausjätteen keräyspiste sijaitsee Kauppakeskus Paletin alueella.

9 Henkilöstötilinpäätös

Henkilöstötilinpäätöksessä pyritään kuvaamaan kunnan henkilöstön nykyistä tilaa ja tulevaa kehitystä. Henkilöstötilinpäätös sisältää tietoja henkilöstön määrästä, rakenteesta ja työajan käytöstä, henkilöstökustannuksista sekä eläkkeelle siirtymisestä, sairastavuudesta ja muusta sen kaltaisesta asiasta, joilla kuvataan henkilöstövoimavarojen tilaa.

Henkilöstötilinpäätös on henkilöstöjohtamisen ja henkilöstön kehittämisen apuväline ja se on tarkoitettu esimiesten ja luottamushenkilöiden käyttöön.

Kunnan henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2023

Osasto	Vakinaiset työnt.	Määräaikaiset työnt.	Yhteensä
Hallinto	6	0	6
Sivistys	25	7	32
Tekninen	11	1	12
Yhteensä	42	8	50

Kunnan henkilöstömäärä pieneni yhdellä henkilöllä vuoteen 2022 verrattuna. Työ- tai virkasuhteessa 31.12.2023 oli 50 eri henkilöä, henkilötyövuosia vuoden aikana 48,57. Työntekijöistä 13 teki vajaata työaikaa, heistä vakinaisia 5 henkilöä. Kunnan vakinaisten työntekijöiden määrä on vähentynyt neljällä henkilöllä ja määräaikaisten (ml. sijaiset) on lisäntynyt 3 henkilöllä. Kolme vakinaista teknisen osaston työntekijää siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen työntekijät, kaksi henkilöä, siirtyivät myös hyvinvointialueelle. Sosiaali- ja terveystoimen työntekijöiden määrät on poistettu vertailutiedoista vuodelta 2022, joten kunnan työntekijöiden määrä pieneni yhdellä henkilöllä. Määräaikaisia työntekijöitä on palkattu avoimiin virkoihin, sijaiseksi ja työllisyystoimenpitein. Työntekijöistä virkasuhteisia oli 26 ja työsopimussuhteisia 24.

Kunnan henkilöstöstä 80,4 % on naisia ja 19,6 % miehiä. Miesten osuus työntekijöistä hieman väheni. Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 47,9 vuotta, 0,9 vuotta edellistä vuotta korkeampi. Sivistysosastolla keski-ikä on alhaisin.

Kunnan työntekijöistä 29 % on ollut kunnan palveluksessa vähintään 20 vuotta, 60 % työntekijöistä on ollut palvelussuhteessa yli 10 vuotta. Alle 5 vuotta virka- ja työsuhteessa olevien määrä oli 28,6 % eli lähes sama määrä kuin hyvin pitkäaikaisten työntekijöiden osuus, joten vakinaisessa henkilöstössä on ollut myös vaihtuvuutta. Vuonna 2023 eläköityi yksi työntekijä ja yksi irtisanoutui.

Kunnan ulkoiset rekrytoinnit tapahtuvat Kuntarekryn kautta. Toistaiseksi täytettäviä virka- tai työsuhteita on ollut haettavana 5, joista 4 on täytetty toistaiseksi. Lisäksi on ollut haettavana 8 määräaikaista tehtävää.

Kyyjärven kunnan työntekijöillä oli 75 koulutuspäivää opettajien veso-koulutuspäivien lisäksi. Koulutuspäivien määrä oli suurempi kuin vuonna 2022. Koulutuspäiviä oli keskimäärin 1,5 päivää työntekijää kohden. Koulutukset ovat liittyneet lainsäädännön ja ohjelmien muutoksiin, työhyvinvointiin, luntatalouteen, asiakirjahallintaan, hyvinvoinnin edistämiseen ja muuhun työtehtävissä vaadittuun ammatillisen osaamisen ylläpitoon. Huomattavalla osalla kunnan työntekijöistä ei ole ollut täydennyskoulutuspäiviä lainkaan. Tämä johtuu osin siitä, että kaikkia koulutustilaisuuksia, erityisesti osapäivän kestäviä tilaisuuksia, ei ole tilastoitu henkilöstöjärjestelmään. Kunnalla on EduHousen kanssa koulutuslissenssisopimuksen, jonka perusteella 10 työntekijällä on mahdollisuus osallistua ilmaiseksi EduHousen koulutuksiin tai

perehtyä videoiden avulla eri aiheisiin. Koulutuslisenssi käyttöönnotto on lisännyt koulutuksiin osallistumista.

Sairauspoissaoloja henkilöstöllä oli 751 kalenteripäivää, 15,02 päivää työntekijää kohden, mikä oli 4,7 päivää vähemmän kuin vuonna 2022. Sairauslomista pitkien, yli 20 päivää kestävien poissaolojen osuus oli 58,3 % , 438 päivää. Poissaolot keskittyivät 20 %:lle työntekijöistä. He ovat tai ovat olleet työterveyshuollon tuen piirissä.

Työterveyshuollon on 1.3.2020 lukien vastannut Terveystalo Oy. Työterveyden lähin toimipaikka on Karstulassa. Myös etävastaanotto on käytössä. Työterveyshuollon palvelukokonaisuuteen sisältyy lakisääteinen työterveyshuolto sekä toimintasuunnitelmassa sovitut ennaltaehkäisevät palvelut (KL1) sekä yleis- /työterveyslääkäritasoinen sairaanhoito (KL2).

Työterveyden kustannukset vuonna 2023 olivat 28010,51 €, joista ei korvattavia kustannuksia oli 763,33 €. Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kustannusten osuus kokonaiskustannuksista oli 84 % ja sairaanhoidon kustannuksia 16 %. Kansaneläkelaitos korvaa kunnalle korvausluokan I kustannuksista 60 % ja korvausluokan II kustannuksista 50 %. Maksimikorvaussumma on 470,70 €/työntekijä, 50 työntekijälle 23 525 €. Kelan korvausta työterveyshuollon kustannuksiin on 15 976,09 €.

Työterveyshuollon kustannukset ovat vuonna 2023 olleet keskimääräistä korkeammat. Nopolan koululle on tehty työpaikkaselvitys ja yli 20 koulun henkilöstölle suunnattua työterveystarkastusta sekä varhaiskasvatuksen työpaikkaselvitys muiden työterveyshuollon käyntien lisäksi.

Kunnan henkilöstölle on tehty keväällä 2023 työhyvinvointikysely. Kyselyn perusteella työntekijät ja työyhteisöt voivat varsin hyvin. Vastausten keskiarvo oli kaikilla osastoilla kaikkiin kysymyksiin vähintään 3,9 (arvot 1-5), useimmiten yli 4. Työntekijät arvioivat oman työkykynsä asteikolla 1-10, keskiarvo oli 8,7 (vuonna 2022 8,3). Tulokset olivat paremmat kuin vuonna 2022. Työyksiköiden väliset erot tuloksissa olivat pienentyneet.

Kunta on tukenut työhyvinvoinnin edistämistä myöntämällä 100 € jokaiselle työntekijälle hierontaan, liikuntaan ja kulttuuriin osallistumiseen kunnan palveluntuottajan kanssa tekemän sopimuksen mukaisesti. Oikeuden tyhy-rahaman saa työntekijä, jonka työsuhde on kestänyt vähintään 6 kk. Vuonna 2023 tyhy-rahaa on käytetty keskimäärin 73 €/työntekijä, yhteensä 3359 €. Noin joka viides työntekijä, jolla oli oikeus käyttää rahaa, ei käyttänyt sitä.

Etätyötä ovat käyttäneet esihenkilöasemassa olevat jonkin verran ja muut työntekijät satunnaisesti esihenkilön hyväksymänä.

Työntekijöiden työaika on seurattu Kellokortilla ja Titania-järjestelmällä. Liukuva työaika on ollut käytössä muilla kuin varhaiskasvatuksen työntekijöillä, opettajilla ja esihenkilöillä. Ylitöitä on ollut melko vähän. Sivistisosastolla on ollut ylitöitä yhteensä 15,3 tuntia ja varallaoloa 7,65 tuntia. Teknisellä osastolla on ollut ylitöitä yhteensä 237,75 tuntia, varallaoloa 4944,50 tuntia. Ylityökustannukset ovat olleet yhteensä 4269,44 € ja varallolon kustannukset 21430,36 €.

10 Tietotilinpäätös

Tietotilinpäätös arvioi tietosuoja ja tietoturvan toteutumista sekä tarkastelee valvontaa. Kunnan työntekijät joutuvat käsittelemään henkilötietoja mm. tietojärjestelmissä ja henkilörekistereissä. Suurin osa käsittelystä perustuu lakiin tai julkiseen valtaan. Viimekädessä vastuu toiminnan lainmukaisuudesta sekä tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta on organisaation johdolla. Kyyjärven kunnassa on kunnanhallituksen (4.6.2018 § 122) hyväksymä tietoturvapoliittika, joka on kaikkien luettavissa kunnan verkkosivuilla <https://www.kyyjarvi.fi/hallinto/tietosuoja>. Verkkosivulta löytyvät myös tietosuojaselosteet, EU:n tietosuoja-asetuksen mukaiset lomakkeet rekisteröidyn oikeuksien toteuttamiseksi sekä muuta informaatiota.

Kyyjärven kunta ostaa ICT ja tietosuojavastaavan palvelut Joki ICT Oy:ltä. Kunnan tietosuojatyöryhmään kuuluvat osastojen päälliköt, varhaiskasvatuksen johtaja, talous- ja hallintosihteeri, hallintosihteeri, koulusihteeri ja toimistosihteeri. Tietoturvaloukkauksia ei kunnassa ole kuluneen vuoden aikana ollut yhtään tapausta. Myöskään henkilötietoihin liittyviä tietopyyntöjä ei ole tullut.

Kunnassa on käytössä mm. käyttöoikeuksien/käyttäjätunnusten hakemuslomake, jonka yhteydessä esimies käy läpi uuden työntekijän perehdyttämisvaiheessa salassapitoon, tietosuojaan ja –turvallisuuteen liittyvät ohjeet ja määräykset. Tietokoneella olevat tiedostot ja tietojärjestelmät ovat henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen ja salasanan takana, jonka lisäksi on käyttöön otettu kaksivaiheinen todennus niin VPN-käyttöön kuin myös Microsoft 365 -ympäristöön. Uudet salasanimääritykset on päivitetty loppuvuonna 2023, jonka myötä salasanan monimutkaisuusvaatimukset tiukentuvat. Käyttäjille on jo aiemmin annettu ohjeistus lukita tietokone ja äylaitteet poistuttaessa niiden luota, työhuoneen lukitseminen, asiakirjojen säilyttämisestä lukituissa kaapeissa jne.

Työasemien ja mobiililaitteiden kuntoa sekä ajantasaisuutta hallitaan keskitetysti AD-ympäristössä ja Microsoft Endpoint Managerin avulla. Päivitykset ajetaan laitteille heti niiden julkaisun yhteydessä ja mahdollisista poikkeavuustilanteista lähtee ilmoitukset Joki ICT:lle. Nämä toimenpiteet edistävät reagointivalmiutta muutoksiin ja siten lisäävät myös IT-ympäristön tietoturvaa.

Tietosuoja- ja tietoturva-asiat pidetään jatkossakin osana kaikkien arkityötä.

11 Hyvinvointikertomus

Kyyjärven kuntaan on laadittu hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021–2025 laajan hyvinvointikertomuksen 2016–2020 perusteella. Kuntalaisten hyvinvointia seurataan vuosittain tunnuslukujen ja hyvinvoinnista kerätyn tiedon pohjalta, valtuustokausittain laajemmin.

Kuntaan on laadittu ehkäisevän päihdetyön, mielenhyvinvoinnin edistämisen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelma 2023–2025. Suunnitelma on hyväksytty sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 18.1.2023. Hyvinvointityön, ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn vastuhenkilö on sivistys- ja hyvinvointijohtaja, jonka nimike muutettiin 1.10.2023 rehtori-sivistysjohtajaksi. Vastuutoimielimenä on sivistys- ja hyvinvointilautakunta. 1.8.2023 kuntaan palkattiin osa-aikainen hyvinvointikoordinaattori, joka toimii yhdyshenkilönä Keski-Suomen ja ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan työryhmissä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli Hyte-kerroin on kannustin kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön. Kunnan Hyte-kerroin oli vuonna 2022 17,9 €/asukas, vuonna 2023 vastaava luku oli 17,3 €/asukas. Kuntien Hyte-kerroin muodostuu prosessi- ja tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan tekemää työtä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Prosessi-indikaattoreissa kuvataan perusopetuksen, liikunnan, kuntajohtamisen ja kulttuurin toimintaa. Tulosindikaattorit mittaavat väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtuvaa muutosta. Tulosindikaattoreiksi on valittu tekijöitä, joihin kunta voi itse vaikuttaa omalla toiminnallaan ja eri ikäryhmät ovat edustettuina. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietoa kerätään mm. Tea-viisari kyselyistä, Sotkanet ym. tilastotiedoista.

Vuonna 2023 Kyyjärvelle syntyi 6 lasta, joka on 40 % vähemmän kuin vuonna 2022. Vuonna 2023 syntyneitä kunta on muistanut vauva-avustuksella. Varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2023 lopussa 28 lasta.

Koululaisille on tehty vuonna 2023 kouluterveyskysely. Kysely on tehty perusopetuksen 4. ja 5. luokkien sekä 8. ja 9. luokkien oppilaille. Kyselyn tuloksien perusteella suurin osa n. 85 % 4.–5. lk. syö aamupalan, 8. –9. lk. n. 60 %. Molemmissa ikäryhmissä n. 50 % syö joka päivä koko kouluruu-

an (pitää sisällään koko kokonaisuuden, lämmin ruoka, salaatti, leipä, juoma). Vastaus ei kerro koko totuutta, sillä suurin osa oppilaista osallistuu kuitenkin kouluruokailuun ja nauttii jonkun osakokonaisuudesta (lämpimänruuan tai salaattia ja leipää) päivittäin. Harrastustoimintaan vähintään kerran viikossa osallistuu n. 87 % 4.–5. luokkalaisista ja n. 95 % 8.–9. luokkalaisista. Lisäksi 5. ja 8. luokkien oppilaat ovat osallistuneet valtakunnalliseen Move-mittaukseen. Move-testien tulosten perusteella 19,4 % on fyysinen toimintakyky mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla ja haittaavalla tasolla. Monella osa-alueella tulostaso on kuitenkin parempi kuin valtakunnallinen taso. Oppilaille on tarjolla mm. liikuntakerhoja kunnan, urheiluseuran ja järjestöjen kautta. Kyyjärvellä toimii aktiivinen nuorisovaltuusto, joka tuo nuorten asioita kuuluviin. Nuorten hyvinvointia tukee nuorille järjestetty toiminta (Grazy Action, nuortenillat jne) sekä etsivä nuorisotyö.

Kyyjärven sairastavuus on Thl:n sotkanet tilastojen mukaan keskimääräistä korkeampi, ikävakioitu sairastavuusindeksi oli 129,2. Yleisimpiä sairauksia ovat sydän- ja verisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, diabetes ja muistisairaudet. Vuonna 2023 ei ole tehty ikäihmisten terveysneuvolakyselyä hyvinvointialueen toimesta.

Kyyjärven työllisyystilanne on hyvä, työttömyysprosentti vuoden 2023 lopussa oli 8,4 % (keskimääräinen työttömyys 2023 oli 7,5 %), keskimääräinen nuorisotyöttömyys (alle 29-vuotiaat) oli 5,9 %. Kyyjärven asukkaista yli 65-vuotiaita on noin 38,5 %. Tehostetussa palveluasumisessa yli 75-vuotiaista oli 7,7 % ja säännöllisen kotipalvelun piirissä yli 75-vuotiaista oli 10,6 %. Ikäihmisille on järjestetty matalan kynnyksen liikuntatoimintaa ja digiopetusta tarpeen mukaan. Vanhusneuvosto toimii aktiivisesti ja tuo ikäihmisten ääntä kuuluviin.

Kyyjärvi on ollut mukana Hykari-hankkeessa (hykari=hyvinvointikaveri iäkkäälle), jonka tavoitteena on rakentaa vapaaehtoistoiminnan Hykaritoimintamalli yhteistyössä kuntien, hoivaorganisaatioiden, yhdistysten ja eläkeläisjärjestöjen kanssa. Hankkeen tarkoituksena on lisätä hyvinvointia ikäihmisille ja auttaa heitä selviytymään arjessa. Lisäksi kunta on järjestänyt erilaista harrastustoimintaa Harrastamisen Suomen malli -hankkeen kautta lapsille ja nuorille. Hankkeen kautta on vuonna 2023 on järjestetty lapsille ja nuorille n 160 h harrastustoimintaa. Kirjastossa on ollut mukana *Lu-kuisia lukuhetkiä*- hanke, joka kannustaa lukemisen ja kirjallisuuden pariin. Hankkeen kautta on järjestetty eri-ikäisille kuntalaisille kirjallisuuteen liittyviä tilaisuuksia kirjastolla sekä kirjailijavierailuja. Kirjasto on järjestänyt erilaisia näyttelyitä, luentoja ja tapahtumia eri-ikäisille sekä digiopetusta tarvittaessa.

Kyyjärvellä on aktiivisesti toimivia yhdistyksiä, jotka tarjoavat eri ikäisille kuntalaisille hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa. Kunnan ja eri yhdistysten välillä tehdään jatkuvaa yhteistyötä mm. erilaiset tilaisuudet/tapahtumat, tilat, retket(nuorisotyö). Myös kunta on järjestänyt asukkailleen erilaisia liikkumista ja yhteisöllisyyttä tukevia tilaisuuksia mm. kuntalaiskävely. Keväällä 2023 tehtiin kuntalaisille hyvinvointikysely, johon vastasi 71 henkilöä. Kuntalaisista 8,4 oli tyytyväisiä elämäänsä kokonaisuutena. Tyytyväisyys oli lisääntynyt edellisestä kyselystä (8,0 2020). Tyytyväisimpiä oltiin taloudelliseen tilanteeseen, asuinoloihin, omien vahvuuksien kehittämiseen ja kykyyn voittaa eteen tulevia vaikeuksia sekä turvalliseen asuinympäristöön (8,4). Luottamus kuntapäätäjiin oli samalla tasolla kuin edellisessä kyselyssä (5,8 2020), sen sijaan vaikutusmahdollisuus itseä koskeviin asioihin oli hiukan kasvanut 5,8 (5,5 2020). Tyytymättömiä oltiin kunnan tarjoamiin palveluihin sekä asumiseen ja harrastamiseen tarjottuihin puitteisiin.

Kuntalaisten tyytyväisyyttä ja hyvinvointia lisäsivät perhe, läheiset, harrastukset, luonto ja turvallisuus. Huolta herättivät asukasmäärän väheneminen, palveluiden ja erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden saavutettavuuden heikentyminen, teiden kunto, kunnan taloudellinen tilanne ja tuulivoiman rakentaminen ja siihen liittyvä kuntalaisten vähäinen kuuleminen sekä asumisen ja elämisen kallistuminen. Kuntalaiset toivoivat tasapuolista kohtelua asuinpaikasta riippumatta, kotiapua kotona asumisen tueksi sekä kuntalaisten kuuntelemista, palveluiden ja elinvoiman kehittämistä ja viihtyvyyden lisäämistä.

12 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 2023 sisäiset eriteltyinä

	Kaikki	Sisäiset	Ulkoiset
Toimintatuotot			
Myyntituotot	957 037,92	-510 410,76	446 627,16
Maksutuotot	10 448,36		10 448,36
Tuet ja avustukset	65 018,07		65 018,07
Muut tuotot	1 099 799,86	-322 054,68	777 745,18
Toimintatuotot yhteensä	2 132 304,21	-832 465,44	1 299 838,77
Valmistus omaan käyttöön		13 764,80	13 764,80
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-2 507 019,96	0,00	-2 507 019,96
Palkat ja palkkiot	-2 038 453,73	0,00	-2 038 453,73
Henkilösivukulut	-468 566,23		-468 566,23
Eläkekulut	-463 301,38	0,00	-463 301,38
Muut hlösivukulut	-5 264,85	0,00	-5 264,85
Palvelujen ostot	-1 665 996,45	490 474,06	-1 175 522,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-601 549,46	6 171,90	-595 377,56
Avustukset	-73 178,40	0,00	-73 178,40
Muut kulut	-811 457,19	322 054,68	-489 402,51
Toimintakulut yhteensä	-5 659 201,46	818 700,64	-4 840 500,82
Toimintakate	-3 526 897,25	0,00	-3 526 897,25
Verotulot	3 295 873,70		3 295 873,70
Valtionosuudet	985 460,00		985 460,00
Rahoitustuot. ja -kulut			
Korkotuotot	966,25	0,00	966,25
Muut rahoitustuotot	334 108,99	12 558,00	346 666,99
Korkokulut	-348 807,08	0,00	-348 807,08
Muut rahoituskulut	-14 763,07	-12 558,00	-27 321,07
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-28 494,91	0,00	-28 494,91
Vuosikate	725 941,54		725 941,54
Poistot käyttöomais. ja	-374 607,45		-374 607,45
Arvon alentumiset	-140 000,00		-140 000,00
Satunn. tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	940,00		940,00
Satunnaiset kulut	-18 370,43		-18 370,43
Satunn. tuot. ja kulut yht.	-17 430,43		-17 430,43
Tilikauden tulos	193 903,66		193 903,66
Poistoeron muutos			
Varausten muutos			
Rahastojen muutos			
Tilik. ylijäämä	193 903,66		193 903,66

TULOSLASKELMA 2023**Toimintatuotot**

Myyntituotot
Maksutuotot
Tuet ja avustukset
Muut toimintatuotot

Toimintatuotot yhteensä

Valmistus omaan käyttöön

Toimintakulut

Henkilöstökulut
Palkat ja palkkiot
Henkilösivukulut
Eläkekulut
Muut henkilösivukulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tarvarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Toimintakulut yhteensä

Toimintakate

Verotulot

Valtionosuudet

Rahoitustuot. ja -kulut

Korkotuotot
Muut rahoitustuotot
Korkokulut
Muut rahoituskulut

Rah.tuot. ja -kulut yht.

Vuosikate**Poistot ja arvonalentumiset**

Sumu-poistot
Arvonalentumiset

Poistot ja arvonalentumiset yht

Satunn. tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot
Satunnaiset kulut

Satunn. tuot. ja kulut yht.

Tilikauden tulos

Poistoeron lis-/väh+

Varausten lis-/väh+

Rahastojen lis-/väh+

Tilikauden yli-/alijäämä

2022	2023
645 651,83	446 627,16
21 060,60	10 448,36
152 442,80	65 018,07
677 188,58	777 745,18
1 496 343,81	1 299 838,77
7 465,86	13 764,80
-1 985 659,17	-2 038 453,73
-473 446,86	-463 301,38
-46 385,23	-5 264,85
-7 502 160,78	-1 175 522,39
-508 932,15	-595 377,56
-103 449,21	-73 178,40
-496 672,86	-489 402,51
-11 116 706,26	-4 840 500,82
-9 612 896,59	-3 526 897,25
5 530 525,36	3 295 873,70
5 050 248,00	985 460,00
19 233,54	966,25
10 044,73	334 108,99
-21 355,45	-348 807,08
-136 602,91	-14 763,07
-128 680,09	-28 494,91
839 196,68	725 941,54
-376 760,10	-374 607,45
367 079,96	-140 000,00
-9 680,14	-514 607,45
0,00	940,00
0,00	-18 370,43
0,00	-17 430,43
829 516,54	193 903,66
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
829 516,54	193 903,66

13 Rahoituslaskelma

	2022	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	839 196,68	725 941,54
Satunnaiset erät	367 079,96	-17 430,43
Tulorahoituksen korjauserät	-350 559,97	-940,00
Pakollinen varaus	-9 415,76	0,00
	846 300,91	707 571,11
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-341 347,26	-269 372,94
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+	58 194,00	263 561,95
	-283 153,26	-5 810,99
Toiminnan ja investointien rahavirta	563 147,65	701 760,12
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	106 304,37	35 518,96
	106 304,37	35 518,96
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-800 000,00	-500 000,00
	-800 000,00	-500 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-130 547,98	237 279,08
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	844,77	-2 578,81
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	14 903,51	65 526,77
Korottomien velkojen muutos	626 435,26	-720 723,38
	642 183,54	-657 775,42
Rahoituksen rahavirta	-51 512,09	-1 122 256,46
Rahavarojen muutos	511 635,56	-420 496,34
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 034 981,02	6 614 484,68
Rahavarat 1.1.	-6 523 345,46	-7 034 981,02
	511 635,56	-420 496,34

14 Tase

KYYJÄRVEN KUNNAN TASE 31.12.2023

VASTAAVAA	2022	2023	VASTATTAVAA	2022	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 471 244,90	5 342 624,98
Muut pitkävaikutteiset menot	217 653,76	186 293,64	Muut omat rahastot	16 396,90	16 396,90
	217 653,76	186 293,64	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-3 883 824,36	-3 054 307,82
			Tilikauden yli-/alijäämä	829 516,54	193 903,66
Aineelliset hyödykkeet				2 433 333,98	2 498 617,72
Maa- ja vesialueet	1 061 788,49	1 061 728,49	PAKOLLISET VARAUKSET		
Rakennukset	2 788 441,62	2 626 196,51	Muut pakolliset varaukset	140 584,24	140 584,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet	807 680,49	863 976,93		140 584,24	140 584,24
Koneet ja kalusto	236 972,19	262 260,73			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	0,00	6 785,70	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	4 894 882,79	4 820 948,36	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Sijoitukset			Lahjoitusrahastojen pääomat	3 223,07	3 113,07
Osakkeet ja osuudet	1 952 513,57	1 418 336,22	Muut toimeksiantojen pääomat	2 578,81	0,00
Muut lainasaamiset	308 040,55	272 521,59		5 801,88	3 113,07
	2 260 554,12	1 690 857,81	VIERAS PÄÄOMA		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Pitkäaikainen		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	3 223,07	3 113,07	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
	3 223,07	3 113,07	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
				0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen		
Vaihto-omaisuus			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 700 000,00	10 200 000,00
Valmiit tuotteet	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
	0,00	0,00	Saadut ennakot	5 004,75	2 692,82
Lyhytaikaiset saamiset			Ostovelat	976 742,79	268 180,67
Myyntisaamiset	77 681,28	31 762,26	Muut velat	50 246,29	50 647,08
Lainasaamiset	0,00	0,00	Siirtovelat	283 044,59	269 798,99
Muut saamiset	56 350,71	69 022,09		12 015 038,42	10 791 319,56
Siirtosaamiset	49 431,77	17 152,68	VASTATTAVAA	14 594 758,52	13 433 634,59
	183 463,76	117 937,03			
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	5 658 466,87	5 926 360,75			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00			
	5 658 466,87	5 926 360,75			
Rahat ja pankkisaamiset	1 376 514,15	688 123,93			
VASTAAVAA	14 594 758,52	13 433 634,59			

15 Konsernituloslaskelma

	2022	2023
Toimintatuotot	11 207 623,42	1 919 693,14
Toimintakulut	-20 135 318,46	-5 400 709,37
Osuus osakkuusyht.voitosta	0,00	0,00
Toimintakate	-8 927 695,04	-3 481 016,23
Verotulot	5 530 525,36	3 270 394,97
Valtionosuudet	5 050 248,00	1 086 088,93
Rahoitustuot. ja -kulut		
Korkotuotot	21 426,01	14 694,35
Muut rahoitustuotot	44 822,71	334 386,20
Korkokulut	-60 813,84	-422 725,55
Muut rahoituskulut	-137 637,16	-17 233,54
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-132 202,28	-90 878,54
Vuosikate	1 520 876,04	784 589,13
Poistot ja arvonalentumiset		
Sumu-poistot	-802 099,75	-510 468,51
Arvonalentumiset	450 470,96	-289,41
Poistot ja arvonalentumiset yht	-351 628,79	-510 757,92
Satunnaiset erät	67 035,70	-17 430,43
Tilikauden tulos	1 236 282,95	256 400,78
Tilinpäätössiirrot	-16 141,18	3 097,80
Vähemmistöosuudet	6 889,26	7 089,60
Tilik. yli-/alijäämä	1 227 031,03	266 588,18

16 Konsernirahoituslaskelma

	2022	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 520 876,04	784 589,13
Satunnaiset erät	434 115,66	-17 430,43
Tilikauden verot	0,00	-2,69
Tulorahoituksen korjauserät	-350 414,05	-940,00
Muut pakolliset varaukset	-9 415,76	0,00
	1 595 161,89	766 216,01
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-404 884,27	-316 540,02
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	4 547,46	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+	77 598,13	63 919,00
	-322 738,68	-252 621,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 272 423,21	513 594,99
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	89 680,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	-221 354,57	-93 485,06
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-798 605,47	-500 187,58
	-930 280,04	-593 672,64
Oman pääoman muutokset	29 321,88	9 271,00
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	371 465,05	-70 806,65
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-2 768,97	32 275,26
Vaihto-omaisuuden muutos	7 372,64	2 052,90
Saamisten muutos	-813 311,32	430 277,25
Korottomien velkojen muutos	826 385,44	-1 220 488,76
	17 677,79	-755 883,35
Rahoituksen rahavirta	-883 280,37	-1 340 284,99
Rahavarojen muutos	389 142,84	-826 690,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 134 419,91	7 153 010,62
Rahavarat 1.1.	-7 745 277,07	-7 979 700,62
	389 142,84	-826 690,00

17 Konsernitase

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	382 518,76	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	303 641,17	263 725,29
	<u>686 159,93</u>	<u>263 725,29</u>

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	1 345 932,07	1 228 315,55
Rakennukset	9 118 251,23	5 828 139,92
Kiinteät rakenteet ja laitteet	672 073,09	621 202,14
Koneet ja kalusto	429 025,89	302 040,93
Muut aineelliset hyödykkeet	30 697,45	0,00
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	6 770,45	8 817,04
	<u>11 602 750,18</u>	<u>7 988 515,58</u>

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosuudet	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	674 775,71	575 976,99
Muut saamiset	12 130,68	0,00
	<u>686 906,39</u>	<u>575 976,99</u>

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	73 082,28	30 614,62
Lahjoitusrahastojen varat	3291,55	0
Muut toimeksiantojen varat	0	3113,07
	<u>76 373,83</u>	<u>33 727,69</u>

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	51 747,43	0,00
Keskener. tuotteet	3709,99	0
Valmiit tuotteet	145,41	1 657,10
Muu vaihto-omaisuus	0,00	145,41
	<u>55 602,83</u>	<u>1 802,51</u>

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	70,95	70,95
Siirtosaamiset	811,92	861,81
	<u>882,87</u>	<u>932,76</u>

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	890 022,31	108 400,03
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	159 617,71	91 280,68
Siirtosaamiset	378 142,58	19 328,48
	<u>1 427 782,60</u>	<u>219 009,19</u>

Rahoitusomaisuusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet	5 658 466,87	5 926 360,75
Sijoitukset markkinarahainstr.	39 516,94	43 428,55
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 327,42	3 323,37
Muut arvopaperit	0,00	0,00
	<u>5 701 311,23</u>	<u>5 973 112,67</u>

Rahat ja pankkisaamiset

VASTAAVAA YHT.

	<u>22 670 878,53</u>	<u>16 236 700,63</u>
--	----------------------	----------------------

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	5 471 244,90	5 342 624,99
Osuus ky:n opo:n lisäyksestä		0,00

Liittymismaksurahasto

Arvonkorotusrahasto	14 246,76	14 251,38
Muut omat rahastot	21 478,78	16 533,32
Edellisten tilikausien yli-/alij	-4 315 508,37	-3 064 529,14
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>1 227 031,03</u>	<u>266 588,18</u>
	<u>2 418 493,10</u>	<u>2 575 468,73</u>

VÄHEMMISTÖOSUUDET	139 732,85	141 916,74
-------------------	------------	------------

KONSERNIRESERVI

0

POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET

Poistoero	1 833,06	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	<u>17 301,02</u>	<u>0,00</u>
	19 134,08	0,00

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	<u>284 736,67</u>	<u>140 584,24</u>
	<u>284 736,67</u>	<u>140 584,24</u>

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	0,00	73 482,77
Lahjoitusrahastojen pääom	3590,49	3113,07
Muut toimeksiantojen pääom	<u>75 708,13</u>	<u>0,00</u>
	<u>79 298,62</u>	<u>76 595,84</u>

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vak.lait.	6 049 966,46	2 288 464,17
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilt	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat	<u>0,00</u>	<u>98,00</u>
	<u>6 049 966,46</u>	<u>2 288 562,17</u>

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vak.lait.	10 961 028,82	10 294 610,54
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	10 110,46	6 750,19
Ostovelat	1 611 414,03	327 070,04
Muut velat	165 649,42	46 455,10
Siirtovelat	<u>931 314,02</u>	<u>338 687,04</u>
	<u>13 679 516,75</u>	<u>11 013 572,91</u>

VASTATTAVAA YHT.

<u>22 670 878,53</u>	<u>16 236 700,63</u>
----------------------	----------------------

18 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaiset poistot.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa, jota on tilinpäätöksessä oikaistu jvk-lainasaamisten osalta jaksottamalla hankintamenoa ja nimellisarvon kurssiero juoksuajalle. Rahastosijoituksiin, osakkeisiin ja jvk-lainasijoituksiin on tehty markkina-arvon 31.12. vaatimat alaskirjaukset.

19 Tuloslaskelman liitetiedot

	Kunta		Konserni	
	2022	2023	2022	2023
Toimintatuotot, ulkoiset				
Hallinto-osasto	300 372,57	372 692,21		
Sosiaali- ja terveystoiminta	160 975,44	0,00		
Sivistysosasto	165 781,15	129 359,28		
Tekninen osasto, ilman vesilaitosta	631 062,27	552 689,23		
Vesilaitos	245 618,24	245 098,05		
Toimintatuotot yhteensä	1 503 809,67	1 299 838,77	0,00	0,00
Satunnaiset erät				
Satun.tuotot	0,00	940,00	67 035,70	940,00
Satun. kulut	0,00	18 370,43	0,00	18 370,43
Pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutus ym	0,00	0,00	144 152,43	0,00
Muut pakolliset varaukset	140 584,24	140 584,24	140 584,24	140 584,24
	140 584,24	140 584,24	284 736,67	140 584,24
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
Muut toimintatuotot				
Myyntivoitot	2 480,01	0,00	2 669,44	0,00
Muut toimintakulut				
Pysyvien vastaavien myyntitappiot	19 000,00	0,00	19 000,00	0,00
Alaskirjaukset	146 899,43	140 000,00	146 899,43	0,00
Myyntitappio kertaluonteisena poistona	0,00	0,00	0,00	0,00
Alaskirjaus kertaluonteisena poistona	0,00	0,00	15 359,42	0,00

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

POISTOSUUNNITELMA 1.1. 1997

Lisäykset 1.1.1999 alkaen *

Lisäykset 1.1.2001 alkaen **

HYÖDYKERYHMÄ	POISTO- MENETELMÄ	1.1.2013 alkaen
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto ja laitosrakennukset	tasapoisto 40 vuotta	20 vuotta
Tehdas ja tuotantorakennukset	tasapoisto 30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto 40 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet**	menojäännöspoisto 10 %	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto 7 %	10 %
Viemäriverkosto	menojäännöspoisto 7 %	10 %
Muut kiint. koneet, laitteet ja rak.	menojäännöspoisto 20 %	25 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto 15 %	20 %
Kaukolämpöverkko*	menojäännöspoisto 15 %	
Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja lait*	menojäännöspoisto 15 %	25 %
Ekopisteet*	tasapoisto 10 v	
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto 10 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto 5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto 5 vuotta	3 vuotta

Pienhankintaraja 3.360 €.

Pienhankinta- eli aktivointirajalla tarkoitetaan sitä euromäärää, jonka alle jäävät käyttöomaisuuden hankinnat merkitään talousarvion käyttötalousosaan.

Pienhankintarajan alittavista hankinnoista ei myöskään tehdä poistoja.

Poistosuunnitelma on muutettu vuoden 2013 alusta alkavien investointien osalta siten, että käytetään kuntaliiton suosituksen mukaisia lyhimpiä poistoaikoja.

20 Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat

31.12.2023

	Aineettom.hyöd Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Muut pitkäv.m.	Maa-alueet	Rakennukset	Kiint.rak ja lait	Koneet ja kal.	Keskener.	
Poistamaton hank.meno 1.1	1 167 620,98	1 061 788,49	12 138 355,00	5 308 267,70	2 072 245,31	0,00	21 748 277,48
Lisäykset	0,00	0,00	31 915,10	141 896,67	88 775,43	6 785,70	269 372,90
Vähennykset	0,00	60,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60,00
Poistamaton hank.m. 31.12.	1 167 620,98	1 061 728,49	12 170 270,10	5 450 164,37	2 161 020,74	0,00	22 017 590,38
Rahoitusosuudet 1.1.	0,00	0,00	3 186 915,51	826 509,66	620 215,60	0,00	4 633 640,77
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet 31.12.	0,00	0,00	3 186 915,51	826 509,66	620 215,60	0,00	4 633 640,77
Kertynyt sumu-poisto 1.1.	949 967,22	0,00	6 162 997,87	3 674 077,55	1 215 057,52	0,00	12 002 100,16
Luov.kert.sumu-poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sumupoisto	31 360,12	0,00	194 160,21	85 600,23	63 486,89	0,00	374 607,45
Kertynyt sumu-poisto 31.12.	981 327,34	0,00	6 357 158,08	3 759 677,78	1 278 544,41	0,00	12 376 707,61
Kirjanpitoarvo	186 293,64	1 061 728,49	2 626 196,51	863 976,93	262 260,73	6 785,70	5 007 242,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sis kirjanpitoarvoon							

Pysyvien vastaavien sijoitukset

31.12.2023

	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä
	Tytäryht.osakk.	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkuus- ja muut om.yht.os	Muut osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	959 145,65	285 975,64	0,00	61 797,49	1 306 918,78
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	262 561,95	0,00	0,00	262 561,95
Hankintameno 31.12.	959 145,65	23 413,69	0,00	61 797,49	1 044 356,83
Arvonalen. ja niiden palaut.	-140 000,00	0,00	0,00	513 979,39	373 979,39
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	819 145,65	23 413,69	0,00	575 776,88	1 418 336,22

Saamiset konserniyhteisöiltä	2022	2023
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	308 040,55	272 521,59
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset konserniyht.yhteensä	308 040,55	272 521,59

Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	13 997,89	8 534,89
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	13 722,20	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset konserniyht.yhteensä	27 720,09	8 534,89
SAAMISET KONSERNIYHT. YHTEENSÄ	335 760,64	281 056,48

Siirtosaamiset	2022	2023
Op Yrityusrahoitus	49 431,77	17 152,68
SIIRTYVÄT KOROT MUILTA YHT	49 431,77	17 152,68

Rahoitusarvopaperit			
Osakkeet ja osuudet		alaskirjaus	tasearvo 31.12.
LähiTapiola/Seligson omaisuudenh Oy	5 977 216,80	-50 856,05	5 926 360,75
Osakkeet ja osuudet yhteensä	5 977 216,80	-50 856,05	5 926 360,75
Rahoitusarvopaperit yht.	5 977 216,80	-50 856,05	5 926 360,75

Oman pääoman muutokset	2022	2023
Peruspääoma 1.1.	5 471 244,90	5 342 624,98
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	5 471 244,90	5 342 624,98
Muut omat rahastot		
Opintostipendirahasto 1.1.	16 396,90	16 396,90
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Opintostipendirahasto 31.12.	16 396,90	16 396,90
Muut omat rahastot 31.12.	16 396,90	16 396,90
Edell.tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-4 649 404,62	-3 883 824,36
Ali-/ylijäämä edell. vlta	765 580,26	829 516,54
Edell.tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-3 883 824,36	-3 054 307,82
Tilikauden yli-/alijäämä	829 516,54	193 903,62
Oma pääoma yhteensä	2 433 333,98	2 498 617,68
Pakollinen varaus KSSH:n alijäämä	2022	2023
Saldo 1.1.	150 000,00	140 584,24
Käyttö	-93 986,56	0,00
Peruutus	-56 013,44	0,00
Lisäys	140 584,24	0,00
Saldo 31.12	140 584,24	140 584,24
Viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua erääntyvät velat		
	2022	2023
Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	10 700 000,00	10 200 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Yhteensä	10 700 000,00	10 200 000,00

Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma konserniyht.yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	15 145,19	31 002,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	628 332,27	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöille		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääomakonserniyht.yhteensä	643 477,46	31 002,00
Velat konserniyhteisöille yhteensä	643 477,46	31 002,00
Siirtovelat	2022	2023
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	242 347,98	265 189,71
Korkojaksotus	0,00	0,00
Valtionosuusennakot	45 188,33	11 083,33
Valtionosuusvelat	0,00	0,00

21 Vesilaitostaseyksikkö

Sisältää vesi- ja viemärlaitoksen (sisältyy kunnan laskelmiin)

Vesilaitostaseyksikön tuloslaskelma

	2022	2023
Liikevaihto	263 367,36	261 863,73
Materiaalit ja palvelut	-152 625,96	-179 027,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikaudella	-54 264,92	-71 586,41
Palvelujen ostot	-98 361,04	-107 440,70
Henkilöstökulut	0,00	0,00
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilösivukulut	0,00	0,00
Eläkekulut	0,00	0,00
Muut hlösivukulut	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-70 737,36	-70 413,91
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-6 844,95	-4 008,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	33 159,09	8 414,71
Rahoitustuot. ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-12 558,00	-12 558,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen sat.eriä	20 601,09	-4 143,29
Satunn. tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	20 601,09	-4 143,29
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	0,00	0,00
Vap.eht. varausten lisäys(-) tai väh(+)	0,00	0,00
Tilikauden ali-/ylijäämä	20 601,09	-4 143,29

Vesilaitostaseyksikön rahoituslaskelma

	2022	2023
Toiminnan rahavirta		
Liike yli-/alijäämä	33 159,09	8 414,71
Poistot ja arvonalentumiset	70 737,36	70 413,91
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 558,00	-12 558,00
	91 338,45	66 270,62
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-50 577,06	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+	0,00	0,00
	-50 577,06	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	40 761,39	66 270,62
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys kunnille-	-44 997,90	-69 215,46
Antolainasaamisten vähennys kunnille+	0,00	0,00
	-44 997,90	-69 215,46
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta+	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle-	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lis/väh kunnalta +/-	0,00	0,00
	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-4 236,51	-2 944,84
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	5 375,65	-4 026,89
Korottomien velkojen muutos	-1 139,14	6 971,73
	4 236,51	2 944,84
Rahoituksen rahavirta	-40 761,39	-66 270,62
Rahavarojen muutos	0,00	0,00

Vesilaitostaseyksikön tase

sisältää vesi- ja viemärlaitoksen

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
	2022	2023		2022	2023
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma	1 223 528,49	1 219 385,20
Aineelliset hyödykkeet	814 077,16	743 663,25	Peruspääoma	1 255 799,22	1 255 799,22
Rakennukset	142 685,81	133 905,14	Edell. tilik. yli/alijäämä	-52 871,82	-32 270,73
Kiinteät rak. ja laitteet	598 347,39	549 677,25	Tilik. yli-/alijäämä	20 601,09	-4 143,29
Koneet ja kalusto	73 043,96	60 080,86			
Vaihtuvat vastaavat			Vieras pääoma	11 970,15	18 941,88
Saamiset			Pitkäaikainen		
Lyhytaik. saamiset	421 421,48	494 663,83	Lainat julkisyht.	0,00	0,00
Antolainat	414 299,05	483 514,51			
Myyntisaamiset	4 816,95	7 120,85	Lyhytaikainen		
Siirtosaamiset alv	2 305,48	4 028,47	Ostovelat	9 606,15	18 941,88
	1 235 498,64	1 238 327,08	Siirtovelat alv	2 364,00	0,00
				1 235 498,64	1 238 327,08

22 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**

	2022	2023
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	3 840 399,94	3 344 147,94
Jäljellä oleva pääoma	2 476 747,35	2 383 074,71
Muiden puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	11 260,00	11 260,00
Jäljellä oleva pääoma	11 260,00	11 260,00
Vuokra- ja leasingvastuut	2 667 111,46	1 969 289,74
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava	208 240,94	168 018,92
Osuus takauskeskuksen takausvastuusta	9 327 002,00	9 921 812,00
Osuus tk:n kattamattomasta takausvastuusta	0,00	0,00
Osuus tk:n rahastosta	5394,00	7 898,00

23 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2022	2023
Hallinto-osasto	6,00	6,00
Sosiaali- ja terveystoiminta	3,00	0,00
Sivistysosasto	31,00	32,00
Tekninen osasto	12,00	12,00
Yhteensä	52,00	50,00

Henkilöstömenot	2022	2023
Palkat ja palkkiot	1 985 659,17	2 038 453,73
Henkilösivukulut, josta:	519 832,09	468 566,23
Eläkekulut	473 446,86	463 301,38
Muut henkilösivukulut	46 385,23	5 264,85
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 505 491,26	2 507 019,96
Aktivoitu käyttöomaisuuteen	0,00	0,00
Yhteensä	2 505 491,26	2 507 019,96
Muutos edelliseen vuoteen % ilman aktivoituja	-0,22	0,06

Työkykyä ylläpitävä toiminta	2 709,00	3 359,00
€/työntekijä	52,10	67,18
Työterveyshuolto	21 964,69	23 528,83
€/työntekijä	422,40	470,58
Sairaanhoito	2 756,52	4 481,68
€/työntekijä	53,01	89,63

Tilintarkastajan palkkiot	2022	2023
Tarkastusyhteisö: BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 200,00	8 971,00
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	3 090,00	2 765,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	8 290,00	11 736,00

Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2022	2023
Kyyjärven Keskusta	1 692,00	1 382,00
Kyyjärven Kokoomus	566,25	494,00
Kyyjärven Kristillisdemokraatit	429,00	401,50
Yhteensä	2 687,25	2 277,50

24 Omistus muissa yhteisöissä 31.12.2023

Tytäryhteisöt:	omistusos.	omistusos.	omasta po:sta	vier.po:sta	tilik.tulok.
Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy	100 %	100 %	162 827,27	2 001 795,41	1,81
Kiint.Oy Kyyj Liikekeskus(401/448)	100 %	100 %	166 276,79	2 012,19	481,92
Kyyjärven Paletti Oy (1807/2537)	71,22 %	71,22 %	351 192,14	317 211,72	-17 544,17
Kyyjärven Lämpö Oy	100 %	100 %	364 763,83	389 881,40	-24 470,80
Tytäryhteisöt yhteensä			1 045 060,03	2 710 900,72	-41 531,24
Kuntayhtymät:					
Äänekosken amm.koulut. ky	0,55 %	0,55 %	131 433,31	14 064,95	-2 888,01
Keski-Suomen Liitto	0,435 %	0,435 %	3 296,67	7 775,04	718,98
Kuntayhtymät yhteensä			134 729,98	21 839,99	-2 169,03

25 Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta erotettu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta. Vapaaehtoisista ja poisteroista vähemmistöosuutta ei ole eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhtiöiden aineellisten hyödykkeiden poistot oikaistaan kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi. Tilikaudelle kohdistunut poistovajaus oikaistaan tilikauden suunnitelmanmukaisista poistoista ja edellisten tilikausien kertynyt poistovajaus edellisten tilikausien yli-/alijäämästä.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Yhdenmukaistamatta jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Kyyjärven kunnan konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta Kyyjärven Paletti Oy, Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy:n ja Kyyjärven Lämpö Oy:n erilaiset poistosuunnitelmat.

Kuntayhtymät: Kuntayhtymien taseet on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt: Osakkuusyhteisöä ei yhdistellä. Tiedot ilmoitetaan konsernitaseen liitetiedoissa.

Tilikaudet: Yhdistellyillä yhteisöillä on kaikilla ollut yhtäläinen tilikausi eli 1.1.-31.12.

26 Konsernitaseen liitetiedot**Siirtosamiset**

Siirtyvät korot

2022	2023
49 432,80	18 076,48

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua

	2022	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 844 593,09	2 288 464,17
Lainat julkisyhteisöiltä	208 246,59	0,00
josta eläkelainaa	0,00	0,00
Yhteensä	5 052 839,68	2 288 464,17

Pakolliset varaukset

	2022	2023
Potilasvahinkovak (keskussairaala)	144 152,43	0,00
Muut pakolliset varaukset	140 584,24	140 584,24
Muut pakolliset varaukset yht.	284 736,67	140 584,24

Konsernin oman pääoman muutokset

Peruspääoma 1.1.	5 471 244,90	5 342 624,99
Muutos tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	5 471 244,90	5 342 624,99

Muut omat rahastot 1.1.	61 519,89	35 725,54
Muutos tilikaudella	-25 794,35	-4 940,84
Muut omat rahastot 31.12.	35 725,54	30 784,70

Edell.tilik. yli-/alijäämä 1.1.	-5 004 482,30	-4 315 508,37
Muutos tilikaudella	688 973,93	1 250 979,23
Edell.tilik. yli-/alijäämä 31.12.	-4 315 508,37	-3 064 529,14

Tilikauden yli-/alijäämä 1.1.	0,00	0,00
Muutos tilikaudella	1 227 031,03	266 588,18
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	1 227 031,03	266 588,18

Konsernin oma pääoma yhteensä	2 418 493,10	2 575 468,73
--------------------------------------	---------------------	---------------------

Siirtovelat

	2022	2023
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	742 129,01	265 189,71
Korkojaksotukset	10 307,18	5 313,94
Valtionosuusennakot	45 188,33	11 083,33

27 Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2022	2023
Muiden puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	11 260,00	11 260,00
Jäljellä oleva pääoma	11 260,00	11 260,00
Leasingvastuut	3 043 342,95	0,00
Seuraavana vuonna erääntyvä osuus	287 622,34	
Vuokravastuut	1 079 499,21	2 078 997,39
Seuraavana vuonna erääntyvä osuus		168 018,92
Koronvaihtosopimukset		
Keskussairaala kirjanpitoarvo 31.12.	4 437 795,65	0,00
markkina-arvo 31.12.	336 351,24	0,00
Osuus takauskeskuksen takausvastuusta	9 327 002,00	9 921 812,00
Osuus tk:n kattamattomasta takausvastuusta	0,00	0,00
Osuus tk:n rahastosta	5 394,00	7 898,00

Koulukeskuksen kiinteistöleasingin maksu alkoi 1.4.2019.
Vuoden 2024 lyhennys 204 638,34 (sis. alv 39 607,42)

28 Liitteet

28.1 Luettelo tilikirjoista

VARSINAISET KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja	sidottu
Päiväkirja	atk-tuloste
Pääkirja	atk-tuloste
Myyntireskontra	atk-tuloste
Ostoreskontra	atk-tuloste

Alv-tunnukset:

124 verollisen toim. alv 24 %
 110 verollisen toim. alv 10 %
 114 verollisen toim. alv 14 %

224 palautustoim. alv 24 %
 210 palautustoim. alv 10 %
 214 palautustoim. alv 14 %
 225 laskennallinen palautus 5 %

Tositelajit:

OR Ostolaskut
 MY Myyntilaskut
 T1 Tiliotetositteet
 PA Palkat
 MU Muistiotositteet

Menotilit:

4000-4005 Maksetut palkat ja palkkiot
 4060 Jaksotetut palkat
 4230-4260 Henkilöstökorvaukset
 4100-4135 Eläkekulut
 4150-4200 Muut henkilösivukulut
 4300-4305 Asiakaspalveluiden ostot
 4340-4480 Muiden palv.ostot
 4500-4640 Aineet, tarv. ja tavarat
 4670 Varastojen lisäys/vähennys
 4700-4750 Avustukset
 4800-4990 Muut toimintakulut
 6200-6240 Korkokulut
 6300-6385 Muut rahoituskulut
 7100-7250 Poistot ja arvonalentumiset
 8000-8150 Satunnaiset erät
 8930-8950 Laskennalliset erät

Tulotilit:

3001-31401 Myyntituotot
 3200-3294 Maksutuotot
 3300-3331 Tuet ja avustukset
 3410-3530 Muut toimintatuotot
 3700-37001 Valmistus omaan käyttöön
 5000-5400 Verotulot
 5500-5930 Valtionosuudet
 6000-6040 Korkotuotot
 6100-6180 Muut rahoitustuotot

Investointimenotilit: 9000-9049

Investointitulotilit: 9050-9070

Taseen vastaavaa tilit: 1000-1962

Taseen vastattavaa tilit: 2000-2599

28.2 Tunnuslukujen laskentakaavat

28.2.1 Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku ilmoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa / asukas

Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

28.2.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (yliäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus-tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Maksuvalmius

Kassavarat 31.12., 1.000 euroa

= rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassasta maksut, 1000 euroa

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta

 Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön

 Korkokulut

 Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta

 Käyttöomaisuusinvestoinnit

 Antolainojen lisäys

 Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset

Kassan riittävyys pv

365 pv x kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

28.2.3 Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %:

= 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä

70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$ (käyttötalouden tuotot, valtionosuudet ja verotulot)

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista (2017)

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edell. tilikauden ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas

= (Edell. tilikauden ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / asukasmäärä.

Lainakanta 31.12.

= vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat € / asukas

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin henkilöstömäärä

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

28.3 Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen yhteisöistä**Tytäryhteisöt****Yhdistetty (kpl)**

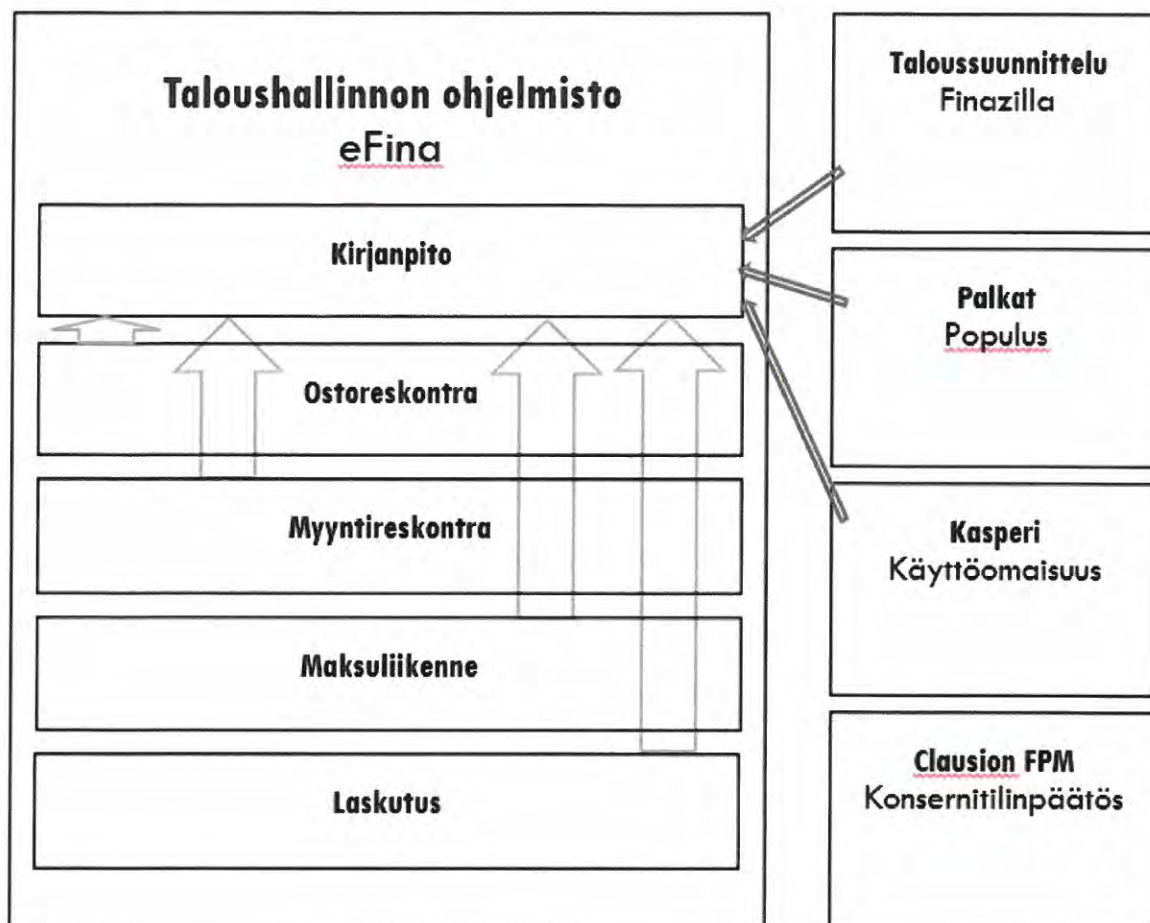
Yhtiöt:

Kiinteistö ja asuntoyhtiöt	3
Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy	
Kyyjärven Paletti Oy	
Kiinteistö Oy Liikekeskus	
Kyyjärven Lämpö Oy	1
Kuntayhtymät	2
Äänekosken aol	
Keski-Suomen Liitto	

Yhteensä

6

28.4 Taloushallinnon eri sovellusten yhteydet

29 Tilinpäätöksen allekirjoitus

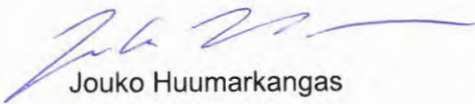
Kyyjärvellä 8.4.2024

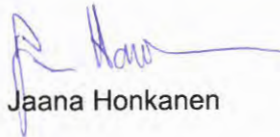
Kai Oinonen

Lauri Lahtinen

Merja Paananen
Jouko Kalliainen

Jouko Huumarkangas

Jaana Honkanen

Jarkko Hänninen

Minna Nissinen

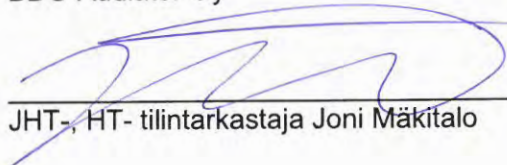
Tiina Pelkonen

Tilintarkastajan lauseke

Tarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus.

Kyyjärvellä 30/5 2024

BDO Audiator Oy

JHT-, HT- tilintarkastaja Joni Mäkitalo